

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR YÜKSEKOKULU I. ve IV. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN LİDERLİK DAVRANIŞLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erdil DURUKAN

138136

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOĞUMANTASYON MERKEZİ

Danışman
Yrd.Doç.Dr. Hasan AKKUŞ

KONYA-2003

1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR BİLGİ.....	3
2.1. Eğitim.....	3
2.2. Beden Eğitimi.....	4
2.3. Spor.....	6
2.4. Öğretmen.....	6
2.4.1. Beden Eğitimi Öğretmeni.....	7
2.5. Öğrenci.....	8
2.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencisi.....	8
2.6. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.....	8
2.7. Antrenör.....	9
2.7.1. Başarılı Antrenörün Temel Özellikleri.....	9
2.8. Antrenörlük.....	11
2.8.1. Antrenörlükte İlke ve Görevler.....	12
2.8.2. Antrenörlük Stilleri.....	14
2.8.3. Antrenörlükte Felsefe Geliştirme, Benliğini Tanıma ve Antrenörlük Bilgisine Sahip Olmanın Önemi.....	14
2.9. Lider.....	16
2.9.1. Eğitim Lideri.....	17
2.9.2. Lideri, Takip Edenlerden Farklı Kılan Temel Özellikler.....	17
2.9.3. Liderin Etki Kaynakları.....	18
2.9.3.1. Yasal Güç.....	18
2.9.3.2. Ödül Gücü.....	18
2.9.3.3. Zorlayıcı Güç.....	19
2.9.3.4. Uzmanlık Gücü.....	19
2.9.3.5. Karizmatik Güç.....	19
2.9.4. Liderin Fonksiyonları.....	19
2.9.5. Bir Lider Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni.....	21
2.9.6. Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Antrenörlükte İletişim Becerileri.....	24
2.9.7. Bir Lider Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni İle İlgili Bazı Öneriler.....	26
2.10. Liderlik.....	28
2.10.1. Liderlik Davranışı.....	29
2.10.1.1. Yapıyı Kurma.....	30

2.10.1.2. Anlayış Gösterme.....	31
2.10.2. Liderlik Davranış Biçimi.....	31
2.10.3. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Liderlik Özellikleri.....	32
2.10.4. Liderlik Çeşitleri.....	34
2.10.4.1. Öğretimsel Liderlik.....	34
2.10.4.2. Kültürel Liderlik.....	35
2.10.4.3. Süper Liderlik.....	35
2.10.4.4. Moral (Etik) Liderlik.....	36
2.10.4.5. Öğrenen Liderler.....	36
2.10.4.6. Transformasyonel Liderlik.....	37
2.10.4.7. Karizmatik Liderlik.....	37
2.10.4.8. Vizyoner Liderlik.....	38
2.10.5. Liderlik Davranışlarında Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme Boyutu.....	39
3. MATERYAL ve METOT.....	44
4. BULGULAR.....	46
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	105
6. ÖZET.....	113
7. SUMMARY.....	115
8. KAYNAKLAR.....	117
9. ÖZGEÇMİŞ.....	125
10. TEŞEKKÜR.....	127
11. EKLER.....	128

TABLO LİSTESİ

Tablo 4.1. Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Toplam Değerleri.....	46
Tablo 4.2 Liderlik Boyutlarının Sınıflara Göre Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme Boyutunun Toplam Değerleri.....	47
Tablo 4.3. Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri.....	48
Tablo 4.4. Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Sınıflara Göre Ortalama, Std. Sapma, Median, Mode ve Test Genel Puanlarının Değerlendirilmesi...	50
Tablo 4.5. Soru 1 “Kişisel Tutumlarımı Açıkça Ortaya Koyarım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	50
Tablo 4.6. Soru 2 “Yeni Fikirlerimi Arkadaşlarımla Birlikte Denerim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	52
Tablo 4.7. Soru 3 “Tek Söz Sahibi Kendimi Görürüm” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	53
Tablo 4.8. Soru 4 “Eksik ve Yetersiz İşleri Eleştiririm” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	54
Tablo 4.9. Soru 5 “Fikirlerimi Tereddüte Yer Bırakmayacak Şekilde İfade Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	55
Tablo 4.10. Soru 6 “Sınıfta Sporla İlgili Görevleri Kimlerin Yapması Gerektiğine Ben Karar Veririm” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	57
Tablo 4.11. Soru 7 “Plan Yapmaksızın Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	58
Tablo 4.12. Soru 8 “Yapılacak İşlerin Belirli Standartlara Uygun Olmasına Dikkat Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	60
Tablo 4.13. Soru 9 “Ödevlerimin Belirtilen Zaman İçinde Tamamlanmış Olmasına Dikkat Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	61
Tablo 4.14. Soru 10 “İşlerin Yapılmasında Birbirine Benzer Yolların Takip Edilmesini Teşvik Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	63
Tablo 4.15. Soru 11 “Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olarak Okuldaki ve Sınıftaki Yerimin, Rolümün, Arkadaşlarım ve Öğretmenlerimce Anlaşılmasını Sağlamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	64
Tablo 4.16. Soru 12 “Arkadaşlarımla Mevcut Yönetmelik, Kural ve Emirlere Uymalarımı İsterim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	66

Tablo 4.17. Soru 13 “Arkadaşlarıma Görevleri Konusunda Kendilerinden Neler Beklediğimi Açıkça Belirtirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	67
Tablo 4.18. Soru 14 “Arkadaşlarımla Kendilerini Tamamen Görevlerine Vermeleri İçin Gerekeni Yaparım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	69
Tablo 4.19. Soru 15 “Arkadaşlarımla Uyumlu Bir İşbirliği İçinde Çalışmaları İçin Gereken Her Şeyi Yaparım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	70
Tablo 4.20.Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Toplam Değerleri.	78
Tablo 4.21. Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri.....	79
Tablo 4.22. Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Sınıflara Göre Ortalama, Std. Sapma, Median, Mode ve Test Genel Puanlarının Değerlendirilmesi....	80
Tablo 4.23. Soru 16 “Arkadaşlarıma Kişisel Yardımda Bulunurum” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	81
Tablo 4.24. Soru 17 “Arkadaşlarımla Okulumuzda ve Aynı Sınıfta Öğrenim Görmekten Memnun Olmalarını Sağlamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	82
Tablo 4.25. Soru 18 “Kolay ve Anlaşılır Bir Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olduğuma İnanırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	83
Tablo 4.26. Soru 19 “Arkadaşlarımla Dinlemeye Zaman Ayırırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	85
Tablo 4.27. Soru 20 “Okulda Sportif Faaliyetleri Yaparken Arkadaşlarıma Her Hangi Bir Açıklama Yapma Gereği Duymam” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	86
Tablo 4.28. Soru 21 “Arkadaşlarımla Kişisel Sorunlarıyla İlgilenirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	87
Tablo 4.29. Soru 22 “Hareketlerimin Nedenlerini Açıklamam” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	89
Tablo 4.30. Soru 23 “Beden Eğitimi İle İlgili Derslerde Arkadaşlarıma Danışmadan Faaliyete Geçebilirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	90
Tablo 4.31. Soru 24 “Yeni Fikirleri Kolay Kabullenemem” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	91
Tablo 4.32. Soru 25 “Bütün Herkese Arkadaş Gibi Davranırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	93

Tablo 4.33. Soru 26 “Değişiklikler Yapmaya İstekliyimdir” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	94
Tablo 4.34. Soru 27 “Diğer İnsanların Benimle Kolay İlişki Kurmasına Yatkınım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	95
Tablo 4.35. Soru 28 “Görüşlerimde Arkadaşlarımın Kendilerini Rahat Hissetmelerini Sağlarım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	97
Tablo 4.36. Soru 29 “Arkadaşlarım Tarafından Yapılan Önerileri Uygulamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı.....	98
Tablo 4.37. Soru 30 “Beden Eğitimi İle İlgili Konularda İşe Başlamadan Önce Arkadaşlarımın ve Öğretmenlerimin Onayını Alırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı	99
Tablo 4.38. Cinsiyete Göre Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri.....	107
Tablo 4.39. Cinsiyete Göre Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri.....	109

1. GİRİŞ

Öğretmenlik bir model olma, bilişsel ve duyuşsal davranışları ve bunun yansımalarını bizzat davranış, tutum ve ilişkilerde gösterme yani yaşama mesleğidir (Can 1997).

Türkiye'nin geleceğe güvenle, umutla bakmasını sağlayacak tek sistem eğitim olup, eğitim sisteminin uygulayıcıları ve temel ögesi ise öğretmenlerdir. Öğretmenlik mesleğinin içinde beden eğitimi öğretmenlerinin yeri ve önemi çok büyüktür. Gerçek birer lider gibi yetişerek okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri; öğrencilerin bireysel farklılıklarını takip etmelidirler. Ayrıca sabırlı olmak, demokratik olmak, öğrencilere sürekli yardımcı olmak, problemleriyle ilgilenmek, kişisel görüşlerinde ve davranışlarında hoş görümlü, dürüst, tarafsız ve objektif olmak zorundadırlar. Bununla birlikte öğrencilerin başarılarını takdir edip ve övmesini bilmeli, ayrıca alanı ile ilgili yenilikleri takip etmeli ve mutlaka öğretme bilgi-becerisine sahip olmalıdırlar.

Beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken en önemli niteliklerin başında, liderlik davranışı sergileyebilmeleri gelmektedir.

İnsan, kendi kişisel amaç ve arzularının bir kısmını gerçekleştirmek için bir gruba ihtiyaç duymaktadır. Grup içinde yaşayan insanlar, aynı zamanda oluşturdukları bu grubu yönetecek ve hedeflerine götürecek liderlere ihtiyaç duyarlar(Eren 1991). Bu bağlamda liderlik; genel çizgileriyle insanların planlarını ve alınan kararların eyleme dönüştürülmesini sağlayan bir sanat, bir insan becerisi olarak görülmekte (Ergun 1981) ve belirli bir topluluğu sevk ve idare etmek için gereken özellikler olarak tanımlanmaktadır (Osman 1985). Lider ise; başkalarına yol gösteren, yönlendiren ve onların davranış ve tutumlarını etkileyen kişidir. Yani lider, grup faaliyetleri üzerine etki eden, aynı grubun bir özellikli üyesi kabul edilen kişidir (Karaküçük ve Yetim 1996).

Liderlik davranışı, liderin izleyenlerle veya yönettiği grupla olan ilişkilerindeki tutumu ile ilgilidir. Araştırmacılar, liderlik davranışlarının “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” olmak üzere iki önemli boyutunun olduğunu belirtmişlerdir.

Yapıyı kurma; görev, yetki ve sorumlulukları tanımlayarak rolleri belirleme, kadrolaşma, örgütleme, yönlendirme, kontrol sağlama, iletişim kanalları oluşturma ve grubun işle ilgili performansını değerlendirme gibi davranışları içine almaktadır.

Anlayış gösterme; lider ve grup üyeleri arasındaki karşılıklı güven ve saygı ile liderin grup üyelerinin duygu ve düşüncelerini anlama derecesi olarak ifade edilebilmektedir. Kişiyi dikkate alma faktörü, liderin grup üyeleri üzerinde güven ve saygı yaratması, onlarla dostluk ve arkadaşlık geliştirme yönündeki davranışlardır.

Söz konusu bu liderlik davranışlarını sergileyen beden eğitimi öğretmenleri buldukları çevrede, içinde buldukları kurumda, güven ve saygı çerçevesinde grup üyeleri ile iyi bir iletişim ağı kuracaklar, verimli ve sağlıklı bir yapının oluşmasını sağlayacaklardır.

Bu çalışmada; beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencilerinde, liderlik davranışlarından “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarının gösterilme sıklığıyla birlikte karşılıklı kıyaslanması yapılarak, öğrencilerin liderlik davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır. Böylece bu çalışmanın ileride yapılacak benzer çalışmalarda önemli bir veri oluşturması oldukça önem arz etmektedir.

2. LİTERATÜR BİLGİ

2.1. Eğitim

Bireyin davranışlarında; kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak istendik değişme oluşturma sürecidir (Ertürk 1973).

Eğitim; yaygın bir biçimde “insanın kişiliğini besleme süreci” ve “insan sermayesine yapılan yatırım” olarak kabul edilmektedir. En genel anlamda “istendik davranış oluşturma” ya da “istendik davranış değiştirme süreci” olarak tanımlanan eğitim, toplumun süzgeçten geçirilmiş değerlerini ahlak standartlarının, bilgi ve beceri birikimlerinin yeni nesillere aktarılması ile ilgilidir. Bu anlamda eğitim, “bireyi istendik nitelikte kültürleme süreci” dir (Senemoğlu 1997).

Eğitim; geniş anlamda, kişinin toplum davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine, inanış ve yaşama anlayışına, sağlıklı uyuma yardım eden bir süreç olarak görülebilir (Varış 1994).

Eğitim; seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin, özellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan bir süreçtir (Fidan 1996).

“Eğitimle, toplumun ihtiyaçlarını karşılayıcı, yetenekleri ortaya çıkarıcı ve geliştirici, sorunları doğru çözümleyen, akılcı düşünebilen, tarihsel ve ulusal değerleri benimsetici ve koruyucu, sanayi ve sanayi ötesi toplumu olmanın getireceği problemleri çözebilecek nitelikte, başarıma isteği ile dolu ve girişimci insanların yetiştirilmesi amaçlanmaktadır” (Koç 1988).

J.J. Rousseou’ya göre eğitim; tabiata göre insan yetiştirmektir. İ.Hakkı Baltacıoğlu’na göre eğitim; çocukları hayata hazırlama sürecidir. Y.Has Hacib’e göre eğitim; olumlu davranışları kazanma ve bu şekilde hayata hazırlama sürecidir. Kant’a göre eğitim ise; insanların mükemmelleştirilmesidir (Celkan 1993).

Eğitim çabalarının genel amacı, kuşkusuz yetişmekte olan çocukların ve gençlerin, topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmektir. Bu uyumun

gerçekleştirilmesi için bireylerin yetenekleri, eğitim yoluyla en son sınırına kadar geliştirilir ve insan davranışları eğitim amaçları doğrultusunda değiştirilir (Varış 1985).

2.2. Beden Eğitimi

Günümüzde beden eğitimi ve spor cinsiyet, yaş, ırk, din, dil farkı gözetmeksizin bireysel anlaşma, toplumsal kaynaşma ve milletler arası ilişkiler kurma, birlik beraberlik gösterme açısından oldukça büyük öneme sahiptir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler beden eğitimi ve sporun önemini iyi kavramış olup bu uğraşı boş-serbest zaman faaliyeti olmaktan kurtararak daha ileri götürmüş, eğitim-öğretim kurumlarında ders yoğunluğunu artırmıştır (Can 2002).

Beden eğitimi; oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile yapılan eğitimidir. Beden eğitimi, pedagojik bir disiplin, bir bilim ve sanat olup eğitim biliminde olduğu gibi insanın davranış ve alışkanlıklarına yöneltilmiş bir disiplindir (Güneş 2001).

Beden eğitimi; kişiyi bedenlen, ruhen, fikren geliştirmek; kişiyi günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, kişiye Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda milli şuur ve yurttaşlık duygusu kazandırmaktır (Can 2002).

Beden eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh, fikir gelişimini sağlamaktır. Oyun, jimnastik ve sportif çalışmaların bütünü ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasının aracı görüntüsündedir (Yavaş ve İlhan 1997).

Beden eğitimi; bedensel, ruhsal ve toplumsal davranışları oluşturma eğitimidir (Yalçın 1995).

İnsanları hem ruhen, hem fikren hem de bedenlen olgunlaştıran, geliştiren en az yorgunluğa karşılık en çok fayda sağlayan jimnastik, oyun ve spor faaliyetlerini içine alan bir bilimdir (Açak, Ilgın ve Erhan 1997).

Dolayısıyla “insanın beden-ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini gcl kılmak, beden eğitimi ve sporun temel amaçları arasında yer aldığı gibi, aynı zamanda sosyal ve ekonomik kalkınmanın da temel unsurları arasında yer almaktadır” (Erkal 1986).

Bu bağlamda, beden eğitiminin, eğitim-ğretim amaçlarından bir çoğunun kazandırılabilceği tek disiplin durumunda olduğunu söyleyebiliriz (Can 2002).

Çünkü beden eğitimi bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerini sağlayan; yaratıcılık, liderlik gibi yeteneklerini geliştiren; boş-serbest zamanlarını değerlendiren; mücadeleci, azimli, uyumlu, üretken, kararlı olma gibi kişilik özellikleri geliştiren ve bireyleri sorunlarından uzaklaştıran stres atmalarını sağlayan bir bilimdir (Kane 1964, Groll 1969, zbaydar 1983, Simon 1985, Gökmen 1988, zener 1988 ve Saluman 1990).

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor, fiziksel aktivitelere dayalı bir eğitim biçimi olmakla beraber, aynı zaman da hareket yoluyla insanın bütününe hitap eden ve onun genel eğitimi ile de ilgili olan bir alandır (Can 2002).

Çağdaş toplumlarda gerek genel eğitim sistemi, gerekse toplum hayatının diğer kesimlerinde beden eğitimi ve spor faaliyetleri bireylerin fiziki, zihni, sosyal ve moral gelişimlerinde önemli katkılar sağlar (Yetim 1998).

Beden eğitimi dersleriyle bireyin motor becerilerindeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi, yani koşma, tırmanma, dengede durma, sıçrama, takla atma gibi temel hareketleri geliştirmesiyle mümkündür. Böylece beden eğitimi dersleri, harekete ilişkin davranışlardaki değeriklikler yoluyla bireyin vücut kontrolü, koordinasyonu ve sinir kas sistemlerinin gelişimini sağlayarak beraberinde zihinsel ve psikolojik yönde uyumlu olmasını da sağlayacaktır (Gündüz 1988, Koç 1988 ve Tamer 1987).

Beden eğitimi programları yalnız okulda çalışmayı değer, aynı zamanda toplumla yaşama ve öğrenme koşullarını geliştirmeyi, bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı amacına yönelik etkinliklerde bulunmasını da sağlamaktır (Akgün 1982 ve Nixon 1980).

2.3. Spor

Sporun tarihi, insanın doğa koşulları ile tanışarak ona uyması ve doğada egemen olmaya başlaması ve kendisini korumak için tek araç olan vücudunu ve adalelerini geliştirmesiyle başlar.

Günümüzde spor; sosyal, biyolojik, psikolojik ve sanatsal işlevi olan, kültürel ve ahlaki bir olgu olarak görülmektedir. Diğer bir deyişle, insanın aklını ve vücudunu kullanarak rakibine, kendisine, tabiata, mesafeye ve zamana karşı, eşit kurallar içerisinde yaptığı bir mücadele şeklidir. Buradan da anlaşılacağı gibi, sporun temelinde mücadele ve rekabet unsuru vardır. Spor, toplum fertlerindeki potansiyel enerjiyi bedene ve zihnen en yararlı olacak şekilde tüketen, kişilerde ve toplumda sağlıklı ilişkilerin oluşmasına olanak sağlayan, çeşitli durumlarda insanı dengeli bir şekilde mutluluğa götüren, topluma karşı disiplini, kurallara saygıyı ve sosyal barışa inanmış bireyleri kazandıran araçtır (Güven 1999):

Birey ya da grupların; sağlık, eğlence veya gösteri amacı ile yaptıkları, fiziksel ve/veya beyinsel aktivite gerektiren, bazı kurallar içerisinde uygulanan organize oyuna verilen genel isim olarak tanımlanabilmektedir (Güneş 1998).

2.4. Öğretmen

Eğitim sisteminin temel ögesidir. Bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleştirilmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültür değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında, öğretmenler baş rolü oynamaktadır. Öğretmenlik; genel kültür, özel alan, eğitim ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleğidir (Eskicumalı 2002).

Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş olan kimse olarak tanımlanabilir (Oğuzkan 1981).

Resmi ve özel bir eğitim kurumunda çocukların ve gençlerin öğrenme yaşantılarına rehberlik etmek veya yön vermekle görevlendirilmiş ve bu amaçla yetiştirilmiş kişidir (Duman 1996).

2.4.1. Beden Eğitimi Öğretmeni

Beden eğitimi öğretmeni, öğrenci ve diğer öğretmenlerle daha yakın diyalog kurabilme ve etkileme şansına sahiptir. Öğrencinin en çok izlediği, sevdiği, yakın bulunduğu, taklit ettiği ve güvendiği öğretmendir. Özellikle sporun sosyal boyutunun ve fonksiyonlarının çok üst düzeyde olması, grup etkinliklerinin çokluğu, sosyal ilişkileri ön plana çıkartmaktadır. Ayrıca, beden eğitimi öğretmeni okulda, içinde bulunduğu toplumda ve çevresinde branşı gereği daha çok sosyal faaliyette bulunur. Bu nedenle öğrenciyle, öğretmenlerle, eğitimci olmayan personelle, okul yönetimiyle, içinde bulunduğu toplumla ve çevresiyle daha yakın, daha sıcak ilişki kurar. Öğretmenlik mesleği ve branşının gereği öğrenciye, gençliğe, topluma, diğer öğretmenlere ve çevresine karşı sosyal yönden sorumlulukları ve etkileri çok büyük olmakla birlikte onlara liderlik yapmak zorundadır (Can 2002).

Beden eğitimi öğretmenlerinin okul içi ve okul dışındaki sosyal görevlerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür :

- Türk Milleti'nin, milli, manevi, insani, ahlaki, kültürel ve tarihi değerlerini bilen, benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini, insanları seven ve daima yüceltmeye çalışan; milli, demokratik, laik, sosyal ve hukuk devletine karşı sorumlulukları yerine getiren,
- Okulda ve çevrede tutarlı davranış gösteren; etkili bir iletişim gücüne sahip dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı göstermeyen; Türkçe'yi iyi, doğru ve anlaşılır bir şekilde kullanan; doğa, çevre ve tarihi değerlere karşı duyarlı ve bilinçli, mesleğinin sorumluluğunu hisseden,
- Çevresiyle sağlıklı iş birliği kurabilen grup dinamizmi, psikolojik bilgiye sahip ve zamanını faydalı bir şekilde değerlendiren,

- Demokratik bir ortamı hazırlayan, öğrenciyle yakından ilgilenen ve onların sorunlarına duyarlı, okul içi ve dışı spor organizasyonlarının oluşturulmasında görev alan, çocuklara ve gençlere sporu sevdiren ve onları spora yönelten, gençlerin boş-serbest zamanlarını rasyonel kullanmalarını, düzgün davranış kazanmalarını ve gençliğin kötü alışkanlıklardan uzaklaştırılmasını ve bu konularda bilinçlendirilmesini sağlayan,
- İnsanların bedenlen gelişmelerinin yanında onların, bilgili, hoş görülü, demokratik kişiliklerinin ön plana çıkarılması ve centilmenliğin tüm toplum bireylerinin karakteri haline gelmesine yardımcı olan,
- Beden eğitimi öğretmeni, ayrıca, mesleğini seven, işine bağlı, beden ve ruh yapısı bakımından sağlam ve sağlıklı, kendini, hareketlerini, davranışlarını kontrol edebilen, öğrencilere ve ilişkide olduğu insanlara karşı saygılı, hoşgörülü, adil, tarafsız, ahlaklı, karakterli, sorumluluk sahibi ve demokratik, vatan millet ve insan sevgisiyle dolu haklarını bilen, koruyan ve diğer insanlara da bunu öğreten, faal, müteşebbis, cesur, güvenilir ve feragat sahibi olan kişidir (Hasip 1958).

2.5. Öğrenci

Yaşantısı boyunca eğitim-öğretim ihtiyacı olan ve bu ihtiyacını en üst seviyede karşılamak için örgün veya yaygın eğitim kurumlarına devam eden bireydir (Can 2000).

2.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencisi

Eğitimi süresince beden eğitimi ve spor eğitimine ihtiyacı olan ve bu ihtiyacı karşılamak üzere bu tür eğitim veren okullara devam eden bireydir (Can 2000).

2.6. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

2547 sayılı yüksek öğretim kanununa göre, 20 Temmuz 1982 tarihli resmi gazetede yayınlanan 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile, beden eğitimi ve spor eğitimi veren kuruluşlarımızın, üniversite çatısı altında birleştirilmesine karar verilir. Gençlik ve Spor Akademileri bağlı buldukları illerdeki üniversitelerin eğitim fakültesi bünyesindeki beden eğitimi ve spor bölümleri haline getirilir. Bu uygulama 1992 yılına kadar devam

eder. 1992 yılında ise büyük bir çoğunluğu beden eğitimi ve spor yüksekokuluna dönüştürülür (Güven 1996).

Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında; beden eğitimi öğretmenliği, spor yöneticiliği ve antrenörlük eğitimi bölümleri bulunmaktadır.

2.7. Antrenör

Antrenör sözcüğü 14. yüzyılda Macar kökenli bir kelime olan STURDY'den gelmektedir. Bu sözcük o yıllarda insanları arazilere, savaş alanlarına taşıyan araçlar için kullanılırdı (Terry 1991). Sturdy'nin bugünkü İngilizce anlamı ise, güçlü, kuvvetli, dayanıklı ve azimli olarak Türkçe'ye çevrilebilir. Hatta İngilizce'de antrenör anlamına gelen Coach yolcu otobüsü ve yolcu vagonu anlamlarını da taşımaktadır. Modern spor anlamında ise antrenörler; sporcuları performanslarının, potansiyellerinin doruğuna taşıyan, onların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel kapasitelerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olan ve karşılaşmalara hazırlayan kişilerdir. Antrenör genel anlamda; sporcuların fiziksel-fizyolojik, zihinsel, duygusal (psikolojik) ve sosyal kapasitelerinin amaçlı davranışlarla geliştirilmesine yardımcı olan ve bunun için antrenmanın bilimsel amaçlarını yerine getiren, özel eğitim-öğretim almış bir kişidir (Konter 1996).

2.7.1. Başarılı Antrenörün Temel Özellikleri

Başarılı antrenörün temel özelliklerinin bir özeti aşağıdaki gibi yapılabilir :

- Başarılı antrenörlük sadece maçlar, karşılaşmalar, oyunlar, müsabakalar veya yarışmalar kazanmak değildir. Başarılı antrenörlük kazanmaktan daha da öte bir şeydir. Kazanmak başarılı antrenörlüğün sadece bir yönüdür.
- Başarılı antrenörler oyuncularının yeni becerilerde ustalaşmalarına yardımcı olurlar.
- Başarılı antrenörler oyuncularının diğer oyuncularla düşmanca değil insanca karşılaşmalarına yardımcı olurlar.
- Başarılı antrenörler oyuncularının kendilerini değerli hissetmelerine ve zevk almalarına yardımcı olurlar.

- Başarılı antrenörler sadece teknik becerileri ve bunların nasıl öğretilceğini değil, aynı zamanda değişik yaş gruplarına göre bunların nasıl öğretilceğini de çok iyi bilirler.
- Başarılı antrenörler toplum içinde başarılı yaşamak için gereksinim duyulan beceri modellerinin öğretimine yardımcı olurlar.
- Başarılı antrenörler geniş görüşlü, derin düşünen ve bilgili kişilerdir.
- Başarılı antrenörler ne oldu, nasıl oldu, ne zaman oldu, nerede olduğundan daha da öte derin düşünen niçin oldu ve ne olacağını da değerlendiren kişilerdir.
- Başarılı antrenörler etkili yöneticilik özelliği gösterirler.
- Başarılı antrenörlük psiko-motorik, fiziksel-fizyolojik, bio-mekanik, teknik ve taktik bilgilenmeyi gerektirir.
- Başarılı antrenörler beden eğitimi ve spor bilimlerindeki gelişmeleri takip etmeyi, bu konularda bilgilenmeyi ve çalışmalarında kendilerine bunları temel almayı becerirler.
- Başarılı antrenörler kendi hedefleri ile sporcuların hedefleri arasındaki farkı iyi görürler ve bunlarla arasında etkili bir bütünleşme-uyum yaratırlar.
- Başarılı antrenörler kazanmayı her şey olarak görmeden kazanmak için mücadele ederler.
- Başarılı antrenörler coşkuya, hevese, heveslendirme yeteneğine sahiptirler.
- Başarılı antrenörler doğru ve dürüsttürler.
- Başarılı antrenörler ilke sahibidirler. Herkesin her dediğini yapmazlar. Zorluklar karşısında doğru ilkelerinden vazgeçmezler.
- Başarılı antrenörler devamlılık ve ısrarlılık özelliğine sahiptirler.

- Başarılı antrenörler sabırlı, beklemesini bilen kişilerdir.
- Başarılı antrenörler oyuncularında iyi standartlar geliştirmek için çalışırlar.
- Başarılı antrenörler açık fikirli ve irdeleyen bir yapıya sahiptirler.
- Başarılı antrenörler mantıklı, çok yönlü düşünen, analiz ve sentezlerde bulunabilen kişilerdir.
- Başarılı antrenörler etkili öğrenme ve öğretme yöntemlerine sahiptirler.
- Başarılı antrenörler sporcularının duygusal ve zihinsel gelişmelerine önem verirler ve bunlar için etkili önlemler alırlar.
- Başarılı antrenörler sporcularının gerçekçi ve doğru hedefler kurmalarına yardımcı olurlar.
- Başarılı antrenörler için sporcularının gelişimleri ilk ve önce, kazanmak ikinci ve sonra spor felsefesi ilkesine bağlılık gösterirler.
- Başarılı antrenörler sporcularının sıhhatlilik ve iyi halliliklerini tehlikeye atmadan kişisel hedeflerini başarmaya çalışırlar (Konter 1996).

2.8. Antrenörlük

Antrenörlük, genel olarak sporcu, spor, yöneticiler, medya, seyirciler ve antrenör arasındaki karşılıklı etkileşime dayanmaktadır. Antrenörlük basit ve özel olarak sporcu, spor ve antrenör arasındaki etkileşimle şekillenen hem bilim hem de sanat özelliği taşıyan bir meslektir (Konter 1996).

Antrenörlük karşılıklı etkileşim ve etkileşimle sporcuları etkileme ve yönlendirmeye dayalı bir liderlik sanatıdır (Terry 1991).

2.8.1. Antrenörlükte İlke ve Görevler

Antrenörlükte ilkeler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Sporcunun kendine bağlılığını ve potansiyelini geliştirmek için ona yardımda bulunan kaynak bir kişi olmak.
- Kişisel farklılıkları tanıyarak her zaman sporcuların gelişimini ve uzun süreli olan çıkarlarını düşünmek.
- Sporcunun büyümesi, gelişmesi ve gerçekçi hedefler temelinde mükemmelliğini hedeflemek.
- Örnekte yol göstermek, öğretmek ve yardımlaşma ile çalışmak, öz disiplinli olmak. Hakemlere, görevlilere, elemanlara saygılı davranmak ve uygun bir dille tepkilerde bulunmak.
- Sporu mücadele verici, çekişmeli ve eğlenceli yaparak, becerilerin ve tekniklerin kolay öğrenimini sağlamak.
- Sporcularla ilişkilerinde dürüst ve tutarlı olmak. Sporcular dürüst ve tutarlı davranışlara saygı gösterirler.
- Medya, sporcu yakınları, resmi görevliler ile iletişim ve etkileşime hazır olmak. Bunların sporda önemli rollere sahip olduklarını unutmamak.
- Antrenörlüğün devamlı olarak gelişmeyi ve öğrenmeyi arzu eden sorumluluk sahibi ve esnek insanlarla antrenman yapmayı içerdiğini unutmamak.
- Fiziksel kondisyon herkes için yaşam boyu süren bir hedef olmalıdır. Sporcular bütün yaşam yıllarında kondisyonlu olmaları için teşvik edilmelidir. Sadece o zaman ve o yaşam dönemi içinde değil (Konter 1996).

Antrenörlerin görevleri yukarıdaki antrenörlük ilkeleri ile bir bütünlük içinde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

- Sporcuların çok yönlü, fiziksel-fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimlerine yardımcı olmak.
- Yapılan sporun istemlerine ve gereksinimlerine uygun özel fiziksel-fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişiminin sağlanması ve bunun korunması.
- Sporun teknik istemlerinin sporcular tarafından başarıyla yerine getirilmesi ve bunların mükemmelleştirilmesine yardımcı olmak.
- Sporun istemlerine uygun psikolojik hazırlığın yerine getirilmesinde spor ve egzersiz psikologlarından yardım almak, bu konularda kendisini bilgilendirmek.
- Takımın optimal gelişimini, hazırlığını yerine getirmek için planlamalar yapmak, periyodik olarak ölçüm ve testlerle değerlendirmelerde bulunmak.
- Her bir sporcunun sıhhatliliğini korumak ve geliştirmek.
- Olanakları dahilinde olan bütün güvenlik önlemlerini alarak sporcuların sakatlanmalarını önlemek.
- Fizyolojik ve psikolojik antrenmanların temelleri, beslenme, toparlanma ve planlama ile ilgili olarak sporcuların teorik bilgilerinin geliştirilmesine ve zenginleştirilmesine yardımcı olmak (Bompa 1989).
- Sporcuların aktif ve bilinçli katılımlarına yardımcı olmak.
- Sporcuların kendilerine saygılarını ve motivasyonlarını korumak.
- İyi iletişim ve etkileşim becerileriyle sporculara zaman zaman danışmanlık yapmak.

- Kendi uzmanlık sınırlarında gerçekçi olmak ve diğer uzmanlıklara saygı göstermek ve yardım almak. Ekip çalışmasını güçlendirmek (Konter 1996).

Bu ilke ve görevler ışığı altında antrenörün amacı başarıyı yakalamaktır. Başarı da kazanan bir takıma sahip olmak, sporcuların gelişimine yardımcı olmak ve sporcuların hoşça vakit geçirmelerini, eğlenmelerini ve zevk almalarına yardımcı olmakla yakalanabilir.

2.8.2. Antrenörlük Stilleri

Antrenörlerin alması gereken en önemli kararlardan bir tanesi de antrenörlük stildir. Antrenörlük stili, nasıl kararlar alındığını, hangi beceri ve stratejilerin öğretileceğini, yarışmaların, çalışmaların nasıl organize edileceğini, oyuncularını disipline etmek için hangi metotların kullanılacağını ve de sporculara kararlar almaları için hangi roller verileceğini belirleyici olmaktadır.

Antrenörlükte başlıca üç stil bulunmaktadır :

- Otoriter (kumanda edici, emredici) Stil
- Liberal (boyun eğer, alakasız, ilgisiz, kaygısız, sorumsuz ve gevşek tarzda) Stil
- Demokratik (kooperatif, katılımcı ve paylaşımcı) Stil.

Antrenörler kesin, yüzde yüz olarak bunlardan birinin içine düşmeseler de, bunlardan birinin içine girmeye veya kendilerine temel almaya daha eğilimlidirler (Konter 1996).

2.8.3. Antrenörlükte Felsefe Geliştirme, Benliğini Tanıma ve Antrenörlük Bilgisine Sahip Olmanın Önemi

Felsefe bir çok insan tarafından pratik olmayan ve yaşamla bir bağ göstermeyen bir alanmış gibi algılanır veya bizlere öyle algılatılmaya çalışılır. Bunun tersi olarak, felsefe yaşamla sıkı bir bağ gösteren ve hiçbir şeyin olamayacağı kadar pratik bir alandır. Antrenörler ve beden eğitimi öğretmenleri, yaşamlarına ve çalışmalarına yön vermesi için geliştirilmiş sağlam bir felsefeye gereksinim duyarlar. Bu sadece dünyayı, yaşamı, antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliğini sorgulayan ve sorgulamakla kalan bir felsefe

değil, aynı zamanda yaşama, pratiğe yön veren, onu değiştirip dönüştüren bir felsefi yaklaşım olmalıdır. Felsefe ancak böyle bizim yaşamımızla doğrudan bağı olan ve pratik bir alan olarak algılanabilir. Dünyanın sadece yorumlanması, sorgulanması, söyleminin yapılmasından öte asıl önemli olan onun dönüştürülmesi, değiştirilmesi ve güzelleştirilmesidir.

Felsefe pratiği yönlendirir, yaşam içinde karşılaştığımız olayların algılanmasına, kavranılmasına ve yaşantımıza yön vermemize yardımcı olur.

Felsefe dünyanın, yaşamın temel sorunlarına yanıtlar arar. Felsefe ne, nasıl, neden, ne zaman, nerede gibi sorulara geçmiş ve gelecekle ilgili olarak yanıtlar aranmasına yardımcı olmaktadır (Martens 1987).

Yaşam felsefesi ve buna bağlı olarak antrenörlük veya beden eğitimi öğretmenliği felsefesi geliştirmede en temel olan, kişinin yaşamı ve kendisini iyi bir şekilde tanımasıdır.

Antrenörü, bir çok durum ve baskı karşısında, bilgisinden çok sahip olduğu felsefe koruyacaktır. Sağlıklı, iyi şekillendirilerek geliştirilmiş bir felsefeye sahip olmak, antrenman programlarını, koşulları, kuralları düzenlemede, antrenörlük ve oyun taktiklerini belirlemede, uzun ve kısa dönemde sağlamada, yönetim kurallarını saptamada, yarışma ve performans sporu ile ilgili kararlar almada, sınırlar tayin etmede v.b. antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerine yardımcı olmaktadır.

Antrenörler ve beden eğitimi öğretmenleri, felsefenin pratik içinde gelişerek zenginleşeceğini ve bunun bir yaşam boyu sürebileceğini unutmamalıdır (Konter 1996).

Felsefe geliştirmeyi üç değişik düzeyde ele almak yararlı olur. Bunlar; yaşam felsefesi, antrenörlük felsefesi ve öğretilen veya yapılan bir sporla ilgili felsefedir. Genellikle sahip olunan yaşam felsefesi, antrenörlük felsefesini şekillendirecektir. Sahip olunan antrenörlük felsefesi de öğrenilen veya uygulanan spor felsefesini belirleyecektir.

Antrenörlük veya beden eğitimi öğretmenliğindeki tutumlarımız yaşamın diğer alanlarını ve diğer insanlarla ilişkilerimizi de içine alan uyumlu bir bütünlük oluşturmalıdır. Bu elbette pozitif anlamda bir bütünlük olarak anlaşılmalıdır. Yararlı

felsefe geliştirme üç önemli konuyu gerektirmektedir. Bunlardan ilki; dünyayı ve yaşamı tanıma ve değerlendirme, ikincisi; kendini daha iyi tanımak için daha derin benlik bilgisine sahip olmak ve üçüncüsü ise antrenörlük veya beden eğitimi öğretmenliği amaçları üzerinde karar vermektir. Bu, felsefe geliştirmede üç önemli faktör, kendimiz bir öğretmen veya bir antrenör olarak nasıl görüp, nasıl bir rol benimsediğimizi belirleyecek ve davranışlarımızı şekillendirecektir (Martens 1987).

Sporcularımızın kim olduklarını bilmeden onlara sürekli pozitif yönlere vermek ve şekillendirmek mümkün olmaz. Benliklerini tanıyan, kendilerinin kim olduklarını bilen antrenörler veya beden eğitimi öğretmenleri karışıklıklar ve çelişkiler içinde olan öğrenci veya sporcularına daha iyi yardımcı olurlar (Konter 1996).

Benliği tanıma, haberdar olma, farkında olma ve onunla yakınlık kurma; yaşam içinde karşılaştığımız olaylarda hislerimizi ve tepkilerimizi anlamak için bu hisler ve tepkilerin nedenlerini sorgulayarak kendimizi dinleme ve diğer insanların bizleri nasıl gördükleri ve tepki gösterdikleri üzerinde onların bilgisine başka bir deyişle geri bildirim (feed back) başvurmak üzere iki şekilde geliştirilebilir (Martens 1987).

Beden eğitimi öğretmenleri veya antrenörler iyi bir alan bilgisine sahip olmalıdırlar. Çünkü izleyenler onları örnek alacaklardır.

2.9. Lider

Lider; kendini izleyenlerin kendine yaptığı etkiden daha çoğunu onlara yapabilen kişidir (Başaran 1982).

Lider; yönetmede kullanılan bir araçtır. Baş çekme, rehber olma, yöneltme ve önder olma anlamında kullanılmaktadır (Şen 1981).

Lider; ait olduğu grubun amaçlarını belirleyen ve bu amaçların gerçekleştirilmesinde gruba en etkili biçimde yön verebilen kişidir (Dereli 1985).

Lider; toplum içinde yapılan çalışmalarda, insanları amaçlar doğrultusunda harekete geçiren niteliklerin tümüdür (Tortop 1983).

Lider; belli toplumsal koşullarda insan davranışlarını anlayıp, belli bir davranışın başkaları için olan sonuçlarını değerlendirebilme ve bireyler arası, grup ve örgütsel durumların, koşulların taleplerini, uygun davranışlar aēısından tanımlayabilme becerisine sahip olmalıdır (Torrington 1983).

Lider; belli bir topluluğu sevk ve idare etmek için gereken özelliklere sahip olan şahıştır (Osmay 1989).

Lider; grubun yaşantılarını değerlendirip düzenleyen ve bu yaşantılar yoluyla grubun gücünden faydalanan kimsedir (Bursalıoğlu 1987).

Lider; büyük değişimlerin yarattığı yeni fırsatlar yakalayabilen, belirsizlik ve tehlikelere rağmen bu fırsatları değerlendirerek kurumuna yeni aēılımlar getiren kişiğir (Özden 1999).

2.9.1. Eğitim Lideri

Eğitim örgütünde yaratıcılığı, gerēekçilięi ve eylemciliği öne çıkaran yani bir yapıyı oluşturup bu yapıya kişilik kazandıran, bilimsel düşünceyi, çağdaşlaşmayı ilke edinen kişiğe denir (Demir 1995).

Eğitimde liderlik kendisini yetki, görev yürütme ve etki ile belli eder. Bir eğitim örgütündeki üyelerin beklentileri yönetimde liderliğe bir yanıt sayılabilir. Bugünün eğitim liderleri çok yönlü olmak zorundadırlar. Lider yönetici, eğitim girişiminin ne olduğu ile ne olması gerektiğini birbirinden ayırabilen ve sorumluluğundaki madde ve insan kaynaklarını ikinci yönde kullanabilen yöneticidir (Bursalıoğlu 1994).

2.9.2. Lideri, Takip Edenlerden Farklı Kılan Temel Özellikler

Aşağıda aēıklanan altı özellik, lideri takip edenlerden farklı yapar ve bu özellikler bir liderin diğerinden daha etkili veya etkisiz olmasında önemli olmaktadır (Martens 1987).

- Liderler yön verirler. Liderler bir gelecek görüşüne bağlı olarak hedefler belirlerler.

- Liderler takım hedeflerine uygun düşen psikolojik ve sosyal çevreyi yapılandırır.
- Liderler kendi yaşam felsefelerinin paylaşılmasının bir parçası olarak değerler yerleştirirler.
- Liderler grubun hedeflerinin takip edilmesi için grup elemanlarını motive ederler.
- Liderler problemler ortaya çıktığında organizasyon üyeleri ile yüzleşirler ve çelişkileri çözerler.
- Liderler etkileşim içerisindedirler.

Bütün bu yukarıdaki maddelerin sağlıklı işlevselliği için iyi iletişim becerilerine gerek duyulur.

2.9.3. Liderin Etki Kaynakları

Liderin etki ya da güç kaynakları nelerdir? Grup üzerinde nasıl etkili olmalıdır? Liderin iyi anlaşılabilmesi için önce liderin güç kaynakları analiz edilmelidir. Liderin beş farklı etki ya da güç kaynağı vardır (Lunenburg ve Ornstein 1991, Arnold ve Feldman 1986).

2.9.3.1. Yasal Güç

Yasal güç, liderin hiyerarşik yapı içinde konumuna ya da rolüne bağlı olarak sahip olduğu yetkiye dayalı güçtür. Yasal güç, liderin astları üzerindeki yetkisine dayanan ve astlar tarafından kabul edilen bir güçtür.

2.9.3.2. Ödül Gücü

Liderler genellikle örgütteki ödül gücünden yararlanarak astlarının yeteneklerini değerlendirirler. Liderler iş görenlerin istediği ödülü kontrol ederler. Kime ne kadar ödül verileceğine liderler karar verir. Ödül gücü ücret, yükseltme, değerlendirme ve övgü gibi güçleri kapsayabilir.

2.9.3.3. Zorlayıcı Güç

Bu güç, ödül gücünün karşısı olan bir güçtür. Zorlayıcı güç, liderin direktiflerine karşı astların itaatsizlik göstermesi durumunda kontrol etme ve cezalandırma gücünü yansıtmaktadır.

2.9.3.4. Uzmanlık Gücü

Bu güç, grubun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak liderin sahip olduğu özel yetenek ve bilgilerdir. Lider analiz etme, uygulama ve kontrol etme yeteneğine sahiptir.

2.9.3.5. Karizmatik Güç

Karizmatik güç, liderin izleyenler üzerinde sahip olduğu güçlü etkiye dayanır. Bu karizmaya dayalı güç, liderin izleyenler üzerindeki çekiciliğini ve saygısını yansıtmaktadır. Tarihsel süreç içindeki karizmatik liderlerden ATATÜRK, Mahatma Gandhi ve Martin Luter King önemli örnekleri oluşturmaktadır.

Yasal, zorlayıcı ve ödül gücü örgütsel gücü oluştururken; uzmanlık ve karizma gücü kişisel güçleri oluşturmaktadır. Karizmatik güç ise, liderin kişiliğine dayanmaktadır.

2.9.4. Liderin Fonksiyonları

Liderlerin fonksiyonları idare ettikleri grupların çeşitlerine, niteliklerine ve çeşitli durumlara göre değişme gösterebilmektedir. Yaş kategorileri, cinsiyet, amaçlar, etkinlik çeşidi, grup yapısı ve diğer durumsal özellikler değişmeyi sağlayabilecek bazı faktörlerdir. Liderler her grup için ortak özellik taşıyabilecek çok çeşitli fonksiyonlar ifa etmek zorundadırlar (Karaküçük ve Yetim 1996).

Liderin ifa etmek zorunluluğunda olduğu temel fonksiyonlar şöyle sıralanabilir (Krech, Crutchfield ve Ballachey 1983, Cook 1986, Himmetoğlu 1989, Drucker 1992).

1- Koordinatör Olarak Lider : Hangi grupta olursa olsun bir liderin en bariz rolü gruba ait faaliyetleri koordine etmesidir. Lider grubun her icraatına nezaret etmek

durumundadır. Bu liderin hiç değişmeyen bir rolünü oluşturmaktadır (Karaküçük ve Yetim 1996). Lider genellikle yapılması gerekli işlerde, sorumlulukları dağıtıp görevleri koordine eder.

2- Planlayıcı Olarak Lider : Lider grubun amaçlarına ulaşabilmesi için işlerin, hangi yolla, kiminle, nerede, nasıl yapılacağını kararlaştırarak planlama rolünü üzerine alır.

3- Siyaset Tayin Edici Olarak Lider : Lider grubun siyaset ve hedeflerini tayin eden kişidir. Grubun siyaset ve hedefleri genellikle üç kaynaktan gelmiştir. Bunlardan birincisi; yukarıdan yani grubun üstündeki otorite tarafından belirlenmiş olabilir. İkincisi; aşağıdan yani grup üyelerinin tümünün katılımı ile belirlenmiş olabilir. Üçüncüsü ise; liderin bizzat kendisi tarafından belirlenmiş olmasıdır.

4- Uzman Olarak Lider : Lider etkinlikte bulunduğu alanında uzmanlaşmış olmalıdır.

5- Grup Temsilcisi Olarak Lider : Bir grubun bütün üyelerinin diğer gruplarla ve insanlarla doğrudan doğruya ilişki kurmaları mümkün değildir. Bu nedenle lider grubun temsilciliğini üstlenir. İçeriden dışarıya ve dışarıdan içeriye yönelen bütün iletişimlerde lider kanalı kullanılır (Karaküçük ve Yetim 1996).

6- İç İlişkiler Kontrolörü Olarak Lider : Grubun yapısını ve özelliklerini diğer üyelerden daha iyi bilen lider, grup içi ilişkilerde kontrolör olarak görevini üstlenecek en uygun kişidir.

7- Ödül ve Ceza Verici Olarak Lider : Lider ödül ve ceza verici rolü ile üyeler üzerinde kontrol imkanı sağlar. Grup üyesi, grup içerisindeki rol ve davranışları ile etkin bir role getirilebilir, terfi ettirilebilir ya da tersi uygulamalarla lider tarafından ödüllendirilmiş veya cezalandırılmış olur.

8- Hakem- Aracı Olarak Lider : Grup içerisinde oluşabilecek her türlü anlaşmazlıkta, uzlaştırıcı ve bütünleştirici hareket etmesi liderin en önemli özelliğidir.

9- Örnek Olarak Lider : Lider grup üyelerine davranışları ile bir model olmak zorundadır.

10- Grubun Sembolü Olarak Lider : Grupların tanınmasını sağlayacak rozet, üniforma ve isim gibi sembollere zaman zaman ihtiyaç duyulabilir. Bu semboller içerisinde lider de grup birlik ve bütünlüğünün sağlanması bakımından bu fonksiyonu yerine getirir.

11- Ferdi Sorumluluk Yüklenen Lider : Kritik kararların alınmasında, grup üyeleri lidere olan bağlılık ve güvenlerini bütün kararları lidere bırakarak gösterirler. Lider de bunu kabullenir.

12- İdeolog Olarak Lider : Grup ideolojisini meydana getirenler çoğu zaman liderlerdir.

13- Koruyucu olarak Lider : Lider, grup üyelerini korur ve gözetir.

14- Öbür Yüklenen Şahıs Olarak Lider : Güçlüklerde, çıkmazlarda ve bunalımlarda doğacak mesuliyeti lider yüklenmek zorunda olup bunun için de hazır olmalıdır.

15- İsteklendirici Olarak Lider : Lider, grubun etkinliklere hevesli ve istekli olmasını sağlayacak olan bir fonksiyon üstlenmiştir. Bunun için gerekli ortam ve şartları hazırlamaya çalışır.

16- Dostluk Pekiştirici Olarak Lider : Grup üyelerinin birbirine arkadaşça ve dostane tavırlarla yaklaşmalarını sağlayacak tedbirler geliştirmek liderin önemli fonksiyonlarından biridir.

17- Geliştirici Olarak Lider : Lider, grup üyelerinin kendilerini geliştirip, grup içinde ve dışındaki ilişkilerine yön vermeleri ve yönlendirmeleri hususunda fonksiyonlar üstlenmiştir.

2.9.5. Bir Lider Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni

21. Yüzyılda beden eğitimi ve spor; yetişmekte olan nesillerin kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini kendine amaç edinen, genel eğitim-öğretimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve düzenli faaliyetlerdir.

Beden eğitimi; kişiyi bedenlen, ruhen ve fikren geliştirmek, kişiyi günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, kişiye Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda milli Şuur ve yurttaşlık duygusu kazandırmaktır (Can 2002).

Beden eğitiminin öğrencilerde kendine güven duyma, yerinde ve çabuk kara verebilme gibi psiko-sosyal niteliklerin geliştirilmesine yönelik amacı; öğrenci, öğretmen ve öğretmen eğitimcileri tarafından öncelikli amaçları içinde zikredilirken görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme gibi sosyal ağırlıklı bir amaç da beden eğitimi öğretmenleri ve öğrenci velileri tarafından öncelikli amaçlardan sayılmıştır (Yıldıran ve Yetim 1996).

Liderlik, bir kurum ve kuruluştaki insanları ve mevcut olan potansiyeli başarıya ulaştıran en son harekettir. Kurum ve kuruluşların başarılı olabilmesi için liderlik kaçınılmaz bir unsurdur.

Liderlik veya rehberlik olmadıkça bireysel ve örgütsel amaçlar arasındaki bağlar gevşeyebilir. Liderden mahrum bir örgüt insan ve makine topluluğundan başka bir Şey değildir. Liderlik, belli amaçları Őevk ve heyecanla gerçekteştirmek için başkalarını ikna edebilme yeteneğidir. Bir grupta bağlılık sağlayan ve onu belli amaçlar doğrultusunda motive eden insan faktörüdür. Lider durumunda olan kimse çalışan insanları motive etmedikçe ve onları amaçlar doğrultusunda yönlendirmedikçe planlama, organize etme ve karar verme gibi yönetim fonksiyonları fazla anlam taşımaz (Tekarslan 1989).

Okul yöneticiliğinde liderlik, hal ve hareketler sonucunda olabileceklerle ilgili diğer bireylere görüş, fikir ve yön vermeyi gerektirir. Etkili liderlik ve etkili beden eğitimi öğretmenliği beraberinde yeni davranışlar, hareketler, gelenekler yaratmada, yaşatmada becerikli, kararlı ve cesur olmayı gerektirir (Can 2002).

Çok iyi derecede vizyon ve liderlik becerilerine sahip olan beden eğitimi öğretmenleri; öğrencilerine görüş ve fikirlerini bildirirler. Bu görüş ve fikirlerin gerçeğe nasıl dönüştürülebileceğinin bilgisine sahip olmakla birlikte hal ve hareketleriyle öğrencilere bunu gösterirler. Bir gerçekte lider olarak beden eğitimi öğretmeni; her öğrencinin her sporcunun becerilerinin nasıl en üst düzeye çıkarılacağını, en yüksek verimin nasıl alınacağını ve sporcuların becerilerinin takımı dolayısı ile okulun başarısını maksimum

düzeve getirmede ne şekilde birleştireceğini iyi planlama ve organize etme kabiliyeti gösterirler.

Beden eğitimi öğretmenliği içinde bulunduğu çevre, toplum ve en önemlisi görev yaptığı okulunda ikili ilişkiler çerçevesinde yapılan bir liderlik biçimidir. Çeşitli ve çok değişik geçmişe sahip olan bireyleri; bunların kabiliyet, ilgi, alaka ve deneyimleri birleştirir. Okulda bir lider olan beden eğitimi öğretmeni; öğrencilerin sorumluluk almalarına, kendilerine güvenmelerine, cesaret kazanmalarına, başarı duygusu yaşamalarına ve milli şuur kazanmalarına yardımcı olmaktadır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği diğer öğretmenliklerden çok farklı olmakla birlikte öğrencilere teknik-taktik becerileri, davranışları, oyun kurallarını ezberleticilik veya onları devamlı koşturup yormak ve dersten soğutup uzaklaştırmak değildir. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği; gerçek duygularla öğrencileri sevmek, önemsemek, değer vermek, onlara inanmak, yanlarında olduğunu hissettirmek, onların gerçek manada güvenlerini kazanmak, hal ve hareketleriyle onlara örnek olmak, varlığını kabul ettirmektir (Can 2002).

Beden eğitimi öğretmeni okuldaki diğer öğretmenlerle, personelle yöneticilerle ve de en önemlisi öğrencileriyle iyi ilişkiler kurabilen bir lider olmalıdır. İşte etkili liderlik veya beden eğitimi öğretmenliği bireyleri harekete geçirmek, sosyal, psikolojik becerileri ve en önemlisi iyi bir iletişim becerisi gerektirir. Bütün bunlara ilave olarak konuşmak, dinlemek, rica etmek, tartışmak, anlaşmak, dertlerini paylaşmak, teselli etmek, etkili ders anlatmak iyi iletişim becerilerini gerektirir.

Etkili bir lider olan beden eğitimi ve spor öğretmeni; yeni bir okulu veya sınıfı, sporcu grubunu ele aldığında iyi ilişkiler ve iletişimi kurmak için açık hedefler, amaçlar belirlemeli ve onlara bu ortaya koymuş olduğu hedefleri, amaçları kabul ettirmeli ve onları peşinden sürükleyebilmelidir. Mesleğinde başarılı olan beden eğitimi öğretmenleri düzenli ve etkili iletişim kurma becerisine sahiptirler (Can 2002).

Bunun yanı sıra beden eğitimi öğretmeni branşında çok iyi bilgi ve beceriye sahip olabilir ama sahip olduğu bu bilgi ve beceriyi etkili bir liderlik içinde ortaya koyamıyorsa bildiklerini ve becerilerini öğretmede zorlanacak, öğrencilerin ve kendisinin başarılı olması güçleşecektir.

Başarılı beden eğitimi öğretmenleri etkili liderlik becerileri gösterirler ve bu becerileri öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal, kendine güvenme ve sosyal kapasitelerini en iyi şekilde gerçekleştirmelerinde ve yarınlarına güvenle bakabilmelerinde her zaman önemli katkılarda bulunur.

Bu bağlamda, beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin liderliği; eğitimin temel üretim birimi olan okul örgütünde insan gücü ve madde kaynaklarının etkili kullanımını gerçekleştiren, öğrencilerin karar alma sürecine katkılarını sağlayarak onları yetkilendiren, okulun geleceğine yönelik vizyonun öğrencilerce planlaşılmasını sağlayan, eğitim-öğretimin her aşamasında uygulamalarda etkin değerleri ön plana alan ve öğrenci başarısını yükselterek çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmayı amaçlayan bir yaklaşımdır (Can 2002).

2.9.6. Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Antrenörlükte İletişim Becerileri

Başarılı antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliği iyi bir iletişimi gerektirir. Bu alanlarda mesleklerini başarıyla yaparlar. İletişim konusunda usta olup ilişkilerinde etkileyici olurlar.

İşte bu yüzden antrenörlerin ve beden eğitimi öğretmenlerinin ilişki içinde olduğu ve karşılaştığı sayısız durumlarda iyi iletişim yeteneğine sahip olması zorunludur. Antrenörler ve beden eğitimi öğretmenleri aşağıdakilerle iletişim içindedirler :

- Okul yöneticileri
- Oyuncular
- Oyuncuların anne ve babaları
- Ulusal sportif ve antrenörlük kuruluşları
- Sportif yöneticiler
- Yardımcı antrenörler
- Medya çalışanları
- Taraftarlar, eski sporcular, öğrenciler ve destekleyici kulüpler
- Destekleyici görevliler, antrenör ve menajerler
- Fakülteler ve öğrenciler (Coacley 1990).

Yukarıdaki bu maddeler antrenörlerde ve beden eğitimi öğretmenlerinde iletişim boyutlarını meydana getirmektedir. Asıl önemli olan sporcu-antrenör ve öğrenci-beden eğitimi öğretmeni ilişkisidir.

Antrenörler ve beden eğitimi öğretmenleri en çok başarısızlığa iletişim kuramadıklarında düşerler. Sporcularda ve öğrencilerde şu veya bu şekilde meydana gelen motivasyonlarda, onlarla kurulan iletişimin rolü çok büyüktür. Sporcularla ve öğrencilerle kurulan iletişim altı aşamadan meydana gelir (Konter 1996, Martens 1990).

1. İletilmesi arzu edilen düşüncelere sahip olma (fikirler, hisler, niyetler).
2. Bu düşüncelerin iletilmesinin uygun olan mesajlara çevrilmesi.
3. Sözel ve sözel olmayan kanallar vasıtasıyla mesajların iletilmesi.
4. Eğer sporcu veya öğrenci dikkat veriyorsa, mesajın sporcu veya öğrenci tarafından alınması.
5. Sporcu veya öğrenci mesajın anlamını yorumlar. Mesajın çevrilerek yorumlanması sporcu veya öğrencinin mesajın içeriğini kavrama özelliğine ve gönderenin niyetine bağlıdır.
6. Sporcunun veya öğrencinin mesaja yaptığı yorumlama ve bu yorumlamasına içsel tepkisi.

Sporcu ile antrenör, öğrenci ile beden eğitimi öğretmeni arasında bu aşamalar pürüzsüz olarak gerçekleşirken bazen de bu iletişim aşamalarında problemler ortaya çıkabilir. Etkisiz iletişimin nedenleri ise şöyle sıralanabilir :

- İletişim için arzu edilen içerik durum için yanlış olabilir.
- Mesajın verilmesi, niyetlenilmiş olduğu gibi iletilmiyor. Mesajın gönderilmesi için sözlü veya sözlü olmayan beceri eksikliği duyuluyor.
- Sporcu veya öğrenci dikkatini vermediği için mesajı alamıyor.
- Sporcu veya öğrenci yeterli dinleme ve sözlü olmayan beceri eksikliğinden mesajın içeriğini yanlış kavlıyor veya onu anlamada başarısız oluyor.
- Sporcu veya öğrenci mesajın içeriğini anlıyor fakat onun niyetini yanlış kavlıyor.
- Gönderilen mesajlar zaman süresince uyumsuzluk gösteriyor. Mesajların ne anlama geldiği hakkında sporcu veya öğrenci şaşkın ve karışık kalıyor(Martens 1990).

Antrenörler ve beden eğitimi öğretmenleri yanlış iletişimin bir çok problemlerinden iletişim becerilerini geliştirerek kaçınabilirler.

Başarılı antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliği için gelişme kaydedilmesi gereken iletişim becerileri aşağıda belirtilmiştir (Martens 1990).

- İletişimde bulunurken sayma ve değer vermeyi geliştirmek.
- Pozitif yaklaşımla iletişimde bulunmak.
- Bilgilendirmesi yüksek mesajlar göndermek.
- Tutarlılıkla iletişimde bulunmak.
- Nasıl dinlenileceğini öğrenmek.
- Sözel olmayan iletişimi geliştirmek.
- Güçlendirme-pekiştirme ilkelerini öğrenmek.
- Becerilerini öğretme ilkelerinde bilgi ve deneyim sahibi olmak.

2.9.7. Bir Lider Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni İle İlgili Bazı Öneriler

Bir lider olarak beden eğitimi öğretmenine aşağıdaki önerilerde bulunulabilir :

- Tüm liderler hiçbir zaman birbirinin aynı kişilik özelliklerine sahip değildirler. Beden eğitimi öğretmenleri bazı liderlerle veya meslektaşları ile aynı bir takım özellikleri taşımadıkları ve göstermedikleri için kaygı duymamalı, ümitsizliğe kapılmamalıdır.

- Liderlik davranışları izlenilerek ve öğrenilerek geliştirilebilir. Etkili liderlerde bulunan bazı özelliklere sahip olmayan beden eğitimi öğretmenleri bu becerileri öğrenip kendini geliştirebilir.

- Liderlik davranışında sağlıklı düşünme ve var olan yapıyı kurma ve anlayış gösterme boyutunu harekete geçirme en önemli özellikler arasındadır. Beden eğitimi öğretmenleri iyi organizasyon, sağlıklı iletişim ve planlama için çalışırlarken; arkadaşlık, güven, saygı ve sevgiyi tüm öğrenciler arasında yerleştirmelidirler.

- İyi planlanmış ders programları; beden eğitimi öğretmenlerine nasıl başarılı liderler olacaklarını göstermede ve uygulamada etkilidirler. Bu nedenle beden eğitimi

öğretmenlerinin öğrenimleri veya meslek hayatlarında kurs, seminer, konferans, panel, eğitim ve öğretim çalışmalarına katılmaları sağlanmalıdır.

- Başarılı ve etkili liderler görev, kişi ve koşulları başarıyla sorunsuz bir şekilde birleştirdikleri görülmektedir. Bu sebeple beden eğitimi öğretmenleri kendilerini, öğrencilerini, sporcularını, görevlerini ve koşullarını iyi tanımaya, çözmeye yönelmelidirler. Bunun için içinde buldukları topluluktaki herkesi bir yardımcı gibi harekete geçirebilmelidirler. Eğer bir okulda birden çok beden eğitimi öğretmeni varsa; birinin liderlik davranışlarından yapıyı kurma boyutunu diğerinin ise anlayış gösterme boyutunu benimseyecek durumda olmaları gerekir ki bu şekilde birbirlerini tamamlamaları sağlanıp, başarı ve verim artırılabilir.

- Beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerinin ve sporcularının hedefler belirlemelerine ve bu hedefleri gerçekleştirmelerine yollar göstererek, çalışmalar düzenleyerek yardımcı olmalı, vizyonlarını genişletmelidirler.

- Beden eğitimi öğretmenin liderliğinde öğrencilerin ve sporcuların yaşları, cinsiyetleri ve içinde bulunulan durumlar ile okulun yapısı önemli rol oynamakta ve etkili olmaktadır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerin ve sporcuların yaşları, cinsiyetleri ve hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili olarak dikkatli davranmalıdırlar.

- Gerçek bir lider için yüksek derecede görev yönlendirmesi ile yüksek derecede ilişki yönlendirmesini birleştirmek kolay olmamakla birlikte yardımlaşmayı da mutlaka beraberinde getirmektedir. Beden eğitimi öğretmeni kendi özeleştirisini yapıp eksik ve güçlü yanlarını tamamlayacak öğrenci ve sporcularını yardımcı olarak tercih etmekten kaçınmamalıdır.

- Öğrencilerin ve sporcuların tercih ettiği beden eğitimi öğretmenliği ile gerçekte var olan beden eğitimi öğretmenliği arasında bulunan geniş farklılık ders başarısı, sportif performans ve iş doyumuna ulaşmada çok önemli bir etkiye sahiptir. Öğrenciler ve sporcular, sportif etkinlikler içine beden eğitimi öğretmenin liderlik davranışı ile ilgili olarak belirli bir takım ön beklentilerle girerler. Eğer beden eğitimi öğretmeni öğrencilerinden ve sporcularından yüksek verim almayı bekliyorlarsa bu ve bunun gibi durumları göz önünde bulundurmalı, ona göre önlemler almalı, davranışlar sergilemelidir.

- Beden eğitimi öğretmeni ile öğrenci ve sporcu arasındaki karşılıklı etkileşim, iletişimin kalitesi ders başarısı, takım başarısı, okul başarısı ve iş doyumuna ulaşmada çok önemli yer tutmaktadır. Bu nedenle öğrenci ve sporcu ile beden eğitimi öğretmeni arasındaki karşılıklı etkileşimi geliştirmede en etkili yol başarılı iletişim becerilerine sahip olmakla birlikte, iletişim ağını iyi kurmaya bağlıdır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin ve sporcuların kendi aralarındaki iletişime, öğrenci ve sporcularıyla aralarındaki iletişime, kendilerinin öğrencileri ve sporcularıyla birlikte diğer öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler ve yardımcı personel ile ilişkilerine dikkat etmelidirler.

- Beden eğitimi öğretmenleri öğrencileri ve sporcularından aldıkları verimin ve ulaştıkları yerin kendileri için önemli olduğunu hissettirmelidirler.

- Beden eğitimi öğretmeni her sınıftaki ve her yaştaki öğrencilerini ve sporcularını seyretme, izleme, görme ve görevle ilgili bağlılık gerektiren konularda onların liderlik davranışlarını sergilemelerine ve sorumluluk vererek yetişmelerini sağlayıp yardımcı olabilirler.

2.10. Liderlik

Günümüzde lider ve liderlik çok önemli iki kavram olup bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlıdırlar. Öncelikle tanımlardan konuya girecek olursak, iki veya daha fazla bireyin bir araya geldiği her yerde daima bir lider ve liderlik vardır (Can 2002).

Liderler binlerce yıldır tarih, toplumsal felsefe ve siyasetin konusu olmuştur. Farklı kişiler için “lider” farklı anlamlara gelebilir. “Lider”, sanat, bilim, iş ya da spor dallarında başarının simgesi olan bir kişi anlamına gelebilir (Şerif ve Şerif 1996).

Lider, grubunu koordine eden, işlerini planlayan ve grubu adına konuşan kişidir (Kaya 1983).

Lider, grup üyelerini etkileyerek belirlenen amaçları gerçekleştirmek üzere onları harekete geçiren kişidir (Hoy ve Miskel 1991).

Lider, insan davranışlarının nedenlerini bilen ve bu davranışlarını örgütsel amaçları gerçekleştirecek biçimde yönlendiren kişidir.

Lider, grup üyeleri tarafından hissedilen ancak açıklığa kavuşmamış ortak düşünce ve arzuları benimsenebilir bir amaç biçiminde ortaya koyan ve grup üyelerinin potansiyel güçlerini bu amaç etrafında faaliyete geçiren kimsedir (Eren 1991).

Lider; grup veya örgüt mensuplarının faaliyetleri üzerinde önemli bir etki ve nüfuzu olan, grup hedeflerinin tayiniyle ideolojisinin tayininde önemli rol oynayan bir üyedir (Karaküçük ve Yetim 1996).

Liderlik; birden çok sayıda kişiyi tüm bağlılık ve yeterlilikleriyle ortak amaçlar doğrultusunda harekete geçirebilme ve başarıya ulaştırabilme sürecidir (Jagues ve Clement 1991).

Liderlik; grubun yapılaşmasının bir niteliğidir. Bir grubun oluşması, örgütlenmesi, amaçlar edinmesi ve grup olarak varlık göstermeye başlaması bir liderin doğması için yeterli nedendir (Mucchielli 1982).

Liderlik; fert ve grupları önceden kararlaştırılmış hedeflere doğru harekete geçirme ve koordine etme sanatıdır (Onart 1982).

Liderlik; görüşleri, eylemleri ve eğilimleri; etkileme, yönlendirme ve yönetmedir (Bennis ve Nanus 1985).

Yukarıda belirtilen tanımlardan da anlaşılacağı üzere, yaklaşık bir asırlık dönemde benimsenen lider ve liderlik tanımları birbirinin aynı değildir. Ancak tanımlarda bazı ortak noktalar da bulunabilir ve bunlar az veya çok birbirini tamamlarlar.

2.10.1. Liderlik Davranışı

Modern anlayışta liderlik, bir örgütte yer alan bütün üyeleri çok yönlü olarak etkilemektir. Kararlar üzerinde örgütte çalışanları etkiler. Görevleri ne olursa olsun onların genel davranışlarını lider biçimlendirir (Thomson 1992). Liderlik büyük ölçüde etkileme

sürecidir. Örgütsel başarı, örgüt çalışanlarının lider tarafından etkilenecek gönüllü iş birliğine razı edebilmesine dayanır. Başka bir ifadeyle lider, belirlenmiş planları başarıyla gerçekleştirmek için gruba rehberlik eder ve üyeleri yönlendirir (Kaya 1986).

Lider konumunda bulunan bireylerin pozisyonu, başarı için harcadığı çabaya ve uygulamalara bağlıdır. Genelde bu durum, örgütsel amaçların başarılması ve çalışma gruplarının dinamiğinin sağlanmasıdır. Bir futbol antrenörü, şirket yöneticisi veya satış yöneticisi gibi liderlerin başarılı veya başarısız olduklarını kolayca anlayabiliriz. Değişik alanlarda olsalar bile liderlik fonksiyonları aynıdır (Campbell, Corbally ve Nystrand 1983).

Örgütlerde iş ilişkileri lider ve çalışanlar arasındaki ilişkiye bağlıdır. Bu ilişkilerin düzeyi örgütsel verimliliği belirler (Getzels, Libham ve Campbell 1968).

İyi bir liderlik davranışı gösteren ve örgüt üyeleri ile iyi ilişkiler içerisinde olan lider, örgütsel verimliliği artıracaktır.

2.10.1.1. Yapıyı Kurma

Araştırmada Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin; kendilerine ve arkadaşlarına ilişkin beklentilerini açıkça belirtmesidir.

Liderin rolü açıkça tanımlanır ve izleyenlerin kendilerinden neler beklediğini bilmeleri sağlanır (Hoy ve Miskel 1978).

Yetki, görev ve sorumlulukları tanımlama, örgütleme, kadrolaşma, iletişim kanalları oluşturma ve grubun işle ilgili performansını değerlendirme v.b. davranışları kapsamaktadır (Halpin ve Winer 1957, Fleishman 1953, Gudknecht ve Miller 1990, Erkuş 1997, Keith ve Girling 1991).

2.10.1.2. Anlayış Gösterme

Araştırmada Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin; arkadaşlarının rahatını, çıkarını, statü ve katkısını gözetme derecesidir.

Güven, karşılıklı saygı, arkadaşlık, destek ve grup üyelerinin çeşitli gereksinmelerine ilgi gösterme davranışlarını ifade etmektedir.

Araştırmacılar, yapıyı kurma ve anlayış gösterme boyutlarında tanımlanan davranışların, en yüksek düzeyde gösterildiği liderlik biçimi, liderin etkinliği ve grubun performansı açısından en uygun denge noktası olarak belirlemişlerdir (Erçetin 1998).

İzleyenlerin rahat, iyiliği, statü ve katkıları gözetilir (Hoy ve Miskel 1978).

2.10.2. Liderlik Davranış Biçimi

İyi bir liderde bulunması gereken davranış biçimlerini şu şekilde ifade etmek mümkündür.

İyi bir lider;

- Yönettiği kişilerin hizmetindedir.
- Yanlıları kınamak yerine çözümler getirir.
- Bugünün problemlerini çözerken yarınki fırsatları kaçırmaz.
- Başkalarını, onların kendilerini tanıdıklarından daha iyi tanır.
- Yönettiği kişileri herkesin içinde ödüllendirir, gerekirse ancak baş başa kalırsa eleştirir.
- Basit çözümler bulur, bunları herkesin anlayabileceği biçimde açıklar.
- Davranışı, başkalarının ya da etrafındaki kişilerin görüşlerine göre değil elde edilen sonuçlara göre belirler.
- Ülkesinin, kurumunun veya arkadaşlarının çıkarlarını şahsi çıkarlarının üzerinde tutar.

- Örgütlere değil insanlara liderlik yapar.
- Yargılarına güvenir ve onları uygular.
- İnsiyatif alır ve başkalarının da almasını sağlar.
- Alçak gönüllüdür ve tecrübelidir; olayları olduğu gibi, üzülmeyen ve hoşgörü içinde kabul eder.
- Nazikliğin zayıflık olmadığını bilir.
- Sadece uzlaşmalar ve günlük çözümler değil aynı zamanda büyük hedefler peşindedir.
- Dengeli bir hayat sürer ve yönettiği kişileri de dengeli bir hayat sürmeye teşvik eder.
- Arkadaşlarının arayınca bulabildiği birisidir; fakat erişilebilir olmak onun saygınlığını azaltmaz.
- Yumuşak cevabın öfkeyi yatıştırdığını bilir, öfkeli kişilere müsamaha ile yaklaşır.
- Çalışma arkadaşlarını ellerinden gelenin en iyisini yapmaya özendirir.
- Bilgisini arkadaşlarıyla paylaşır. Onların yükselme ümitlerini yok etmez.
- Şahsının değil takımının zaferi peşindedir.
- Koyduğu kuralları kendisi de uygular.
- İşine gelirken karşılaştığı herkesi gülümseyerek selamlar.
- İnsanları kulağı kadar kalbiyle de dinler.
- Karşılıklı güvenin kaybolduğu yerde aslında tüm ilişkilerin bittiğinin farkındadır.
- Olaylardan ders alır ve aynı tuzağa iki defa düşmez (Türkmen 2001).

2.10.3. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Liderlik Özellikleri

Okul, eğitim sisteminin genel, özel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenciye istendik bilgi, beceri ve davranışların bilimsel yöntemlerle kazandırıldığı bir örgüttür (Can 2002).

Okul, toplum içinde sınıflar yaratma ve arasındaki geçişleri kolaylaştırma, birleştirici, eşitleştirici ve yenilikçi işlevlerini geliştirerek toplumu yönlendirebilme ve fırsat eşitliğini sağlayabilme özelliğine sahiptir. Bu anlayış ise; okulun çevre ile sıkı etkileşime girerek kendisine özgü bir kimlik oluşturması ile sonuçlanacaktır (Aytaç 2001).

Okul temel bir değişim birimidir. Çünkü okul, öğretmenlerin bir araya geldiği, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarının ve beklentilerinin, toplumun isteklerinin karşılandığı bir yerdir. Her okul tektir ve kendine özgüdür (Dalin 1993).

Okul görevlerini sosyal, politik ve ekonomik olarak sınıflandırmak mümkündür. Okulun sosyal görevi çocuğu sosyalleştirmek yani kültürü ve toplum değerlerini aşlamak; ekonomik görevi nitelikli insan gücü yetiştirmek ve politik görevi ise; iyi vatandaş yetiştirmektir (Bursalıoğlu 1994).

Okul, eğitim-öğretimin amaçlarını yerine getirmek amacıyla kurulan formal bir örgüttür. Bu örgütün ana maddesinin insan oluşu onu diğer örgütlerden ayıran en önemli özelliktir. Okulun amaçlarını, hedeflerini gerçekleştirebilmesini sağlayacak, yapısını oluşturacak, verimi artıracak ve insan ilişkilerini düzenleyecek kişi de okul yönetiminden sorumlu okul müdürü ve yardımcılarıdır (Can 2002).

Okul yöneticilerinin temel fonksiyonları, kavramsal ve işlevsel iki kategoride tanımlanabilir; liderlik ve yönetim, bu iki kavram birbiriyle çok yakın ilişkiye sahiptir. Başarılı bir eğitim yöneticisinin bu iki oluşuma eşit derecede önem vermesi gerekir (Monohan ve Hengst 1982).

Yöneticinin lider olarak kabul edilmesi için yönettiği personelin düşüncelerini, duygularını, değer yargılarını, ihtiyaçlarını ve davranışlarını etkilemek ve yönlendirmede alışılmış uygulamaları ve belirli otorite kaynaklarını aşabilmesi gerekir. Bu etkileme gücünden yoksun bir kişi sadece yönetici olarak nitelenebilir. Lider yönetici örgütün işleyiş doğrultusuna ilişkin özel bir bilinç ve anlayışa sahip olan kişidir (Bursalıoğlu 1987).

Okullaşma oranının ve öğrenci sayısının hızla yükselmesi, eğitim felsefelerindeki ilerici gelişmeler ve kamu kaynaklarında verim etkeninin ağırlık kazanması eğitim yöneticilerine duyulan gereksinimi artırmakla kalmamış, onların bu makam ve göreve daha iyi hazırlanmalarını da zorunlu kılmıştır. Okul ve eğitim yöneticilerinin, yönetimin yalnız alışla gelmiş ve statik değil, dinamik boyutunda da bilgili ve becerili olmaları aranmaya başlanmıştır. Örgüt yapısının temel öğeleri, insan ilişkilerinin değişik biçimleri, lider davranışının özellikleri, rasyonel karar sürecinin aşamaları ve kamu ekonomisinin

incelikleri, alanlardaki yeterlilikler eğitim ve okul yöneticisinde aranan nitelikler olmaya başlamıştır (Bursalıoğlu 1994).

Konuya bu bağlamda bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin, okul yönetiminde bulunması ve okulun her türlü başarısıyla birlikte liderlik görevini de üstlenmesi gerekir.

Bu noktada liderlik, yönetimin başarısı için gerekli bir unsur olarak görülmektedir. Çağdaş yönetim anlayışı ile eğitim yöneticisinin de liderlik rolü ağırlık kazanmıştır. Gerçekten de yönetici eğer etkili olmak istiyorsa, grubun lideri olarak eylemde bulunmalıdır (Kaya 1979).

Okul yöneticisinde bulunması gereken liderlik özellikleri; “yapıyı kurma” ve “anlayış gösterme” biçiminde ele alınabilir (Hemphill ve Coones 1950).

Eğitim kurumlarında yer alan her kademedeki yöneticilerde iyi bir liderin özelliklerinin bulunması gerekir. Liderlik rolü ve liderden beklenenleri gerçekleştirebilme düzeyi, eğitim örgütlerinin amaçlarını gerçekleştirme düzeyini etkilemektedir (Thomson 1992).

2.10.4. Liderlik Çeşitleri

21. Yüzyılda liderlik gibi çok önemli ve popüler bir alanda sürekli yeni gelişmelerin olması ve çağımızın insanların yeni arayışlar peşinde olması doğaldır. Bu bağlamda, liderlik çeşitlerini şu şekilde açıklayabiliriz :

2.10.4.1. Öğretimsel Liderlik

Öğretimsel liderliği ve yönetimi birbirinden ayırt etmek mümkün değildir. Okul yöneticisi iyi bir yönetici değilse öğretimsel liderlik olamaz. Lider olan bir okul yöneticisi, öğretmenlerin beklentilerini karşılayabilmelidir. Öğretmen, etkili bir okulda yönetilen astlardan biri olmayı istememektedir. Öğretimsel liderlik bir yönetim uzmanı olmayı gerektirmektedir (Moorthy 1992).

Öğretimsel liderlik, okul yöneticisinin klasik rol ve liderlik anlayışını köklü bir şekilde değiştirmiştir. Eski liderlik kuramlarında okul yöneticisinin bir takım yönetsel rolleri ön plana çıkarken, öğretimsel liderlikte öğretimi geliştirme ağırlık kazanmıştır (Çelik 1999).

2.10.4.2. Kültürel Liderlik

Kültürel lider, kültürel değerlerin bekçiliğini yapar, önemli kültürel anlamları açıklar ve kilit değerleri okul ortamında canlı tutar. Okul misyonunu yerine getirebilmesi için okul yöneticisinin kullandığı bir liderlik biçimidir (Sergiovanni ve Starratt 1988).

Kültürel lider, eğitim-öğretimde okul yaşamını canlı, istekli tutan ve kültürel yönden sürekli olarak destekleyip aşama kaydeden liderdir (Can 2002).

Kültürel lider, örgüt kültürünü daha çekici bir kültür haline getirebiliyorsa başarılı bir liderdir. Okul kültürünün temel öğeleri üzerinde etkili olmaktadır. Okul kültürüne yeni değerlerin ve sembollerin katılması ve geleneklerin değiştirilmesi kültürel liderlik davranışını gerektirmektedir (Çelik 1999).

Etkili kültürel liderlik için, içinde bulunulan örgütün iç çevresi ile dış çevresindeki gelişmelerden haberdar olunması gereklidir.

2.10.4.3. Süper Liderlik

Çağdaş ortamlara en uygun liderlik tipi, başkalarını yönlendirenden daha çok kendini yönlendiren kişi olmalıdır. İşte bu süper liderlik olarak güçlü bir şekilde seslendirilen yeni bir liderlik biçimidir (Manz ve Sims 1991).

Süper liderlik biçiminde, herkes enerjisini kendi liderlik biçiminden almaktadır. Bu yaklaşıma göre, kendi geleceğini doğru belirleme, yeteneklerini tanıma ve en üst düzeyde geliştirme olarak görülmektedir. Süper lider, güce ve keskin bir akla sahiptir. İzleyicilerinin yeteneklerini geliştirmek için uygun ortam hazırlar. Bu liderlik bakış açısının odak noktasını, izleyenlerin kendi kendilerinin lideri olması oluşturur (Can 2002).

2.10.4.4. Moral (Etik) Liderlik

Moral liderlik, sadece hedeflere ulaşmak için üstlenilen basit bir görev değildir; aynı zamanda belli bir durumda en değerli hedefleri belirleme davranışıdır (Duke 1988).

Etik lider, dünyada yükselen ve düşen etik değerleri iyi analiz etmelidir. Etik bir lider olarak okul yöneticisi yükselen etik değerlerin okulun örgütsel etiği ile bütünleşmesini sağlamalıdır. Etik liderin iyi bir seçici olması gerekir. Etik lider, ulusal etik ve okulun örgütsel etiği ile çelişen değerleri ayıklayabilmelidir (Çelik 1999).

Moral, başka bir deyişle etik liderliğin en belirgin özelliği liderliğin güç kaynağının moral güce dayanmasıdır.

2.10.4.5. Öğrenen Liderler

Öğrenen liderler, öğrenen örgüt modeline uygun davranışlar gösterebilen liderlerdir. Öğrenen örgütlere liderlik yapacak olan kişi, geleneksel liderlik davranışlarından oldukça farklı davranışlar gösterecektir. Öğrenen örgütlerin lideri, tasarımcı, idare memuru ve öğretmen olarak üç önemli rolü yerine getirmeye çalışırlar (Senge 1996).

Bu tip liderler insanların karmaşıklığından uzak bir ortamda, görüşlerini açıklama ve ortak düşünsel modeller geliştirme yeteneklerini devamlı geliştirdikleri öğrenen örgüt kurmadan sorumludurlar. Bu bağlamda bütün enerji ve çabalarını öğrenme süreci üzerinde yoğunlaştırmaktadırlar.

Öğrenen liderleri diğer insanlardan farklı kılan özellikler, fikirlerinin açıklığı, ikna gücü, inançlarındaki derinlik ve daha çok öğrenmeye açık olmalarıdır. Öğrenen liderin takım halinde öğrenmeye duyduğu inanç, onu diğer liderlerden ayıran önemli bir özellik olarak görülebilir (Çelik 1999).

Öğrenen örgütlerdeki liderin önemli rollerinden biri öğretmenlik rolüdür. Öğrenen liderler herkes için öğrenmeye destek olmasıyla öğretmendirler. Bu liderler, öğrenen örgütlerdeki iş görenlerin sistemik düşünce geliştirmesini sağlarlar (Senge 1996).

Öğrenen lider; öğrenen örgütü tasarlayan ve oluşturan liderdir. Öğrenen lider, öğrenmeyi örgüt kültürü içine yerleştirmeyi başarabilen liderdir (Çelik 1999).

2.10.4.6. Transformasyonel Liderlik

Transformasyonel liderlik; örgütte ani ve etkili değişimi gerçekleştirmeye yönelik bir liderlik biçimidir. Transformasyonel liderlikte, örgütün iç seviyesinin denetim ve eşgüdümüne dayalı bir liderlik anlayışından çok, öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve yenilikçi bir liderliğe ihtiyaç duyulmaktadır (Can 2002).

Transformasyonel liderlik; örgüt, lider ve çevre ilişkilerine oldukça önem vermektedir. Bu liderlik tarzı, lider etkinliğini liderin başarılı bir dönüşüm gerçekleştirebilmesine bağlamaktadır. Etkili transformasyonel lider; dönüşümü başlatan, yöneten ve kurumsallaştıran liderdir. Dönüşümün başarılı olması, örgütün çevreye uyum sağlama kapasitesini geliştirmektedir (Çelik 1999).

Transformasyonel liderler, sadece zorunlu olarak çevresel olaylara tepkide bulunan kişiler değil, aynı zamanda yeni bir çevre oluşturan kişilerdir (Avolio ve Bass 1988).

2.10.4.7. Karizmatik Liderlik

Karizmatik liderlik, yöneticilerin bir vizyon ve misyon duygusuna sahip olmasıdır. Karizmatik liderliğin diğer özellikleri ise saygı, güven ve sadakattir. Bu liderler izleyenlerin kendi kişiliği ile çok yönlü özdeşim kurmasını sağlamış ve izleyenlerin üzerinde yoğun duygusal izlenimler bırakmışlardır. Bu yöneticiler iş görenler üzerinde coşku, güven, korku ve kişisel amaçlarına bağlılık duygusunu geliştirmiştir. Geleneksel bakış açısına sahip olan bazı kişilere göre karizma, liderin sahip olduğu en yüksek özellik ya da yüksek bir yönetim gücü olarak algılanmıştır. Ancak araştırma bulguları, karizmanın eski bir düşünceden çok genel bir özellik olduğunu ve örgütün daha alt kademelerinde bulunan kişilerinde bu özelliği taşıyabileceğini göstermektedir (Dubinsky 1995).

2.10.4.8. Vizyoner Liderlik

Vizyon bireyin sahip olduğu değerlerin anlam ve yansımasıyla zihinde çizdiği yolda hal ve hareketlerini ona göre şekillendirmesi, kararlar alması ve kendi geleceğini yaratmasıdır (Can 2002).

Vizyon genellikle ilgili “tahminler yapmak değil, kararlar almaktır”. Bundan dolayı vizyon, içinde bulunduğumuz koşullarla uygun vadeli amaçlarımızı birleştirerek yapabileceğimizin en iyisini yapmamızı sağlar (Yıldırım 1998).

Geleceğin liderlerinin temel görevi insanları heyecanlandırarak, kapasitelerini tümüyle ortaya koymalarını sağlayacak ortak bir vizyon oluşturmak ve onu canlı tutmaktır. Vizyon geliştirme sürecine ne kadar katılım sağlanırsa, iş görenlerin vizyona bağlılığı o derece güçlü olacaktır (Çelik 1999).

Vizyoner liderliğin güç kaynağı, oluşturacağı vizyona bağlıdır. Artık hiyerarşik yapıdaki geleneksel ast-üst ilişkisi, vizyoner liderin yönettiği örgütlerde tamamen değişecektir (Kırım 1998).

Vizyoner liderlik, insanları topluca etkileyebilecek ve harekete geçirebilecek vizyonları oluşturabilme ve iletilebilme yeteneğidir. Yöneticilik ise, yapılacak işleri algılama ve insanları çalıştırabilme gücüdür. İnsanlar diğer insanların değil, vizyonların peşinden giderler (Brenghelmann 1995).

Vizyoner liderin önemi, içinde buldukları kurumun geleceğine yönelik belirsizlikleri gidermesinde gösterdiği başarıya ve ortaya koyduğu vizyonlara bağlıdır. Ayrıca, vizyoner lider sadece düşünceleriyle, fikirleriyle, vizyonlarıyla değil duygularıyla da izleyenleri yönlendirebilen bir liderdir (Can 2002).

Bu nedenle vizyon sahibi liderler riske giren ve riski yöneten kişilerdir. Onlar çoğul bir kusur olarak tanımlanan korkaklığı taşımazlar (Nietzsche 1997). Başkalarını cesur olmaya cesaretlendirecek kadar korkusuz, sonuçlarına katlanacak kadar sorumlu ve riske girmeye hazırdırlar (Erçetin 1998).

Vizyon sahibi kişi ve kurumlar kendilerine yeni bir yön ve rol bulabilmiş olanlardır. Mevcut yönün tıkanıdığı, yeni rollere gerek duyulduğu dönemler ancak yeni bir vizyonla aşılabilir (Özden 1999).

Gerçekleştirilmesi öngörülen amacı açıkça ifade eden vizyonuyla aynı kapsamda örgütsel kültürün transformasyonunu sağlamayı başat görev olarak algılayan kişi vizyoner liderdir (Sashkin 1988).

2.10.5. Liderlik Davranışlarında Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme Boyutu

Liderlik, belli bir ortamda bir bireyle, grubun diğer üyeleri arasındaki oldukça dinamik bir ilişkidir. Liderin kişisel özelliklerinden çok yaptıkları önem taşır. Bu nedenle, liderlikten çok lider davranışı üzerinde yoğunlaşmak gerekmektedir (Aydın 1994).

Toplum önderlik hakkında daha çok şey öğrendikçe, güçlü önderliğin etkili rol davranışının sonucu olduğu daha açık biçimde ortaya çıkmıştır. Önderlik, kişinin özelliklerinden çok eylemleriyle ortaya çıkar (Davis 1988).

Liderlik davranışlarını boyutlaştırmak, bu davranışların da daha iyi anlaşılmasına olanak sağlayacaktır.

1950'lerin başlarında Ohio State Üniversitesi'nde Hemphill ve Coones'in liderlik davranışlarını değerlendirmek amacı ile geliştirdikleri ölçme aracını kullanan Halphin ve Winer, liderlik davranışlarının iki temel boyutu olarak yapıyı kurmayı ve anlayış göstermeyi tanımlamışlardır.

Bu iki boyut, liderlik davranışlarının ölçülmesine, bireyin stiline belirlenmesine, liderin organizasyondaki üyeler tarafından anlaşıldığı biçimde tanımlanmasına izin verir. Halphin bu boyutları şöyle tanımlamaktadır :

Yapıyı kurma; grubun üyeleri ile liderin kendisi arasındaki ilişkiyi betimlemedeki ve organizasyonu iyi tanımlama örüntülerini, iletişim kurallarını ve işlem yöntemlerini oluşturmadaki lider davranışını ifade eder.

Anlayış gösterme; dostluk, arkadaşlık, karşılıklı güven, saygı ve lider kadro arasındaki sıcak ilişkiyi gösterici davranışı ifade eder (Monohan ve Hengst 1982).

Yeni bir yapı oluşturma işi, atanmış emirlerden ya da kuramsal liderlerden çok , örgüt üyeleri tarafından benimsenen liderler tarafından gerçekleştirilebilir (Alıç 1985). Bir yapı, yapıyı oluşturan parçalardan oluşur. Yapının parçalarının birbirine bağlanması, birleşmesi ve tümleşmesi gerekir. Örgütün parçaları görevler, bunların kümelenmesinden oluşan bölümler ve birimlerdir (Başaran 1982). Bir örgüt yapısını kurabilmek için örgütteki basamakların, bunların yetki ve sorumluluk derecelerinin ve bunların arasındaki ilişkilerin belirtilmesi gerekir. Ayrıca, yapının informal yanını meydana getiren, kişiler arası ilişkilerin ahenkleştirilmesi zorunludur (Bursalıoğlu 1987).

Yapıyı kurma ve anlayış gösterme boyutları arasındaki en büyük fark birinin görev, diğerinin insan vurgusundadır. Boyutlardan birinin yükselmesi veya azalması örgütün ya da kurumun kararlılığını etkileyebilir (Can 2002).

Yapıyı kurma boyutunu benimseyen yönetici, grubun örgütteki rollerinin onlardan beklenen performans düzeyine ve örgütün işlemlerini gösteren kurallara ve düzenlemelerin açık bir ön anlayışına sahip olacağından, grubuyla iftihar edecektir. Anlayış gösterme boyutundaki yönetici ise; üyelerinin kişisel sorunlarına sarf ettiği dikkat, eşit davranma, yöneticilerin yeni fikirlerini kabul etme ve dinlemedeki istekliliği ve yakınlığı ile açıklığından dolayı kadrosu tarafından iftihar edilecektir (Monohan ve Hengst 1982).

Bu bağlamda örgütün ya da kurumun yapısı, önceden belirlenen eğitsel, örgütsel ve yönetsel amaçların gerçekleştirilmesine uygun olmak zorundadır. Bu yüzden eğitimde örgütlenmenin amacı, eğitimin yönetim sürecini kolaylaştırarak ve işlevlerin gerçekleştirilmesini sağlayacak bir yapı oluşturmak, bu yapıyı değişen teknoloji ve toplum gereksinimlerine uygun olarak sürekli yenileştirmektir (Başaran 1993).

Okuldan beklenen görevin yerine getirilmesi için üyelerin rollerini eksiksiz olarak bilmeleri ve oynamaları gerekir. Bu kurumun yapısal bir sorunu, aynı zamanda personelin yetiştirilmesi ile de ilgilidir. Bir yönetim sisteminde çalışan bireylerin rolleri arasındaki ilişki, yaptıkları işlere göre görev, yetki ve sorumlulukları belirler. Okul yöneticisinin

genelde rolü, emrinde ve yanında çalışan tüm personele ait rolleri yönetim ile ilgili olanları kapsamına alır (Tayman 1989).

Örgüt yapısını meydana getiren etkenler güç ve yetkinin kullanılma biçimleridir. Böylece yapı, temel ve belirli görevleri kapsayan makamlar dizisi ile bu makamların sahipleri arasındaki ilişkileri düzenleyen normlar dizisinden meydana gelir (Bursalıoğlu 1987).

Örgütlerde görev, yetki ve sorumlulukların biçimsel yapı içinde dağıtılması gerekir. Yani, kimin hangi işlerde kime karşı sorumlu olduğu yazılı kurallar çerçevesinde belirlenmeli, böylece örgüt işleyişi sürmelidir. Örgütün amaçlarına ulaşması için, belirli bir amaç doğrultusunda düzenlenmiş, biçimlendirilmiş, harekete hazır bir yapının kurulması gerekir. Bununla birlikte önemli bir başka konu da örgütlerde etkin olarak bulunan insan faktörünü dikkate almaktır (Tabancalı 1995).

Önderlik yetkisi, büyük ölçüde gruba karşı anlayış ve davranış özelliklerinden gelmektedir. Önder, emirleri altında bulunan astlarına; kendini onlara gösterdiği sevgi, dürüstlük ve önemli veya cari vakalarda gösterdiği destek ölçüsünde benimsetecektir. Bir önder, insan kişiliğine saygı gösterdiği, sistematik iş birliğine girişebildiği ve yönetime katılma havası yaratabildiği ölçüde yetkisini geliştirecek ve emir kumandasını iyileştirebilecektir (Eren 1989). Katkıda bulunmak üzere yoğunlaşmak, kendi başına, etkin insan ilişkilerinin kurulması için dört temel koşulu sağlar :

- a) İletişim
- b) Ekip Çalışması
- c) Kendini Geliştirme
- d) Diğerlerinin Geliştirilmesi (Drucker 1992).

Örgütsel amaçların gerçekleştirilmesine elverişli bir etkileşim dokusunun oluşması, yönetmenlerin insan ilişkilerinde bilgili ve becerili olmalarına bağlıdır. İnsan ilişkilerinin yeterliliğinin içeriğini şunlar oluşturmaktadır :

- Astları verimli çalışmaya güdülemek,
- Çalışmaları yönetmek,

- Astların örgüte uyumunu sağlamak,
- Astlarla takım çalışması yapmak,
- Astları yönetime katmak,
- Örgütsel yenileşmelerde astlara danışmanlık yapmak,
- Astların işten doyumunu yükseltmek,
- Astlara gelişme ve yetişme olanağı sağlamak,
- Astların sorunların çözmelerine danışmanlık yapmak,
- Astlarına dostluğa dayalı bir ortam hazırlamak (Başaran 1992).

Grup etkinlik ve verimliliği söz konusu olduğunda, insan çabalarının birleştirilmesi gerektiğinde mutlaka önderliğe ihtiyaç duyulmuştur (Eren 1989). Örgütteki insanların birbiri ile ilişkileri ve örgütün ilgili öteki örgütlerle ilişkileri ne kadar iyi olursa örgüt o kadar iyi olur (Bursalıoğlu 1987).

Lider, içinde bulunduğu toplumla etkileşim yoluyla liderlik statüsü kazandığına göre toplumların amaçlarına, hedeflerine ulaşmasında etkin bir rol oynayarak örgütün çeşitli sorunlarının çözümünü sağlayıp amaçlarına ve hedeflerine ulaşmasını gerçekleştirebilir (Can 2002).

Dolayısıyla çalışmamızda kullandığımız Liderlik davranışlarını betimleme ölçeği ilk defa J.K.Hemphill ve A.E.Coons (1950) tarafından geliştirilmiştir. Daha sonraki zamanlarda ise: A.W.Halphen ve B.J.Winner LBDQ'yu geliştirmişler ve aracın iki temel boyutunun "Yapıyı Kurma" ve "Anlayış Gösterme" olduğunu belirtmişlerdir.

Ayrıca; Halphen ve Winner (1957) LBDQ'nun iki boyutunu şöyle açıklamaktadır: "Yapıyı Kurma"; lider ile iş grubunun üyeleri arasındaki ilişkileri, iyi tanımlanmış bir örgüt yapısı kurma çabalarını, iletişim kurallarını ve iş yaptırma yollarını içermektedir. "Anlayış Gösterme" ise; gruptaki dostluğa ilişkin davranışları, lider ile grup üyeleri arasındaki sıcaklığı, karşılıklı güveni ve saygıyı içermektedir (Alıç 1985).

LDBÖ'nin yeni bir biçimi de Stogdill tarafından daha da geliştirilmiştir. Stogdill LDBÖ ile yapılan çeşitli çalışma sonuçlarını incelemiş ve bu çalışmanın sonuçlarına göre aracın güvenilirliğinin yüksek olduğunu saptamıştır. Stogdill, aracın her türlü örgüt ve

grupta liderlik davranışlarını betimlemek amacıyla uygulanabileceğini saptamıştır (Stogdill, 1974 ve Kabadayı 1982).

Çalışmada kullanılan bu aracın Türkçe'ye çevirme ve kullanabilme işlemlerinde İngiliz Dili Uzmanları ve Yönetim Bilimi Uzmanları'nın bilgi ve düşüncelerinden faydalanılmıştır (Alıç 1985). Bizde ise, ilk kez Ünal (1981) tarafından yeniden gözden geçirilerek adapte edilmiştir. Dolayısıyla bu ölçek, yine ülkemizde çeşitli alanlarda ve mesleklerde yapılan liderlik araştırmalarında; Aydın (1973), Üstündağ (1975), Kabadayı (1982), Yumurtacı (1984), Alıç (1985), Tabancalı (1995), Erkuş (1997) ve Can (2002) tarafından başarıyla kullanılmış ve çeşitli sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmada LDBÖ ölçeğindeki ilk 15 (1-15) soru başarılı bir beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi'nde bulunması beklenen yapıyı kurma boyutuna ilişkin ideal ve gerçek liderlik davranışları için; bu soruları takip eden diğer 15 (16-30) soru ise; yine başarılı bir beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi'nde bulunması gereken anlayış gösterme boyutuna ilişkin ideal ve gerçek liderlik davranışlarını saptamak için düzenlenmiştir.

3. MATERYAL ve METOD

Bu çalışma 2001-2002 eğitim-öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'ndeki I. ve IV. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.

Bu çalışmada anketlerin uygulanabilmesi için Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Daha sonra araştırmacı tarafından anketler çoğaltılarak beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV. sınıf öğrencilerine anketin konusu, önemi ve uygulaması hakkında bilgi verilip gönüllü katılımı anketler uygulanmıştır.

Çalışmamızda I. Sınıf öğrencilerine 105 adet, IV. sınıf öğrencilerine de 180 adet anket dağıtılmıştır. I. sınıflarda 98, IV. sınıflarda 160 adet anket geri dönmüştür. Geri dönen anketlerin bazıları hatalı cevaplandırıldığından sonuçta; I. sınıf öğrencilerinde 92, IV. sınıf öğrencilerinde 143 adet anket değerlendirmeye alınabilmiştir. Toplamda ise 285 adet anket dağıtılmış ve anketlerin 258 adedi geri dönmüş, bu dönenlerin de 235 adedi değerlendirmeye alınmıştır. Toplamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerine uygulanan anketlerin %91.09'u değerlendirmeye alınmıştır.

Bununla birlikte metod olarak betimsel araştırma yöntemi uygulanmış olup bilgi toplama aracı olarak da anket tekniği kullanılmıştır. Dolayısıyla bu çalışmada uyguladığımız metod da; deneklerin var olan özelliklerine ilişkin herhangi bir değişme yapmaksızın veri toplanmış ve var olanın ne olduğu gösterilmeye çalışılmıştır.

Betimleme yöntemi ise geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Olayı değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan bilmek istenen şeyi gözleyip belirleyebilmektir (Karasar 1998).

Çalışmada verilere ulaşmak için "Liderlik Davranışlarını Betimleme Ölçeği (LDBÖ)" araştırmacı ve konunun uzmanları tarafından beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerine uygulanarak kullanılmıştır. Uygulanan bu ölçeğin alfa güvenirlik katsayısı ise; " $\alpha=0.7645$ " olarak bulunmuştur.

Dolayısıyla anketlere verilen cevaplar tek tek incelendikten sonra veriler elde edilmiş olup SPSS paket programında değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirme sonuçlarında elde edilen verilerin tablo ve hesaplamaları bu program yardımıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'ndeki öğrencilerin görüşlerinin dağılımlarının; frekanslar, ortalamaları ve yüzdeleri alınarak tablolar halinde gösterilmiştir. I. ve IV. sınıftaki beden eğitimi öğrencilerinin görüşlerinin arasındaki fark, "t" testiyle sınanmış ve manidarlık düzeyi ise, " $p < 0,05$ " olarak belirlenmiştir. LDBÖ anketinin soruları beşli derecelendirme ölçeğine göre hazırlanmış; "Hiçbir zaman" seçeneği için 1, "Nadiren" seçeneği için 2, "Ara sıra" seçeneği için 3, "Çoğu zaman" seçeneği için 4, "Her zaman" seçeneği için 5 puan verilmiştir. Daha sonra ise bu puanlar, toplam puan ile birlikte "Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme" boyutu için ayrı ayrı toplanmış ve bunların kıyaslaması yapılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, çalışmada kullanılan LBDQ ölçeğindeki Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutları ile ilgili sorulara yönelik bulgular, Beden Eğitimi öğrencileri için ayrı ayrı başlıklar ve tablolar halinde sıralanmıştır. Bu bulgulara göre de yorumlanmıştır.

1- Beden Eğitimi öğrencileri için “Yapıyı Kurma” Boyutundaki Davranışların Gösterilme Sıklığı

Çalışmada “Yapıyı Kurma” boyutunun gösterilme sıklığı ile ilgili olarak I.sınıf ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirten veriler sırasıyla tablolar halinde verilerek, bu sonuca göre de yorumlanmıştır.

Tablo 4.1.Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Toplam Değerleri

Sınıflar	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	P
I. Sınıf	92	55,4022	6,4434	0,004	p>0,05
IV. Sınıf	143	55,3986	5,6095		

$$S.D=143+92-2$$
$$=233$$

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencilerinin işaretledikleri anket seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.1’de gösterilen bu bulgulara göre; “Yapıyı Kurma” boyutundaki 1-15 arasındaki sorulara öğrencilerin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :55,4022, IV. Sınıf öğrencilerinin \bar{x} : 56,7413 olarak hesaplanmış ve 0.05 önem düzeyinde 233 s.d.’de t değeri 0,004 olarak bulunmuştur. Bu bulgu ise, “Yapıyı Kurma” boyutundaki soruları kapsayan öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışlarla ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4.2 Liderlik Boyutlarının Sınıflara Göre Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme Boyutunun Toplam Değerleri

Sınıflar	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	P
I. Sınıf	92	114,2174	10,3858	1,392	p>0,05
IV. Sınıf	143	112,2867	10,3765		

$$S.D = \sqrt{143 + 92 - 2} \\ = 233$$

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencilerinin işaretlediklerinin toplamına göre hesaplanan ve Tablo 4.2’de gösterilen bu bulgulara göre, “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarındaki tüm sorulara öğrencilerin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} : 114,2174; IV. Sınıf öğrencilerinin \bar{x} : 112,2867 olarak hesaplanmıştır. 0.05 önem düzeyinde 233 s.d.’de t değeri 1,392 olarak bulunmuştur. Bu bulguların sonucunda ise, genel toplamdaki “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarındaki tüm soruları kapsayan öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışlarla ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4.3. Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri

Soru No	Değişkenler	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	Sig	P
1	I.Sınıf Öğr.	92	4,1304	,8672	-,296	,768	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1608	,6986			
2	I.Sınıf Öğr.	92	3,8804	,8875	3,653	,000	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,4895	,7399			
3	I.Sınıf Öğr.	92	2,2283	1,1777	-1,837	,068	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	2,5105	1,1313			
4	I.Sınıf Öğr.	92	3,7826	1,0465	-,435	,664	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,8392	,9242			
5	I.Sınıf Öğr.	92	3,8696	1,0916	-1,219	,224	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,0280	,8877			
6	I.Sınıf Öğr.	92	2,1087	1,1335	-2,005	,046	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	2,4196	1,1773			
7	I.Sınıf Öğr.	92	2,7174	1,2520	,112	,911	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	2,6993	1,1810			
8	I.Sınıf Öğr.	92	4,2500	,8468	1,418	,158	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1049	,7092			
9	I.Sınıf Öğr.	92	4,2174	,8622	,630	,529	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1469	,8219			
10	I.Sınıf Öğr.	92	3,5870	1,1109	-1,444	,150	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,7622	,7502			
11	I.Sınıf Öğr.	92	4,0978	1,1296	-,214	,831	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1259	,8710			
12	I.Sınıf Öğr.	92	4,2065	,9782	,644	,520	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1259	,9106			
13	I.Sınıf Öğr.	92	4,0000	1,0690	,282	,778	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,9650	,8258			
14	I.Sınıf Öğr.	92	3,9457	,8940	,371	,711	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,9021	,8666			
15	I.Sınıf Öğr.	92	4,2717	,8400	1,990	,048	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,0420	,8791			

$$\begin{aligned} \text{S.D.} &= 143+92-2 \\ &= 233 \end{aligned}$$

Tablo 4.4. Soru 1 “Kişisel Tutumlarımı Açıkça Ortaya Koyarım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	-	-	-
Nadiren	3	3	3,3	2,1
Ara Sıra	20	16	21,7	11,2
Çoğu Zaman	31	79	33,7	55,2
Her Zaman	38	45	41,3	31,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Kişisel Tutumlarımı Açıkça Ortaya Koyarım” (Soru 1)

“Kişisel Tutumlarımı Açıkça Ortaya Koyarım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %33,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %55,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %11,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %3,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin ve IV.sınıf öğrencilerinin %0’ı, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 1.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1304, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1608 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -0,296 olarak bulunmuştur. 1.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %55,2 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de kişisel tutumlarını açık, net ve anlaşılır olarak ortaya koyduklarını söyleyebiliriz.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin branşlarının gereği davranışları bu davranışta olduğu gibi açık, net ve anlaşılır bir şekilde ortaya koymaları gerektiğinin bilincinde ve duyarlılığında olduklarını söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.5. Soru 2 “Yeni Fikirlerimi Arkadaşlarımla Birlikte Denerim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	1	-	0,7
Nadiren	6	9	6,5	6,3
Ara Sıra	24	61	26,1	42,7
Çoğu Zaman	37	63	40,2	44,1
Her Zaman	25	9	27,2	6,3
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Yeni Fikirlerimi Arkadaşlarımla Birlikte Denerim” (Soru 2)

“Yeni Fikirlerimi Arkadaşlarımla Birlikte Denerim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %27,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %6,3’ü, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %40,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %44,1’i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %26,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %42,7’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %6,3’ü, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7’si, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 2.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8804, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,4895 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 3,653 olarak bulunmuştur. 2.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %40,2 , “Çoğu Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %44,1 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması, I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre yeni fikirlerini arkadaşlarıyla birlikte denemesi arkadaşlarına daha çok değer verdiğinin ve arkadaşlarına daha çok ihtiyacı olduğunun bir göstergesi olabilir. Bu

bağlamda I.sınıf öğrencilerinin üniversitede ve okulda yeni olmalarından dolayı kendilerine yeni bir ortam ve grup yaratma ihtiyacı duyduklarından dolayı böyle bir farklılaşmanın olduğunu söylemek olasıdır. Bununla birlikte, I.sınıf öğrencilerinde bu davranışın, yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğu söylenebilir.

Tablo 4.6. Soru 3 “Tek Söz Sahibi Kendimi Görürüm” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	36	34	39,1	23,8
Nadiren	16	36	17,4	25,2
Ara Sıra	25	44	27,2	30,8
Çoğu Zaman	13	24	14,1	16,8
Her Zaman	2	5	2,2	3,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Tek Söz Sahibi Kendimi Görürüm” (Soru 3)

“Tek Söz Sahibi Kendimi Görürüm” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %2,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %14,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %16,8’i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %27,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %30,8’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %17,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %25,2’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %39,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %23,8’i, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 3.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,2283, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,5105 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -1,837 olarak bulunmuştur. 3.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %39,1 , “Hiçbir Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %30,8 , “Ara Sıra” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de tek söz sahibi olarak kendilerini görmediklerini, paylaşımcı olduklarını söyleyebiliriz. Beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin bu davranışı olumlu yönde sergilemeleri, onların ileriki meslek hayatlarına ve branşlarının özelliklerine göre hazırlanmakta olduklarının bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.7. Soru 4 “Eksik ve Yetersiz İşleri Eleştiririm” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	2	3	2,2	2,1
Nadiren	8	9	8,7	6,3
Ara Sıra	26	29	28,3	20,3
Çoğu Zaman	28	69	30,4	48,3
Her Zaman	28	33	30,4	23,1
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Eksik ve Yetersiz İşleri Eleştiririm” (Soru 4)

“Eksik ve Yetersiz İşleri Eleştiririm” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %30,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %23,1’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %30,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %48,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %20,3’ü, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %8,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %6,3’ü, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %2,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 4.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,7826, IV.

sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8392 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -0,435 olarak bulunmuştur. 4.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %30,4 , “Her Zaman ve Çoğu Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %48,3 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de eksik ve yetersiz işleri eleştirmelerinden dolayı, alanlarında iyi yetişmekte olup içinde buldukları toplum ve çevredeki olaylara karşı ilgili ve duyarlı olduklarını söyleyebiliriz. Bu bağlamda bu davranışın yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.8. Soru 5 “Fikirlerimi Tereddüte Yer Bırakmayacak Şekilde İfade Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	4	3	4,3	2,1
Nadiren	8	7	8,7	4,9
Ara Sıra	13	15	14,1	10,5
Çoğu Zaman	38	76	41,3	53,1
Her Zaman	29	42	31,5	29,4
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Fikirlerimi Tereddüte Yer Bırakmayacak Şekilde İfade Ederim” (Soru 5)

“Fikirlerimi Tereddüte Yer Bırakmayacak Şekilde İfade Ederim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %29,4’ü, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %53,1’i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %14,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %10,5’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %8,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %4,9’u, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %4,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 5.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8696, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0280 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -1,219 olarak bulunmuştur. 5.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Çoğu Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %53,1 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki grup öğrencilerinin de bu davranışı çoğu zaman açık, net ve anlaşılır bir şekilde göstermeleri, onların doğruluğuna inandığı ve savunduğu fikirlerini hiçbir tereddüte ve yanlış anlaşılmaya meydan vermeden ortaya koyabildiklerini söyleyebiliriz.

Dolayısıyla bu davranışın olumlu yönde gösterilmesi sonucu beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.9. Soru 6 “Sınıfta Sporla İlgili Görevleri Kimlerin Yapması Gerekliğine Ben Karar Veririm” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	38	38	41,3	26,6
Nadiren	20	42	21,7	29,4
Ara Sıra	22	36	23,9	25,2
Çoğu Zaman	10	19	10,9	13,3
Her Zaman	2	8	2,2	5,6
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Sınıfta Sporla İlgili Görevleri Kimlerin Yapması Gerekliğine Ben Karar Veririm”
(Soru 6)

“Sınıfta Sporla İlgili Görevleri Kimlerin Yapması Gerektiğine Ben Karar Veririm” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %2,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %5,6’sı, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %10,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %13,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %23,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %25,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %29,4’ü, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %26,6’sı, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 6.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,1087, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,4196 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -2,005 olarak bulunmuştur. 6.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak IV.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Hiçbir Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %29,4 , “Nadiren” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması, IV.Sınıf öğrencilerinin I.sınıf öğrencilerine göre; alanlarının eğitim ve öğretiminde bayağı mesafe kaydedip mezun durumunda ve hazır öğretmen adayı olmalarından dolayı görevlerinin, sorumluluklarının ve neyi yapıp neyi yapmayacaklarının bilincinde olduklarını söylemek mümkündür.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri alan bilgisi, pedagojik formasyon ve genel kültürle birlikte donatılıp çok yönlü bir öğretmen olmaları için eğitim-öğretim almaktadırlar. Çünkü spor adamlığının toplumla iç içe olmakla beraber hem görev bilincini taşımak hem de onlara liderlik yapmakla olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği IV.sınıf öğrencilerinin topluma ışık tutan bireyleri bedenlen, ruhen, fikren geliştiren onlarda Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda milli şuur ve yurttaşlık duygusu kazandıran öğretmenler olacakları göz önünde bulundurularak bu tür olumlu davranışı sergilemeleri sonucu yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.10. Soru 7 “Plan Yapmaksızın Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	21	28	22,8	19,6
Nadiren	18	33	19,6	23,1
Ara Sıra	26	46	28,3	32,2
Çoğu Zaman	20	26	21,7	18,2
Her Zaman	7	10	7,6	7,0
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. Sınıf Beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Plan Yapmaksızın Çalışırım” (Soru 7)

“Plan Yapmaksızın Çalışırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %7,6’sı, IV.sınıf öğrencilerinin %7,0’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %18,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %32,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %19,6’sı, IV.sınıf öğrencilerinin %23,1’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %22,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %19,6’sı, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 7.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,7174, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,6993 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,112 olarak bulunmuştur. 7.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranış en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %28,3 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %32,2 , “Ara Sıra” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de plan yapmaksızın çalışmadıklarını, planın işlerinin bir gereği olduğunun bilincinde olduklarını söylemek olasıdır.

Dolayısıyla her meslekte olduğu gibi beden eğitimi ve sporda da başarıyı getiren, verimi artıran en önemli unsurların başında planlı, programlı çalışmanın geldiğini beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin de bilmekte olduğunu ve çalışmalarını da ona göre yönlendirdiklerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu davranışı olumlu yönde sergilemeleri sonucu yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.11. Soru 8 “Yapılacak İşlerin Belirli Standartlara Uygun Olmasına Dikkat Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	-	-	-
Nadiren	4	3	4,3	2,1
Ara Sıra	12	20	13,0	14,0
Çoğu Zaman	33	79	35,9	55,2
Her Zaman	43	41	46,7	28,7
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Yapılacak İşlerin Belirli Standartlara Uygun Olmasına Dikkat Ederim” (Soru 8)

“Yapılacak İşlerin Belirli Standartlara Uygun Olmasına Dikkat Ederim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %46,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %28,7’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %35,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %55,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %13,0’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %14,0’ü, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %4,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin ve IV.sınıf öğrencilerinin %0’ı, “Hiç bir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 8.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,2500, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1049 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 1,418 olarak bulunmuştur. 8.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %46,7 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %55,2 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı olumlu olarak yerine getirmeleri, içinde buldukları toplumda ve çevredeki yazılı ve yazılı olmayan kurallara uyduklarını söylemek olasıdır.

Dolayısıyla beden eğitimi ve sporda yapılacak her işin, aktivitenin; doğruluğunun, geçerliliğinin ve güvenilirliğinin herkes tarafından bilinen, kabul edilen ve uygulanabilen kurallarının var olduğunu beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinin de mutlak bildiğini ve bu standartları yerine getirmek için her türlü çabayı gösterdiklerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.12. Soru 9 “Ödevlerimin Belirtilen Zaman İçinde Tamamlanmış Olmasına Dikkat Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	-	-	-
Nadiren	3	4	3,3	2,8
Ara Sıra	17	27	18,5	18,9
Çoğu Zaman	29	56	31,5	39,2
Her Zaman	43	56	46,7	39,2
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Ödevlerimin Belirtilen Zaman İçinde Tamamlanmış Olmasına Dikkat Ederim” (Soru 9)

“Ödevlerimin Belirtilen Zaman İçinde Tamamlanmış Olmasına Dikkat Ederim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %46,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %39,2’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %39,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %18,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %18,9’u, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin

%3,3'ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,8'i, "Nadiren"; I.sınıf öğrencilerinin ve IV.sınıf öğrencilerinin %0'ı, "Hiçbir zaman" görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3'de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 9.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,2174, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1469 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,630 olarak bulunmuştur. 9.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %46,7 , "Her Zaman"; IV.sınıf öğrencilerinin %39,2 , "Her Zaman ve Çoğu Zaman" davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı olumlu olarak yüksek oranda göstermeleri ve hiçbir zaman aksini yapmadıklarını belirtmeleri; onların ödevlerine ve görevlerine karşı ilgili, duyarlı ve de bilinçli olduklarını söyleyebiliriz.

Dolayısıyla yerinde zamanında doğru olarak yapılan görevler başarıyı devamlı getirecek, verimi artıracaktır. Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bunu bildiğini, önemini kavradığını, ödevlerini ve görevlerini bu doğrultuda gerçekleştirdiğini söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde olumlu yönde gösterilmesi sonucu yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.13. Soru 10 “İşlerin Yapılmasında Birbirine Benzer Yolların Takip Edilmesini Teşvik Ederim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	5	-	5,4	-
Nadiren	8	8	8,7	5,6
Ara Sıra	29	37	31,5	25,9
Çoğu Zaman	28	79	30,4	55,2
Her Zaman	22	19	23,9	13,3
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“İşlerin Yapılmasında Birbirine Benzer Yolların Takip Edilmesini Teşvik Ederim”
(Soru 10)

“İşlerin Yapılmasında Birbirine Benzer Yolların Takip Edilmesini Teşvik Ederim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %23,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %13,3’ü, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %30,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %55,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %25,9’u, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %8,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %5,6’sı, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %5,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %0’ı, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 10.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,5870, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,7622 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -1,444 olarak bulunmuştur. 10.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %31,5 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %55,2 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de genelde işleri yaparken birbirine benzer yolları takip ettiklerini ve bireyleri bu yola teşvik ettiklerini söylemek olasıdır.

Dolayısıyla işlerin yapılmasında bilinen, sonucu test edilen ve başarılı olunan bir yolu takip etmenin doğru olacağını, hiç bilinmeyen, sonucu ve başarı düzeyi belli olmayan davranışları sergilemenin, yolları takip etmenin, teşvik etmenin avantaj olmayacağını beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bildiğini söyleyebiliriz. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.14. Soru 11 “Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olarak Okuldaki ve Sınıftaki Yerimin, Rolümün, Arkadaşlarım ve Öğretmenlerimce Anlaşılmasını Sağlamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	3	3	3,3	2,1
Nadiren	9	4	9,8	2,8
Ara Sıra	9	16	9,8	11,2
Çoğu Zaman	26	69	28,3	48,3
Her Zaman	45	51	48,9	35,7
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olarak Okuldaki ve Sınıftaki Yerimin, Rolümün, Arkadaşlarım ve Öğretmenlerimce Anlaşılmasını Sağlamaya Çalışırım” (Soru 11)

“Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olarak Okuldaki ve Sınıftaki Yerimin, Rolümün, Arkadaşlarım ve Öğretmenlerimce Anlaşılmasını Sağlamaya Çalışırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %48,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %35,7’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %48,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %9,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %11,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %9,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %2,8’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %3,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 11.soruya I. ve IV.

sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0978, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1259 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -0,214 olarak bulunmuştur. 11.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %48,9 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %48,3 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı sergilemeyi özen göstermesi ve yüksek düzeyde gerçekleştirmeleri, onların kendilerine ne kadar çok güvendiklerinin bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır.

Dolayısıyla beden eğitimi ve spor sporcu için, içinde bulunduğu toplumdaki ve çevredeki değeri, rolü ve edindiği yer çok önemlidir. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin de bu durumun önemini kavradığını ve bildiğini söylemekle birlikte bu davranışın yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğunu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.15. Soru 12 “Arkadaşlarımın Mevcut Yönetmelik, Kural ve Emirlere Uymalarını İsterim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	2	1,1	1,4
Nadiren	6	7	6,5	4,9
Ara Sıra	12	18	13,0	12,6
Çoğu Zaman	27	60	29,3	42,0
Her Zaman	46	56	50,0	39,2
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarımın Mevcut Yönetmelik, Kural ve Emirlere Uymalarını İsterim”
(Soru 12)

“Arkadaşlarımın Mevcut Yönetmelik, Kural ve Emirlere Uymalarını İsterim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %50,0’si, IV.sınıf öğrencilerinin %39,2’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %29,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %42,0’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %13,0’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %12,6’sı, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %4,9’u, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %1,4’ü, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 12.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,2065, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1259 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,644 olarak bulunmuştur. 12.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %50,0 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %42,0 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı çok yüksek oranda göstermeleri, onların mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uydıklarının bir göstergesi olduğunu söyleyebiliriz.

Dolayısıyla beden eğitimi ve sporun branş itibarıyla diğer branşlara nazaran daha çok yönetmelik, kural ve emirlere sahip olduğunu belirtmekle birlikte beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencileri bu branşın öğretmeni olacakları için eğitim-öğretimlerini ona göre aldıklarını ona göre yetiştiklerini söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.16. Soru 13 “Arkadaşlarıma Görevleri Konusunda Kendilerinden Neler Beklediğimi Açıkça Belirtirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	1	1,1	0,7
Nadiren	11	4	12,0	2,8
Ara Sıra	13	33	14,1	23,1
Çoğu Zaman	29	66	31,5	46,2
Her Zaman	38	39	41,3	27,3
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarıma Görevleri Konusunda Kendilerinden Neler Beklediğimi Açıkça Belirtirim” (Soru 13)

“Arkadaşlarıma Görevleri Konusunda Kendilerinden Neler Beklediğimi Açıkça Belirtirim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %27,3’ü, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %46,2’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %14,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %23,1’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %12,0’si, IV.sınıf öğrencilerinin %2,8’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7’si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 13.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0000, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,9650 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,282 olarak bulunmuştur. 13.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %46,2 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı çok yüksek oranda göstermekle beraber, onların

arkadaşlarına işleri, görevleri konusunda yapması gerekenleri açık bir şekilde ifade etmelerinin kendilerine öz güvenlerinin olduğunun bir göstergesi olduğunu söylememiz olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın olumlu yönde gösterilmesi sonucunda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.17. Soru 14 “Arkadaşlarımın Kendilerini Tamamen Görevlerine Vermeleri İçin Gerekeni Yaparım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	2	-	1,4
Nadiren	6	6	6,5	4,2
Ara Sıra	21	31	22,8	21,7
Çoğu Zaman	37	69	40,2	48,3
Her Zaman	28	35	30,4	24,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarımın Kendilerini Tamamen Görevlerine Vermeleri İçin Gerekeni Yaparım” (Soru 14)

“Arkadaşlarımın Kendilerini Tamamen Görevlerine Vermeleri İçin Gerekeni Yaparım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %30,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %24,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %40,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %48,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %22,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %4,2’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %1,4’ü, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3’de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 14.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,9457, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,9021 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,371 olarak bulunmuştur. 14.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %40,2 , “Çoğu Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %48,3 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de bu davranışı çok yüksek oranda gösterdiklerini belirtmekle beraber, onların bir işin, bir aktivitenin yerine getirilmesi için her şeyi yapabileceklerini ve en önemlisi bu görev için arkadaşlarını motive edebilecekleri ve yardımcı olabilecekleri söylenebilir.

Dolayısıyla beden eğitimi ve sporda başarı için yardımlaşma, iş birliği ve motivasyon çok önemli olup olmazsa olmazların başında gelmektedir. Bunun içindir ki beden eğitimi öğretmenleri branşları gereği bunu çok iyi başarmaktadır. Geleceğin beden eğitimi öğretmeni adayları olan öğrencilerin de buna göre eğitim-öğretim aldıklarını ve kendilerini ona göre yetiştirdiklerini söylemek mümkündür. Bu bağlamda bu davranışın olumlu yönde gösterilmesi sonucunda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.18. Soru 15 “Arkadaşlarımın Uyumlu Bir İşbirliği İçinde Çalışmaları İçin Gereken Her Şeyi Yaparım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	2	-	1,4
Nadiren	4	5	4,3	3,5
Ara Sıra	11	25	12,0	17,5
Çoğu Zaman	33	64	35,9	44,8
Her Zaman	44	47	47,8	32,9
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarımın Uyumlu Bir İşbirliği İçinde Çalışmaları İçin Gereken Her Şeyi Yaparım” (Soru 15)

“Arkadaşlarımın Uyumlu Bir İşbirliği İçinde Çalışmaları İçin Gereken Her Şeyi Yaparım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %47,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %32,9’u, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %35,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %44,8’i, “Çoğu Zaman”;

I.sınıf öğrencilerinin %12,0'si, IV.sınıf öğrencilerinin %17,5'i, "Ara Sıra"; I.sınıf öğrencilerinin %4,3'ü, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5'i, "Nadiren"; I.sınıf öğrencilerinin %0'ı, IV.sınıf öğrencilerinin %1,4'ü, "Hiç bir zaman" görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.3'de gösterilen bu bulgulara göre, Yapıyı kurma boyutundaki 15.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,2717, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0420 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 1,990 olarak bulunmuştur. 15.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %47,8 , "Her Zaman"; IV.sınıf öğrencilerinin %44,8 , "Çoğu Zaman" davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması, I. sınıf öğrencilerinin IV. sınıf öğrencilerine göre; üniversiteye yeni girmeleri ve yeni arkadaş gruplarına, çevreye ihtiyaç duymaları, kendilerini kabul ettirme isteğinden dolayı bu davranışı daha çok sergilediklerini söylemek mümkündür.

Dolayısıyla insanlar yeni bir ortama, çevreye girdiklerinde daha temkinli, daha duyarlı davranarak diğer insanları tanımaya çalışır ve samimiyetleriyle birlikte iş birliğine yatkınlıklarını ortaya koymaya çalışarak kendilerine sağlam ve iyi bir yer edinmeye çalışırlar.

Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümünde eğitim-öğretim görmeye başlayan I.sınıf öğrencileri okulda yeni olduklarından, IV.sınıf öğrencileri ise bu aşamaları daha önceden yaşadıkları ve arkadaşları ile, içinde buldukları toplumda belirli bir yer edinmelerinden dolayı I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşmanın olması öğretmen adayının geleceği açısından daha iyi olacağını söylemek olasıdır. Bununla birlikte bu davranışın I. ve IV.sınıf öğrencilerinde olumlu yönde gösterilmesi sonucu yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencileri için “Yapıyı Kurma” boyutunu gösterme sıklığı ile ilgili görüşlerin bütününe bakıldığında :

a) I.sınıf öğrencilerinin “Yapıyı Kurma” boyutundaki davranışlarla ilgili işaretledikleri seçeneklerin değerlendirilmesi sonucu; I.sınıf öğrencilerinin en yüksek oranda (%50) “(Soru 12)arkadaşlarımın mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uymalarını isterim” davranışını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%48,9) “(Soru 11) beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olarak okuldaki ve sınıftaki yerimin, rolümün, arkadaşlarım ve öğretmenlerimce anlaşılmasını sağlamaya çalışırım” ve (%47,8) “(Soru 15) arkadaşlarımın uyumlu bir işbirliği içinde çalışmalarını için gereken her şeyi yaparım” davranışlarını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%39,2) “(Soru 9) ödevlerimin belirtilen zaman içinde tamamlanmış olmasına dikkat ederim” ve “(Soru 12) arkadaşlarımın mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uymalarını isterim” davranışlarını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%35,7) “(Soru 11) beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olarak okuldaki ve sınıftaki yerimin, rolümün, arkadaşlarım ve öğretmenlerimce anlaşılmasını sağlamaya çalışırım” ve (%32,9) “(Soru 15) arkadaşlarımın uyumlu bir işbirliği içinde çalışmalarını için gereken her şeyi yaparım” davranışlarını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

b) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%40,2) “(Soru 2) yeni fikirlerimi arkadaşlarımla birlikte denerim” ve “(Soru 14) arkadaşlarımın kendilerini tamamen görevlerine vermeleri için gerekeni yaparım” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%35,9) “(Soru 8) yapılacak işlerin belli standartlara uygun olmasına dikkat ederim” ve “(Soru 15) arkadaşlarımın uyumlu bir işbirliği içinde çalışmalarını için gereken her şeyi yaparım” ayrıca (%33,7) “(Soru 1) kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%55,2) “(Soru 1) kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım”, “(Soru 8) yapılacak işlerin belli standartlara uygun olmasına dikkat ederim” ve

“(Soru 10) işlerin yapılmasında birbirine benzer yolların takip edilmesini teşvik ederim” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%53,1) “(Soru 5) fikirlerimi tereddüte yer bırakmayacak biçimde ifade ederim”, (%48,3) “(Soru) eksik ve yetersiz işleri eleştiririm”, “(Soru 11) beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olarak okuldaki ve sınıftaki yerimin, rolümün, arkadaşlarım ve öğretmenlerimce anlaşılmasını sağlamaya çalışırım” ve “(Soru 14) arkadaşlarımın kendilerini tamamen görevlerine vermeleri için gerekeni yaparım” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

c) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%31,5) “(Soru 10) işlerin yapılmasında birbirine benzer yolların takip edilmesini teşvik ederim” davranışını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%28,3) “(Soru 4) eksik ve yetersiz işleri eleştiririm”, “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım” ve (%27,2) “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi görürüm” davranışlarını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%42,7) “(Soru 2) yeni fikirlerimi arkadaşlarımla birlikte denerim” davranışını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%32,2) “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım” ve (%30,8) “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi görürüm” davranışlarını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

d) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%21,7) “(Soru 6) sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm” davranışını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%19,6) “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım” ve (%17,4) “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi görürüm” davranışlarını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%29,4) “(Soru 6) sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm” davranışını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%25,2) “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi

görürüm” ve (%23,1) “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım” davranışlarını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

e) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%41,3) “(Soru 6) sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm” davranışını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%39,1) “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi görürüm” ve (%22,8) “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım” davranışlarını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda “hiçbir zaman” sıklık derecesini, I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu aynı soruları göstermiş olup sırası ile oranları ise; (%26,6), (%23,8) ve (%19,6)’dır.

*** “Yapıyı Kurma” boyutundaki davranışların gösterme sıklığı konusunda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin verilerinin istatistiki sonuçlarına göre:**

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I.ve IV.sınıf öğrencileri liderlik “Yapıyı Kurma” boyutu ile ilgili olarak, I.ve IV.sınıf öğrencilerinin verilerinin istatistiki sonuçlarına göre iki grup arasındaki; “(Soru 2) yeni fikirlerimi arkadaşlarımla birlikte denerim”, “(Soru 6) sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm”, “(Soru 15) arkadaşlarımla uyumlu bir iş birliği içinde çalışmalarını için gereken her şeyi yaparım” davranışlarında görüşler arasında t testi sonucu anlamlı fark bulunmuştur.

Bunun yanında; “(Soru 1) kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım”, “(Soru 3) tek söz sahibi kendimi görürüm”, “(Soru 4) eksik ve yetersiz işleri eleştiririm”, “(Soru 5) fikirlerimi tereddüte yer bırakmayacak biçimde ifade ederim”, “(Soru 7) plan yapmaksızın çalışırım”, “(Soru 8) yapılacak işlerin belirli standartlara uygun olmasına dikkat ederim”, “(Soru 9) ödevlerimin belirtilen zaman içinde tamamlanmış olmasına dikkat ederim”, “(Soru 10) işlerin yapılmasında birbirine benzer yolların takip edilmesini teşvik ederim”, “(Soru 11) beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olarak okuldaki ve sınıftaki yerimin, rolümün, arkadaşlarımla ve öğretmenlerimce anlaşılmasını sağlamaya çalışırım”, “(Soru 12) arkadaşlarımla mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uymalarını isterim”, “(Soru 13) arkadaşlarıma görevleri konusunda kendilerinden neler beklediğimi açıkça belirtirim”, “(Soru 14) arkadaşlarımla kendilerini tamamen görevlerine vermeleri için gerekeni yaparım” sorularında anlamlı fark bulunmamıştır (Tablo 4.3).

Ayrıca toplamda I.sınıf öğrencilerinin en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini; 1.soruda (%41,3), 4.soruda (%30,4), 8.soruda (%46,7), 9.soruda (%46,7), 11.soruda (%48,9), 12.soruda (%50,0), 13.soruda (%41,3), 15.soruda (%47,8) oranında gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Çoğu zaman” seçeneğini; 2.soruda (%40,2), 4.soruda (%30,4), 5.soruda (%41,3), 14.soruda (%40,2) en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Ara sıra” seçeneğini; 7.soruda (%28,3), 10.soruda (%31,5) en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Nadiren” seçeneği en yüksek oranda hiçbir soruda gösterilmemiştir.

“Hiçbir zaman” seçeneği; 3.soruda (%39,1), 6.soruda (%41,3) oranında en yüksek olarak işaretlemişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini; 9.soruda (%39,2) en yüksek oranında işaretlemişlerdir. Aynı soruda “çoğu zaman” seçeneği aynı şekilde en yüksek oranda işaretlendiği görülmektedir.

“Çoğu zaman” seçeneğini; 1.soruda (%55,2), 2.soruda (%44,1), 4.soruda (%48,3), 5.soruda (%53,1), 8.soruda (%55,2), 10.soruda (%55,2), 11.soruda (%48,3), 12.soruda (%42,0), 13.soruda (%46,2), 14.soruda (%48,3), 15.soruda (%44,8) oranında en yüksek oran olarak işaretlemişlerdir.

“Ara sıra” seçeneğini; 3.soruda (%30,8), 7.soruda (%32,2) en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Nadiren” seçeneğini; 6.soruda (%29,4) oranında en yüksek oran olarak işaretlemişlerdir.

“Hiçbir zaman” seçeneği en yüksek oranda hiçbir soruda gösterilmemiştir.

Dolayısıyla I.sınıf öğrencilerinde yığılma “her zaman” seçeneğinde (8 soru), IV.sınıf öğrencilerinde ise “Çoğu zaman” seçeneğinde (11 soru) olmuştur. Ayrıca; I.sınıflarda “nadiren” seçeneği, IV.sınıflarda ise “hiçbir zaman” seçeneği en yüksek oranda hiç değerlendirilmemiştir. “Ara sıra” seçeneği her iki sınıf öğrenci grubunda da 2 defa, I.sınıflarda “çoğu zaman” seçeneği 4 defa, IV.sınıflarda “her zaman” seçeneği 1 defa, I.sınıflarda “hiçbir zaman” seçeneği 2 defa ve IV.sınıflarda “nadiren” seçeneği 1 defa en yüksek oranda değerlendirilmiştir.

2- Beden Eğitimi öğrencileri için “Anlayış Gösterme” Boyutundaki Davranışların Gösterilme Sıklığı

Çalışmada “Anlayış Gösterme” boyutunun gösterilme sıklığı ile ilgili olarak I.sınıf ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirten veriler sırasıyla tablolar halinde verilerek, bu sonuca göre de yorumlanmıştır.

Tablo 4.19.Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Toplam Değerleri

Sınıflar	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	P
I. Sınıf	92	58,8152	6,0673	2,389	p<0,05
IV. Sınıf	143	56,7413	6,7539		

$$S.D=143+92-2$$
$$=233$$

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencilerinin işaretledikleri anket seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.19’da gösterilen bu bulgulara göre; “Anlayış Gösterme” boyutundaki 16-30 arasındaki sorulara öğrencilerin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :58,8152, IV. Sınıf öğrencilerinin \bar{x} : 56,7413 olarak hesaplanmış olup, 0.05 önem düzeyinde 233 s.d.’de t değeri 2,389 olarak bulunmuştur. Bu bulgu ise, “Yapıyı Kurma” boyutundaki soruları kapsayan öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışlarla ilgili olarak; I. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur.

Tablo 4.20. Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri

Soru No	Değişkenler	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	Sig	P
16	I.Sınıf Öğr.	92	4,5543	,6690	1,578	,116	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,3986	,7795			
17	I.Sınıf Öğr.	92	4,3152	,8635	4,013	,000	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,8112	,9855			
18	I.Sınıf Öğr.	92	4,1848	1,0887	,622	,535	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,0979	1,0162			
19	I.Sınıf Öğr.	92	4,6196	,6262	2,718	,007	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,3916	,6284			
20	I.Sınıf Öğr.	92	2,8261	1,3060	,126	,900	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	2,8042	1,2960			
21	I.Sınıf Öğr.	92	4,3587	,8718	,458	,647	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,3077	,8069			
22	I.Sınıf Öğr.	92	2,7391	1,2303	-1,947	,053	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,0420	1,1188			
23	I.Sınıf Öğr.	92	3,1848	1,2747	-,283	,778	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,2308	1,1790			
24	I.Sınıf Öğr.	92	2,9457	1,1228	-1,393	,165	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,1538	1,1152			
25	I.Sınıf Öğr.	92	4,1087	1,1994	1,319	,188	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,9091	1,0871			
26	I.Sınıf Öğr.	92	4,3913	,8248	2,753	,006	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,0769	,8727			
27	I.Sınıf Öğr.	92	4,4674	,9193	2,987	,003	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,0979	,9293			
28	I.Sınıf Öğr.	92	4,3043	,8863	1,647	,101	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	4,1259	,7587			
29	I.Sınıf Öğr.	92	3,8478	,9250	,211	,833	p>0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,8252	,7152			
30	I.Sınıf Öğr.	92	4,1630	,9409	2,256	,025	P<0.05
	IV.Sınıf Öğr.	143	3,8951	,8534			

$$\begin{aligned} \text{S.D.} &= 143+92-2 \\ &= 233 \end{aligned}$$

Tablo 4.21. Soru 16 “Arkadaşlarıma Kişisel Yardımda Bulunurum” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	-	-	-
Nadiren	1	5	1,1	3,5
Ara Sıra	6	11	6,5	7,7
Çoğu Zaman	26	49	28,3	34,3
Her Zaman	59	78	64,1	54,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarıma Kişisel Yardımda Bulunurum” (Soru 16)

“Arkadaşlarıma Kişisel Yardımda Bulunurum” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %64,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %54,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %34,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %7,7’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %0’ı, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 16.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,5543, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3986 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 1,578 olarak bulunmuştur. 16.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %64,1 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %54,5 , “Her Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de arkadaşlarına her zaman kişisel yardımda bulunduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinin

içinde buldukları topluma ve çevrelerine karşı daima duyarlı olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.22. Soru 17 “Arkadaşlarımızın Okulumuzda ve Aynı Sınıfta Öğrenim Görmekten Memnun Olmalarını Sağlamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	2	5	2,2	3,5
Nadiren	-	9	-	6,3
Ara Sıra	12	28	13,0	19,6
Çoğu Zaman	31	67	33,7	46,9
Her Zaman	47	34	51,1	23,8
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarımızın Okulumuzda ve Aynı Sınıfta Öğrenim Görmekten Memnun Olmalarını Sağlamaya Çalışırım” (Soru 17)

“Arkadaşlarımızın Okulumuzda ve Aynı Sınıfta Öğrenim Görmekten Memnun Olmalarını Sağlamaya Çalışırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %51,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %23,8’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %33,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %46,9’u, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %13,0’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %19,6’sı, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %6,3’ü, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %2,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 17.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3152, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8112 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 4,013 olarak bulunmuştur. 17.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin

görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %51,1 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %46,9 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; okullarını, sınıflarını ve arkadaşlarını daha çok sevdiklerini, benimsediklerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I.sınıf öğrencilerinde menfaat ilişkisinin daha az, samimiyetin daha fazla olduğunu söylemek olasıdır. Bununla birlikte I.sınıf öğrencilerinde bu davranışın anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.23. Soru 18 “Kolay ve Anlaşılır Bir Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olduğuma İnanırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	5	6	5,4	4,2
Nadiren	3	5	3,3	3,5
Ara Sıra	8	16	8,7	11,2
Çoğu Zaman	30	58	32,6	40,6
Her Zaman	46	58	50,0	40,6
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Kolay ve Anlaşılır Bir Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olduğuma İnanırım” (Soru 18)

“Kolay ve Anlaşılır Bir Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi Olduğuma İnanırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %50,0’si, IV.sınıf öğrencilerinin %40,6’sı, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %32,6’sı, IV.sınıf öğrencilerinin %40,6’sı, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %8,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %11,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %3,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %5,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %4,2’si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 18.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1848, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0979 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,622 olarak bulunmuştur. 18.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %50,0 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %40,6 , “Her Zaman ve Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin de okullarında iyi bir iletişim ağının yanında arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle ve yöneticileriyle birlikte iyi bir iş birliğinin var olduğu ve sonucunda da böyle bir başarının kaçınılmaz olduğunu söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.24. Soru 19 “Arkadaşlarımı Dinlemeye Zaman Ayırırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	-	1,1	-
Nadiren	-	1	-	0,7
Ara Sıra	1	8	1,1	5,6
Çoğu Zaman	29	68	31,5	47,6
Her Zaman	61	66	66,3	46,2
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarımı Dinlemeye Zaman Ayırırım” (Soru 19)

“Arkadaşlarımı Dinlemeye Zaman Ayırırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %66,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %46,2’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i,

IV.sınıf öğrencilerinin %47,6'sı, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1'i, IV.sınıf öğrencilerinin %5,6'sı, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %0'ı, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7'si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1'i, IV.sınıf öğrencilerinin %0'ı, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20'de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 19.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,6196, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3916 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 2,718 olarak bulunmuştur. 19.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %66,3 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %47,6 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; arkadaşlarını dinlemeye zaman ayırmaları onlara önem ve değer verdiğinin bir göstergesi olduğu söylenebilir.

Dolayısıyla günlük hayatta ve eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilerin birbirini dinlemesi arkadaşlar arasındaki ilişkiyi ve başarıyı artıracığı söylenebilir. Bu bağlamda bu olumlu davranışın öğrencilerde anlayışın etkili oluşmasına katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.25. Soru 20 “Okulda Sportif Faaliyetleri Yaparken Arkadaşıma Her Hangi Bir Açıklama Yapma Gereği Duymam” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	18	32	19,6	22,4
Nadiren	20	28	21,7	19,6
Ara Sıra	27	31	29,3	21,7
Çoğu Zaman	14	40	15,2	28,0
Her Zaman	13	12	14,1	8,4
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Okulda Sportif Faaliyetleri Yaparken Arkadaşlarıma Her Hangi Bir Açıklama Yapma Gereği Duymam” (Soru 20)

“Okulda Sportif Faaliyetleri Yaparken Arkadaşlarıma Her Hangi Bir Açıklama Yapma Gereği Duymam” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %14,1'i, IV.sınıf öğrencilerinin %8,4'ü, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %15,2'si, IV.sınıf öğrencilerinin %28,0'i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %29,3'ü, IV.sınıf öğrencilerinin %21,7'si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7'si, IV.sınıf öğrencilerinin %19,6'sı, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %19,6'sı, IV.sınıf öğrencilerinin %22,4'ü, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20'de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 20.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,8261, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,8042 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,216 olarak bulunmuştur. 20.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %29,3 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %28,0 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarına açıklama yapma gereği duymaları, arkadaşlarına ve içinde buldukları topluma saygı, sevgi ve değer verdiklerinin bir göstergesi olup, katılımcı ve paylaşımcı bir yapıya sahip olduklarını söyleyebiliriz. Bu bağlamda okulda sportif faaliyetler yaparken arkadaşlara açıklama yapma gereği duymanın anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.26. Soru 21 “Arkadaşlarının Kişisel Sorunlarıyla İlgilenirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	1	1,1	0,7
Nadiren	4	4	4,3	2,8
Ara Sıra	6	13	6,5	9,1
Çoğu Zaman	31	57	33,7	39,9
Her Zaman	50	68	54,3	47,6
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarının Kişisel Sorunlarıyla İlgilenirim” (Soru 21)

“Arkadaşlarının Kişisel Sorunlarıyla İlgilenirim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %54,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %47,6’sı, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %33,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %39,9’u, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %9,1’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %4,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,8’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7’si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 21.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3587, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3077 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,458 olarak bulunmuştur. 21.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %54,3 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %47,6 , “Her Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıftaki öğrencilerin de kendi sorunları gibi arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla da ilgilenmeleri, arkadaşlarına karşı özverili ve duyarlı olduklarının bir göstergesi olduğunu söyleyebiliriz.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu davranışı olumlu yönde göstermeleri sonucu içinde yaşadıkları topluma ve arkadaş gruplarına karşı saygı-sevgiyle birlikte güvenlerinin ve bağlılıklarının arttığını söylemek olasıdır. Bu bağlamda, beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu gibi olumlu davranışı ve hareketi göstermeleri sonucu anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.27. Soru 22 “Hareketlerimin Nedenlerini Açıklamam” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	19	14	20,7	9,8
Nadiren	20	31	21,7	21,7
Ara Sıra	26	46	28,3	32,2
Çoğu Zaman	20	39	21,7	27,3
Her Zaman	7	13	7,6	9,1
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Hareketlerimin Nedenlerini Açıklamam” (Soru 22)

“Hareketlerimin Nedenlerini Açıklamam” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %7,6’sı, IV.sınıf öğrencilerinin %9,1’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %27,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %32,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %21,7’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %20,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %9,8’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 22.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,7391, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,0420 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -1,947 olarak bulunmuştur. 22.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %28,3 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %32,2 , “Ara Sıra” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıftaki öğrencilerin de yaptıkları hareketlerin sonuçlarına katlanmasını bildiklerini ve bununla birlikte hareketlerinin nedenlerini açık ve net olarak açıkladıklarını söyleyebiliriz.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu davranışı pozitif yönde göstermeleri sonucu anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.28. Soru 23 “Beden Eğitimi İle İlgili Derslerde Arkadaşlarıma Danışmadan Faaliyete Geçebilirim” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	12	14	13,0	9,8
Nadiren	14	26	15,2	18,2
Ara Sıra	28	34	30,4	23,8
Çoğu Zaman	21	51	22,8	35,7
Her Zaman	17	18	18,5	12,6
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Beden Eğitimi İle İlgili Derslerde Arkadaşlarıma Danışmadan Faaliyete Geçebilirim” (Soru 23)

“Beden Eğitimi İle İlgili Derslerde Arkadaşlarıma Danışmadan Faaliyete Geçebilirim” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %18,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %12,6’sı, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %22,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %35,7’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %30,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %23,8’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %15,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %18,2’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %13,0’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %9,8’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 23.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,1848, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,2308 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -0,283 olarak bulunmuştur. 23.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %30,4 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %35,7 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıftaki öğrencilerin bu davranışı bazen gösterdiklerini söyleyebiliriz.

Dolayısıyla spor bir bütün olmakla birlikte ferdi ve takım sporları içinde bu tür davranışların asgari de olsa olması gerektiğini söylemek olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.29. Soru 24 “Yeni Fikirleri Kolay Kabullenemem” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	10	10	10,9	7,0
Nadiren	22	34	23,9	23,8
Ara Sıra	31	38	33,7	26,6
Çoğu Zaman	21	46	22,8	32,2
Her Zaman	8	15	8,7	10,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Yeni Fikirleri Kolay Kabullenemem” (Soru 24)

“Yeni Fikirleri Kolay Kabullenemem” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %8,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %10,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %22,8’i, IV.sınıf

öğrencilerinin %32,2'si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %33,7'si, IV.sınıf öğrencilerinin %26,6'sı, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %23,9'u, IV.sınıf öğrencilerinin %23,8'i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %10,9'u, IV.sınıf öğrencilerinin %7,0'si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20'de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 23.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :2,9457, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,1578 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri -1,393 olarak bulunmuştur. 24.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %33,7 , “Ara Sıra”; IV.sınıf öğrencilerinin %32,2 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu davranışı çok gösterdiklerini söylemek olası değildir. Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencileri yeni fikirlere açık olan ve gelecekteki meslek hayatlarında da bunu başarıyla uygulayan öğretmenler olmalıdırlar. Çünkü sporda yeni fikirler, düşünceler her zaman önemlidir. Onun için beden eğitimi öğrencilerinin bunun bilincinde olduklarını ve taşıdıklarını söylemek mümkündür. Bu bağlamda bu davranışın öğrencilerde olumlu yönde kavranması ve gösterilmesi sonucu, öğrencilerde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.30. Soru 25 “Bütün Herkese Arkadaş Gibi Davranırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	6	5	6,5	3,5
Nadiren	5	15	5,4	10,5
Ara Sıra	10	16	10,9	11,2
Çoğu Zaman	23	59	25,0	41,3
Her Zaman	48	48	52,2	33,6
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Bütün Herkese Arkadaş Gibi Davranırım” (Soru 25)

“Bütün Herkese Arkadaş Gibi Davranırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %52,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %33,6’sı, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %25,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %10,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %11,2’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %5,4’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %10,5’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %3,5’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 25.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1087, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,9091 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 1,319 olarak bulunmuştur. 25.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %52,2 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıftaki öğrencilerin bu davranışı göstermeleri sonucu onların çevresindeki ve içinde bulunduğu toplumdaki herkesi sporun gereği ve ruhu olan bu davranışı çok iyi sergilediklerini söylemek mümkündür.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencileri sporun amacını taşıyan bu davranışı pozitif yönde göstermeleri sonucu, sporun kardeşlik, barış ve sevgi demek olduğunu gösterdiklerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda bu davranışın öğrencilerde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.31. Soru 26 “Değişiklikler Yapmaya İstekliyimdir” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	-	1	-	0,7
Nadiren	2	6	2,2	4,2
Ara Sıra	14	25	15,2	17,55
Çoğu Zaman	22	60	23,9	42,0
Her Zaman	54	51	58,7	35,7
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Değişiklikler Yapmaya İstekliyimdir” (Soru 26)

“Değişiklikler Yapmaya İstekliyimdir” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %58,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %35,7’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %23,9’u, IV.sınıf öğrencilerinin %42,0’si, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %15,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %17,5’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %2,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %4,2’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7’si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 26.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3913, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0769 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 2,753 olarak bulunmuştur. 26.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %58,7 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %42,0 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; değişiklikler yapmaya istekli olmasıyla başarıyı yakalamak için

kazanmaya ve motivasyona önem verdikleri ve üst sınıflara geçip mezun olabilmeleri için daha çok ihtiyaçları oldukları söylenebilir.

Dolayısıyla eğitim-öğretim süreleri içerisinde yerinde ve zamanında yapılan doru değişikliklerin öğrencinin motivasyonunu, kazanma ve başarıma azmini artırmakla birlikte, anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.32. Soru 27 “Diğer İnsanların Benimle Kolay İlişki Kurmasına Yatkınlığı” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	3	3	3,3	2,1
Nadiren	-	4	-	2,8
Ara Sıra	9	25	9,8	17,5
Çoğu Zaman	19	55	20,7	38,5
Her Zaman	61	56	66,3	39,2
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Diğer İnsanların Benimle Kolay İlişki Kurmasına Yatkınlığı” (Soru 27)

“Diğer İnsanların Benimle Kolay İlişki Kurmasına Yatkınlığı” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %66,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %39,2’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %20,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %38,5’i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %9,8’i, IV.sınıf öğrencilerinin %17,5’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %0’ı, IV.sınıf öğrencilerinin %2,8’i, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %3,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %2,1’i, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 27.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,4674, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,0979 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 2,987 olarak bulunmuştur. 27.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin

görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %66,3 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %39,2 , “Her Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; içinde buldukları toplumla ve çevreyle kolay ilişki kurmalarıyla insanlarla aralarında karşılıklı güven ortamı oluşacağından bu ortamdaki bireylerin birbirlerine seviyeli ve saygılı davranacaklarını söylemek olasıdır.

Dolayısıyla bu tür olumlu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü I.sınıf öğrencilerinde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.33. Soru 28 “Görüşlerimde Arkadaşlarımın Kendilerini Rahat Hissetmelerini Sağlarım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	1	1,1	0,7
Nadiren	3	2	3,3	1,4
Ara Sıra	11	21	12,0	14,7
Çoğu Zaman	29	73	31,5	51,0
Her Zaman	48	46	52,2	32,2
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Görüşlerimde Arkadaşlarımın Kendilerini Rahat Hissetmelerini Sağlarım” (Soru 28)

“Görüşlerimde Arkadaşlarımın Kendilerini Rahat Hissetmelerini Sağlarım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %52,2’si, IV.sınıf öğrencilerinin %32,2’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %31,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %51,0’i, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %12,0’si, IV.sınıf öğrencilerinin %14,7’si, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin

%3,3'ü, IV.sınıf öğrencilerinin %1,4'ü, "Nadiren"; I.sınıf öğrencilerinin %1,1'i, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7'si, "Hiçbir zaman" görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.21 ve Tablo 4.22'de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 28.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,3043, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1259 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 1,647 olarak bulunmuştur. 28.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %52,2 , "Her Zaman"; IV.sınıf öğrencilerinin %51,0 , "Çoğu Zaman" davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki gruptaki öğrencilerin bu davranışı çok yüksek oranda her zaman göstermeleri sonucu onların arkadaşlarına saygı duyan, fikirlerine, düşüncelerine önem veren, karşısındakini dinlemesini bilen öğrenciler olduğunu söyleyebiliriz.

Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu davranışı olumlu yönde göstermeleri sonucu içinde yaşadıkları toplum ve arkadaş grupları tarafından sevilen, sayılan, güven duyulan kişiler olduklarını söylememiz olasıdır. Bu bağlamda bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinde anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.34. Soru 29 “Arkadaşlarım Tarafından Yapılan Önerileri Uygulamaya Çalışırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	1	1,1	0,7
Nadiren	6	2	6,5	1,4
Ara Sıra	23	39	25,0	27,3
Çoğu Zaman	38	80	41,3	55,9
Her Zaman	24	21	26,1	14,7
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Arkadaşlarım Tarafından Yapılan Önerileri Uygulamaya Çalışırım” (Soru 29)

“Arkadaşlarım Tarafından Yapılan Önerileri Uygulamaya Çalışırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %26,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %14,7’si, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %41,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %55,9’u, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %25,0’i, IV.sınıf öğrencilerinin %27,3’ü, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %6,5’i, IV.sınıf öğrencilerinin %1,4’ü, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %0,7’si, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 29.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8478, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8252 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 0,211 olarak bulunmuştur. 29.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu davranış en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %41,3 , “Çoğu Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %55,9 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmaması sonucu; her iki sınıf öğrencilerinin arkadaş grupları veya arkadaşları tarafından yapılan önerileri uygulamaya çalışmaları onların arkadaşlarına değer verdiklerinin bir göstergesi olup, kendileriyle

barışık, dış dünya ya ve çevreye açık hoş görülü öğrenciler olduklarını söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu tür olumlu davranışı sergilemeleri sonucu anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Tablo 4.35. Soru 30 “Beden Eğitimi İle İlgili Konularda İşe Başlamadan Önce Arkadaşlarımın ve Öğretmenlerimin Onayını Alırım” Davranışının Gösterilme Sıklığı

Değişkenler	I.Sınıf	IV.Sınıf	I.Sınıf	IV.Sınıf
	F		%	
Hiçbir Zaman	1	-	1,1	-
Nadiren	3	10	3,3	7,0
Ara Sıra	19	30	20,7	21,0
Çoğu Zaman	26	68	28,3	47,6
Her Zaman	43	35	46,7	24,5
Toplam	92	143	100	100

I. ve IV. sınıf beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin görüşlerine ilişkin olarak;

“Beden Eğitimi İle İlgili Konularda İşe Başlamadan Önce Arkadaşlarımın ve Öğretmenlerimin Onayını Alırım” (Soru 30)

“Beden Eğitimi İle İlgili Konularda İşe Başlamadan Önce Arkadaşlarımın ve Öğretmenlerimin Onayını Alırım” davranışına I.sınıf öğrencilerinin %46,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %24,5’i, “Her Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %28,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %47,6’sı, “Çoğu Zaman”; I.sınıf öğrencilerinin %20,7’si, IV.sınıf öğrencilerinin %21,0’i, “Ara Sıra”; I.sınıf öğrencilerinin %3,3’ü, IV.sınıf öğrencilerinin %7,0’si, “Nadiren”; I.sınıf öğrencilerinin %1,1’i, IV.sınıf öğrencilerinin %0’ı, “Hiçbir zaman” görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.20’de gösterilen bu bulgulara göre, Anlayış gösterme boyutundaki 30.soruya I. ve IV. sınıf öğrencilerinin verdikleri tepkiler bulunmaktadır. I. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :4,1630, IV. sınıf öğrencilerinin \bar{x} :3,8951 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değeri 2,256 olarak bulunmuştur. 30.soru kapsamında, I. ve IV. Sınıf öğrencilerinin

görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu davranışı en yüksek oranda I.sınıf öğrencilerinin %46,7 , “Her Zaman”; IV.sınıf öğrencilerinin %47,6 , “Çoğu Zaman” davranışını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bu davranışın beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri tarafından gösterilmesinde, I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerinin farklı çıkması I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; arkadaşlarının ve öğretmenlerinin onaylarını almaları, önem verdiğini ve bu davranışlarıyla da saygı-sevgiyi oluşturarak, başarı ve başarısızlıklarına onları ortak etmelerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu gibi davranışı, içinde buldukları toplumda hedeflere varılması, başarının yakalanması için yapmaları gerektiğini belirtmekle birlikte, bu davranışın anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencileri için “Anlayış Gösterme” boyutunu gösterme sıklığı ile ilgili görüşlerin bütününe bakıldığında :

a) I.sınıf öğrencilerinin “anlayış gösterme” boyutundaki işaretledikleri seçeneklerin değerlendirilmesi sonucu; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%66,3) “(Soru 19) arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırıyorum” ve “(Soru 27) diğer insanların benimle kolay ilişki kurmasına yatkınım” davranışını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%64,1) “(Soru 16) arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum” ve (%58,7) “(Soru 26) değişiklikler yapmaya istekliyimdir” davranışlarını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%54,6) “(Soru 16) arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum” davranışını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%47,6) “(Soru 21) arkadaşlarımla kişisel sorunlarıyla ilgilenirim” ve (%46,2) “(Soru 19) arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırıyorum” davranışlarını “her zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

b) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%41,3) “(Soru 29) arkadaşlarımla yapılan önerileri uygulamaya çalışırım” davranışını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%33,7) “(Soru 17) arkadaşlarımla okulumuzda ve aynı sınıfta öğrenim görmekten memnun olmalarını sağlamaya çalışırım”, “(Soru 21) arkadaşlarımla kişisel sorunlarıyla ilgilenirim” ve (%32,6) “(Soru 18) kolay ve anlaşılır bir beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olduğuma inanırım” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%55,9) “(Soru 29) arkadaşlarımla yapılan önerileri uygulamaya çalışırım” davranışını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%51,0) “(Soru 28) görüşlerimde arkadaşlarımla kendilerini rahat hissetmelerini sağlarım” ve (%47,6) “(Soru 19) arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırıyorum” ve “(Soru 30) beden eğitimi ile ilgili konularda işe başlamadan önce

arkadaşlarımın ve öğretmenlerimin onayını alırım” davranışlarını “çoğu zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

c) I.sınıf öğrencilerinin “anlayış gösterme” boyutundaki işaretledikleri seçeneklerin değerlendirilmesi sonucu; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%33,7) “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem” davranışını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%30,4) “(Soru 23) beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim” ve (%29,3) “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam” davranışlarını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%32,2) “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam” davranışını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%27,3) “(Soru 29) arkadaşlarım tarafından yapılan önerileri uygulamaya çalışırım” ve (%26,6) “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem” davranışlarını “ara sıra” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

d) I.sınıf öğrencilerinin “anlayış gösterme” boyutundaki işaretledikleri seçeneklerin değerlendirilmesi sonucu; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%23,9) “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem” davranışını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%21,7) “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam”, “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam” ve (%15,2) “(Soru 23) beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim” davranışını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%23,8) “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem” davranışını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%21,7) “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam” ve (%19,6) “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam” davranışlarını “nadiren” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

e) I.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; I.sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%20,7) “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam” davranışını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%19,6) “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam” ve (%13,0) “(Soru 23) beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim” davranışını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

IV.sınıf öğrencilerinin belirtmiş olduğu görüşlerin bulgularına göre; IV.sınıf öğrencileri en yüksek oranda “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam” davranışını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra ise en yüksek oranda (%9,8) “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam”, “(Soru 23) beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim” ve “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem” davranışlarını “hiçbir zaman” gösterdiklerini belirtmişlerdir.

*** “Anlayış Gösterme” boyutundaki davranışların gösterme sıklığı konusunda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin verilerinin istatistiki sonuçlarına göre:**

Beden eğitimi öğretmenliği bölümü I.ve IV.sınıf öğrencileri liderlik “Yapıyı Kurma” boyutu ile ilgili olarak, I.ve IV.sınıf öğrencilerinin verilerinin istatistiki sonuçlarına göre iki grup arasındaki; “(Soru 17) arkadaşlarımla okulumuzda ve aynı sınıfta öğrenim görmekten memnun olmalarını sağlamaya çalışırım”, “(Soru 19) arkadaşlarımla dinlemeye zaman ayırırım”, “(Soru 26) değişiklikler yapmaya istekliyimdir”, “(Soru 27) diğer insanların benimle kolay ilişki kurmasına yatkınım”, “(Soru 30) beden eğitimi ile ilgili konularda işe başlamadan önce arkadaşlarımla ve öğretmenlerimin onayını alırım” davranışlarında görüşler arasında t testi sonucu anlamlı fark bulunmuştur.

Bunun yanında; “(Soru 16) arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum”, “(Soru 18) kolay ve anlaşılır bir beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olduğuma inanırım”, “(Soru 20) okuldaki sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam”, “(Soru 21) arkadaşlarımla kişisel sorunlarıyla ilgilenirim”, “(Soru 22) hareketlerimin nedenlerini açıklamam”, “(Soru 23) beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim”, “(Soru 24) yeni fikirleri kolay kabullenemem”, “(Soru 25) bütün herkese arkadaş gibi davranırım”, “(Soru 28) görüşlerimde arkadaşlarımla kendilerini rahat hissetmelerini sağlarım”, “(Soru 29) arkadaşlarımla yapılan önerileri uygulamaya çalışırım” sorularında anlamlı fark bulunmamıştır (Tablo 4.20)

Ayrıca toplamda I.sınıf öğrencilerinin en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini; 16.soruda (%64,1), 17.soruda (%51,1), 18.soruda (%50,0), 19.soruda (%66,3), 21.soruda (%54,3), 25.soruda (%52,2), 26.soruda (%58,7), 27.soruda (%66,3), 28.soruda (%52,2), 30.soruda (%46,7) oranında gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Çoğu zaman” seçeneğini; 29.soruda (%41,3) oranında en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Ara sıra” seçeneğini; 20.soruda (%29,3), 22.soruda (%28,3), 23.soruda (%30,4), 24.soruda (%33,7) oranında en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Nadiren” seçeneği ve “Hiçbir zaman” seçeneği en yüksek oranda hiçbir soruda gösterilmemiştir.

IV.sınıf öğrencilerinin en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini; 16.soruda (%54,5), 18.soruda (%40,6), 21.soruda (%47,6), 27.soruda (%39,2) oranında en yüksek oran olarak işaretlemişlerdir. 18.soruda “çoğu zaman” seçeneği aynı şekilde en yüksek oranda işaretlendiği görülmektedir.

“Çoğu zaman” seçeneğini; 17.soruda (%46,9), 19.soruda (%47,6), 20.soruda (%28,0), 23.soruda (%35,7), 24.soruda (%32,2), 25.soruda (%41,3), 26.soruda (%42,0), 28.soruda (%51,0), 29.soruda (%55,9), 30.soruda (%47,6) oranında en yüksek oran olarak işaretlemişlerdir.

“Ara sıra” seçeneğini; 22.soruda (%32,2), en yüksek oranda gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Nadiren” seçeneği ve “Hiçbir zaman” seçeneği en yüksek oranda hiçbir soruda gösterilmemiştir.

Dolayısıyla I.sınıf öğrencilerinde yığılma “her zaman” seçeneğinde (10 soru), IV.sınıf öğrencilerinde ise “Çoğu zaman” seçeneğinde (10 soru) olmuştur. Ayrıca hem I. hem de IV.sınıflarda en yüksek oranda “Nadiren” ve “Hiçbir zaman” seçeneği işaretlenmemiştir. I.sınıflarda en yüksek oranda “Çoğu zaman” seçeneği 1 defa, “Ara sıra” seçeneği ise 4 defa değerlendirilmiştir. IV.sınıflarda ise en yüksek oranda “her zaman” seçeneği 4 defa, “Ara sıra” seçeneği 1 defa değerlendirilmiştir.

Tablo 4.36. Cinsiyete Göre I. ve IV. Sınıf Öğrencilerinin N ve % Değerleri

Sınıflar	Bayan Öğrenci		Erkek Öğrenci		Toplam Öğrenci	
	N	%	N	%	N	%
I.Sınıf Öğrencileri	30	32,6	62	67,4	92	100
IV.Sınıf Öğrencileri	39	27,3	104	72,7	143	100
Toplam Öğrenciler	69	29,4	166	70,6	235	100

Tablo 4.37. Cinsiyete Göre Liderlik Boyutlarından “Yapıyı Kurma” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri

Soru No	Değişkenler	N	Ortalama \bar{x}	Std. Sapma	t	Sig	P
1	Bayan Öğr.	69	4,3188	,6750	2,206	,028	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0783	,7938			
2	Bayan Öğr.	69	3,6377	,8220	-,058	,953	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,6446	,8240			
3	Bayan Öğr.	69	2,3043	1,1415	-,818	,414	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	2,4398	1,1623			
4	Bayan Öğr.	69	3,7826	1,0271	-,349	,727	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,8313	,9512			
5	Bayan Öğr.	69	3,8551	1,1018	-1,126	,261	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0120	,9144			
6	Bayan Öğr.	69	1,9130	1,1080	-3,326	,001	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	2,4578	1,1579			
7	Bayan Öğr.	69	2,7101	1,2730	,031	,975	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	2,7048	1,1820			
8	Bayan Öğr.	69	4,2609	,8162	1,279	,202	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,1205	,7450			
9	Bayan Öğr.	69	4,2609	,8341	1,021	,309	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,1386	,8378			
10	Bayan Öğr.	69	3,7246	,9535	,336	,737	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,6807	,8810			
11	Bayan Öğr.	69	4,2609	,8162	1,479	,141	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0542	1,0343			
12	Bayan Öğr.	69	4,1014	,9416	-,590	,556	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,1807	,9361			
13	Bayan Öğr.	69	4,0870	,8701	1,155	,249	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,9337	,9480			
14	Bayan Öğr.	69	3,8841	,8666	-,395	,393	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,9337	,8817			
15	Bayan Öğr.	69	4,1884	,8450	,641	,522	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,1084	,8809			

$$S.D. = 166+69-2 \\ =233$$

Öğrencilerin işaretledikleri liderlik anketinin sonuçlarına göre hesaplanan ve Tablo 4.37’de gösterilen bu bulgulara göre “Yapıyı Kurma” boyutundaki beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin (1-15) sorulara verdikleri tepkiler bulunmaktadır.

Bu bağlamda Tablo 4.36 ve 4.37’deki bulgulara göre çalışmaya I.sınıflarda 30 (%32,6) bayan öğrenci, 62 (%67,4) erkek öğrenci, IV. sınıflarda 39 (%27,3) bayan öğrenci, 104

(%72,7) erkek öğrenci katılmıştır. Toplamda ise 69 (%29,4) bayan öğrenci, 166 (%70,6) erkek öğrenci olmak üzere toplam 235; beden eğitimi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören I. ve IV. sınıf öğrencisinin katıldığı görülmektedir. Dolayısıyla SPSS paket programında istatistiksel işlemler yapılarak; her soru için ayrı ayrı 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de "t" değerlerine baktığımızda ise şu sonuçlar bulunmuştur:

2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15. soruların kapsamında, bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, her sorunun kendi içinde içerdiği davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sadece 1. ve 6. sorularda anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Dolayısıyla “(Soru 1) kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım” davranışını sergileyen beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf bayan ve erkek öğrencilerin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.37’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :4,3188, erkek öğrencilerin \bar{x} :4,0783 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise 2,206 olarak bulunmuştur. 1. soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak bayan öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması; bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre kişisel tutumlarını açık, net ve anlaşılır bir şekilde ortaya koyduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca bayan öğrencilerin kendilerine daha çok güven duymaları, onların mesleklerinde daha başarılı ve verimli olacağına bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır. Bireyin kendinden dolayısıyla da sonucundan emin ve güvenilir davranışlar sergilemesinin yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Bu bağlamda “(Soru 6) sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm” davranışını sergileyen beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf bayan ve erkek öğrencilerinin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.37’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :1,9130, erkek öğrencilerin \bar{x} :2,4578 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise -3,326 olarak bulunmuştur. 6.soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranış ile ilgili olarak erkek öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre bu davranışta daha çok kararlılık gösterdiklerini, liderlik davranışlarını daha çok sergileyip önderlik yaptıklarını ve paylaşımcı bir yapıda olduklarını söylemek olasıdır. Dolayısıyla bireyin yaptığı işle ilgili olarak doğru, zamanında ve yerinde kararlar alabilmesinin yanında uygulatabilmesinin de yapının etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.38. Cinsiyete Göre Liderlik Boyutlarından “Anlayış Gösterme” Boyutunun Gösterilme Sıklığı Konusunda Beden Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri

Soru No	Değişkenler	N	Ortalama x	Std. Sapma	t	Sig	P
16	Bayan Öğr.	69	4,5507	,6760	1,218	,225	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,4217	,7647			
17	Bayan Öğr.	69	3,9275	,9899	-,825	,410	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0422	,9620			
18	Bayan Öğr.	69	4,3043	,9595	1,639	,103	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0602	1,0714			
19	Bayan Öğr.	69	4,6377	,5415	2,463	,014	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	4,4157	,6620			
20	Bayan Öğr.	69	3,0870	1,3255	2,104	,036	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	2,6988	1,2719			
21	Bayan Öğr.	69	4,5507	,6072	2,687	,008	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	4,2349	,8939			
22	Bayan Öğr.	69	2,8696	1,1365	-,454	,650	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	2,9458	1,1871			
23	Bayan Öğr.	69	3,2609	1,1460	,391	,696	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,1928	1,2452			
24	Bayan Öğr.	69	3,0435	1,0905	-,254	,800	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,0843	1,1357			
25	Bayan Öğr.	69	4,0580	1,0966	,616	,539	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	3,9578	1,1513			
26	Bayan Öğr.	69	4,2609	,8515	,694	,489	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,1747	,8736			
27	Bayan Öğr.	69	4,2174	,8723	-,264	,792	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,2530	,9704			
28	Bayan Öğr.	69	4,1449	,8622	-,616	,538	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,2169	,7947			
29	Bayan Öğr.	69	3,6522	,8194	-2,261	,025	P<0.05
	Erkek Öğr.	166	3,9096	,7849			
30	Bayan Öğr.	69	3,9275	,9126	-,798	,425	p>0.05
	Erkek Öğr.	166	4,0301	,8905			

$$S.D. = 166 + 69 - 2 \\ = 233$$

Öğrencilerin işaretledikleri anket seçeneklerine göre hesaplanan ve Tablo 4.38’de gösterilen bu bulgulara göre “Anlayış Gösterme” boyutundaki beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV. sınıf öğrencilerinin (16-30) sorulara verdikleri tepkiler bulunmaktadır.

Bu bağlamda SPSS paket programında istatistiksel işlemler yapılarak; her soru için ayrı ayrı 0,05 önem düzeyinde 233 s.d. de t değerlerine bakılmış ve şu sonuçlar bulunmuştur:

16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ve 30. soruların kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, her sorunun kendi içinde içerdiği davranış ile ilgili olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bunun yanında 19,20,21 ve 29. sorularda anlamlı farklılaşma bulunmuştur.

Dolayısıyla öğrencilerin “(Soru 19) arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırım” davranışını sergileyen bayan ve erkeklerin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.38’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :4,6377, erkek öğrencilerin \bar{x} :4,4157 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise 2,463 olarak bulunmuştur. 19. soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışla ilgili olarak bayan öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, arkadaşlarını dinlemeye zaman ayırmaları onlara önem ve değer verdiklerinin bir göstergesi olabilir. Dolayısıyla eğitim-öğretim ortamı içinde ve günlük hayatta belirlenen hedeflere ulaşmak, başarıyı yakalamak için; insanların arkadaşlarını dinlemesi gerektiğini ve arkadaşlarının birbirini dinlemesi arkadaşlar arasındaki ilişkiyi kuvvetlendireceğini ve de iş birliğini artıracaklarını söylemek mümkündür. Bu bağlamda bireyin arkadaşlarını dinlemesi onun saygınlığını artırmakla birlikte anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek olasıdır.

Öğrencilerin “(Soru 20) okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma her hangi bir açıklama yapma gereği duymam” davranışını sergileyen bayan ve erkeklerin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.38’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :3,0870, erkek öğrencilerin \bar{x} :2,6988 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise 2,104 olarak bulunmuştur. 20. soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışla ilgili olarak bayan öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, bu davranışı gösterirken arkadaşlarına açıklama yapma gereği duymaları; öncelikle arkadaşlarına, içinde buldukları topluma ve çevrelerine karşı duyarlı olduklarını ve onlara sevgi, saygı, değer verdiklerinin ve de paylaşımcı bir yapıya sahip olduklarının göstergesi olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda sportif aktiviteler yaparken arkadaşlarına açıklama yapma gereği duymanın anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Öğrencilerin “(Soru 21) arkadaşlarımla kişisel sorunlarıyla ilgilenirim” davranışını sergileyen bayan ve erkeklerin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.38’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :4,5507, erkek öğrencilerin \bar{x} :4,2349 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise 2,687 olarak bulunmuştur. 21. soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışla ilgili olarak bayan öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla ilgilenmeleri; arkadaşlarını benimsediklerini ve onlara karşı daha özverili, daha duyarlı olduklarının bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır. Dolayısıyla öğrencilerin birbirine karşı bu davranışı olumlu yönde sergilemeleri sonucu birbirlerine bağlılıklarının artacağını ve biz duygusunun daha kuvvetli olacağını söyleyebiliriz. Bu bağlamda öğrencilerin bu gibi pozitif davranışı ve yaklaşımı göstermeleri sonucu anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylememiz mümkündür.

Öğrencilerin “(Soru 29) arkadaşlarımla tarafından yapılan önerileri uygulamaya çalışırım” davranışını sergileyen bayan ve erkeklerin verdiği tepkiler bulunmaktadır. Tablo 4.38’de görüldüğü gibi bayan öğrencilerin \bar{x} :3,6522, erkek öğrencilerin \bar{x} :3,9096 olarak hesaplanmıştır. 0,05 önem düzeyinde, 233 s.d. de t değeri ise -2,261 olarak bulunmuştur. 29. soru kapsamında bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin değerlendirmelerine bakıldığında, bu davranışla ilgili olarak erkek öğrencilerin lehine farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bayan ve erkek öğrencilerin görüşlerinin farklı çıkması erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre, arkadaşları veya arkadaş grupları tarafından yapılan önerileri uygulamaya

çalışmaları onların arkadaşlarının fikirlerine, düşüncelerine ve hepsinden önemlisi arkadaşlarına önem ve değer verdiklerinin bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır.

Dolayısıyla öğrencilerin bu gibi olumlu davranışı göstermeleri sonucu kendileriyle barışık, dış dünyaya ve çevreye açık, hoşgörülü ve saygılı bireyler olarak yetişeceğini söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu tür davranışları hiçbir tereddüte meydan vermeden uygulamaları sonucu, anlayışın etkili oluşmasına yardımcı olduğu ve katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde; araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ortaya konmuştur.

Liderlik davranışlarından “yapıyı kurma” boyutu ile ilgili bulguların bütününe göre, I. ve IV. sınıf öğrencilerinin bu boyuttaki davranışları göstermeleri hakkındaki görüşlerinde 2. ve 15. sorularda I. sınıf öğrencilerinin lehine, 6. soruda IV. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sorularda ise anlamlı fark bulunmamıştır.

(Soru 2) " Yeni fikirleri arkadaşlarımla birlikte denerim" görüşünde I. sınıfların lehine farklılaşma olması; I. sınıf öğrencilerinin IV. sınıf öğrencilerine göre yeni fikirlerini arkadaşlarıyla birlikte denemesi, arkadaşlarına daha çok değer verdiğinin ve arkadaşlarına daha çok ihtiyacı olduğunun bir göstergesi olabilir. Bu bağlamda I. sınıf öğrencilerinin üniversitede ve okulda yeni olmalarından dolayı kendilerine yeni bir ortam ve grup yaratma ihtiyacı duyduklarından dolayı böyle bir farklılaşmanın olduğunu söylemek olasıdır.

(Soru 15) " Arkadaşlarımla uyumlu bir iş birliği içinde çalışmalarını için gerekeni yaparım" görüşünde I. sınıfların lehine farklılaşma olması; I. sınıf öğrencilerinin IV. sınıf öğrencilerine göre; üniversiteye yeni girmeleri ve yeni arkadaş gruplarına, çevreye ihtiyaç duymaları, kendilerini kabul ettirme isteğinden dolayı bu davranışı daha çok sergilediklerini söylemek mümkündür.

Ayrıca (Soru 6) "Sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm" görüşünde IV. sınıfların lehine farklılaşma olması; IV.Sınıf öğrencilerinin I.sınıf öğrencilerine göre; alanlarının eğitim ve öğretiminde bayağı mesafe kaydedip mezun durumunda ve hazır öğretmen adayı olmalarından dolayı görevlerinin, sorumluluklarının ve neyi yapıp neyi yapmayacaklarının bilincinde olduklarını söylemek mümkün olmakla birlikte farklılaşmanın da bundan kaynaklandığını söylemek olasıdır.

Bunun yanında araştırma bulgularına göre, I. sınıf öğrencileri “yapıyı kurma” boyutundaki davranışlardan, en yüksek oranda (%50) “her zaman” gösterdikleri davranış “Arkadaşlarımın mevcut yönetmelik kural ve emirlere uymalarını isterim” olmuştur.

IV. sınıf öğrencileri “yapıyı kurma” boyutundaki davranışlardan, en yüksek oranda (%39.2) “her zaman” gösterdikleri davranışlar, “ Ödevlerimin belirtilen zaman içerisinde tamamlanmış olmasına dikkat ederim” ve “Arkadaşlarımın mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uymalarını isterim” olmuştur.

I. sınıf öğrencilerinin “yapıyı kurma” boyutu ile ilgili görüşlerine göre, 8 liderlik davranışında en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini belirtmişlerdir.

IV. sınıf öğrencilerinin “yapıyı kurma” boyutu ile ilgili görüşlerine göre, 1 liderlik davranışında en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini belirtmişlerdir.

Tüm bu bulgulara göre; I. ve IV. sınıf öğrencilerinin “Yapıyı Kurma” boyutuna önem ve değer verdiklerini söylememiz olasıdır. I. ve IV. sınıf öğrencilerinin yasa, yönetmelik ve kurallara daha fazla uyan bireyler olduğunu ayrıca I. sınıf öğrencilerinin yasa, yönetmelik ve kurallara uymakla birlikte yeni bir yapı kapsamında iyi bir uyum, iş birliği ve iletişim ağı içerisinde olduklarını söyleyebiliriz.

Liderlik davranışlarından “**yapıyı kurma**” boyutu ile ilgili cinsiyete göre bulgulara bakıldığında, bayan ve erkek öğrencilerin bu boyuttaki davranışları göstermeleri hakkındaki görüşlerinde I. soruda bayanların, 6. Soruda erkeklerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sorularda ise anlamlı fark bulunmamıştır.

(Soru 1) "Kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım" görüşünde bayanların lehine anlamlı farklılaşma olması sonucunda; bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre kişisel tutumlarını açık, net ve anlaşılır bir şekilde ortaya koyduklarını söyleyebiliriz.

(Soru 6) "Sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm" görüşünde erkeklerin lehine farklılaşma olması sonucunda; erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre bu davranışta daha çok kararlılık gösterdiklerini, liderlik davranışlarını daha çok sergileyip önderlik yaptıklarını ve paylaşımcı bir yapıda

olduklarını söylemek olasıdır. Dolayısıyla bireyin yaptığı işle ilgili olarak doğru, zamanında ve yerinde kararlar alabilmesinin yanında uygulatabilmesinin de çok önemli olduğunu söylemek mümkündür.

Tüm bu bulgulara göre; bayan ve erkek öğrencilerin “Yapıyı Kurma” boyutuna önem ve değer verdiklerini söylememiz olasıdır. Bunun yanında bayan öğrencilerin kişisel tutumlarını olaylar karşısında erkek öğrencilere göre daha açık bir şekilde ortaya koyduklarını, erkek öğrencilerin ise sporla ilgili görev dağılımlarında bayan öğrencilere göre daha istekli bir yapıya sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Liderlik davranışlarından **“anlayış gösterme” boyutu ile ilgili bulguların bütününe göre**, I. ve IV. sınıf öğrencilerinin bu boyuttaki davranışları göstermeleri hakkındaki görüşlerinde 17., 19., 26., 27. Ve 30. sorularda I. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı fark bulunmuş, diğer sorularda anlamlı fark bulunmamakla birlikte IV. sınıf öğrencilerinin lehine de anlamlı fark bulunmamıştır.

(Soru 17) "Arkadaşlarımın okulumuzda ve aynı sınıfta öğrenim görmekten memnun olmalarını sağlamaya çalışırım" görüşünde I. sınıfların lehine anlamlı farklılaşma olması; I. sınıf öğrencilerinin IV. sınıf öğrencilerine göre üniversitede yeni olmalarından ve daha istekli olmaları sebebiyle okullarını, sınıflarını ve arkadaşlarını daha çok sevdiklerini, benimsediklerini söyleyebiliriz.

(Soru 19) “Arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırıyorum” görüşünde I. sınıfların lehine anlamlı farklılaşma olması; I. sınıf öğrencilerinin IV. sınıf öğrencilerine göre yeni bir çevreye, gruba girmelerinden ve de yeni arkadaşlara gereksinim duymaları nedeniyle arkadaşlarını dinlemeye daha çok zaman ayırmaları onlara önem ve değer verdiklerinin bir göstergesi olduğu söylenebilir.

(Soru 26) “Değişiklikler yapmaya istekliyimdir” görüşünde I. sınıfların lehine anlamlı farklılaşma olması; I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; değişiklikler yapmaya, yenilikleri ve çevreyi tanımaya daha istekli olmasıyla başarıyı yakalamak için kazanmaya, motivasyona önem verdikleri ve üst sınıflara geçip mezun olabilmeleri için bu tür ilişkiye daha çok ihtiyaçları oldukları söylenebilir.

(Soru 30) “Beden eğitimi ile ilgili konularda işe başlamadan önce arkadaşlarımın ve öğretmenlerimin onayını alırım” görüşünde I. sınıfların lehine anlamlı farklılaşma olması; I.sınıf öğrencilerinin IV.sınıf öğrencilerine göre; arkadaşlarının ve öğretmenlerinin onaylarını almaları, onlara daha çok önem verdiğini ve bu davranışlarıyla da saygı-sevgiyi oluşturarak, başarı ve başarısızlıklarına onları ortak etmelerini söyleyebiliriz. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenliği bölümü I. ve IV.sınıf öğrencilerinin bu gibi davranışı, içinde buldukları toplumda hedeflere varılması, başarının yakalanması için yapmaları gerektiğini belirtmek mümkündür.

Bunun yanında araştırma bulgularına göre; I. sınıf öğrencileri “anlayış gösterme” boyutundaki davranışlardan, en yüksek oranda (%64.1) “her zaman” gösterdikleri davranış “Arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum” olmuştur.

IV. sınıf öğrencileri “anlayış gösterme” boyutundaki davranışlardan, en yüksek oranda (%54.5) “her zaman” gösterdikleri davranış “Arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum” olmuştur.

I. sınıf öğrencilerinin “anlayış gösterme” boyutu ile ilgili görüşlerine göre, 10 liderlik davranışında en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini belirtmişlerdir.

IV. sınıf öğrencilerinin “anlayış gösterme” boyutu ile ilgili görüşlerine göre, 4 liderlik davranışında en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğini belirtmişlerdir.

Tüm bu bulgulara göre; “anlayış gösterme” boyutunda I. sınıf öğrencilerinin lehine daha çok anlamlı fark bulunmasının nedeni yeni bir arkadaşlık ortamlarının olması ve arkadaşlarını daha iyi tanıma çabası içerisinde olmaları ve gelecekte beklenen ilk etapta okulu bitirmek olduğundan; IV. sınıf öğrencilerinin yaşadığı atanamama, boşta kalma kaygısını ve korkusunu henüz taşımadıklarından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Liderlik davranışlarından **“anlayış gösterme” boyutu ile ilgili cinsiyete göre bulgulara bakıldığında**, bayan ve erkek öğrencilerin bu boyuttaki davranışları göstermeleri hakkındaki görüşlerinde 19., 20. ve 21. sorularda bayan öğrencilerin lehine,

29. soruda erkek öğrencilerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sorularda ise anlamlı fark bulunmamıştır.

(Soru 19) "Arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırırım" görüşünde bayanların lehine farklılaşma olması; bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, arkadaşlarını dinlemeye daha fazla zaman ayırmaları onlara önem ve değer verdiklerinin bir göstergesi olabilir.

(Soru 20) "Okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma her hangi bir açıklama yapma gereği duymam" görüşünde bayanların lehine anlamlı farklılaşma olması; bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, bu davranışı gösterirken arkadaşlarına açıklama yapma gereği duymaları; öncelikle arkadaşlarına, içinde buldukları topluma ve çevrelerine karşı duyarlı olduklarını ve onlara sevgi, saygı, değer verdiklerinin ve de paylaşımcı bir yapıya sahip olduklarının göstergesi olduğunu söylemek mümkündür.

(Soru 21) "Arkadaşlarımla kişisel sorunlarıyla ilgilenirim" görüşünde bayanların lehine anlamlı farklılaşma olması; bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre, arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla ilgilenmeleri; arkadaşlarını benimsediklerini ve onlara karşı daha özverili, daha duyarlı olduklarının bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır. Dolayısıyla öğrencilerin birbirine karşı bu davranışı olumlu yönde sergilemeleri sonucu birbirlerine bağlılıklarının artacağını ve biz duygusunun daha kuvvetli olacağını söyleyebiliriz.

(Soru 29) "Arkadaşlarımla yapılan önerileri uygulamaya çalışırım" görüşünde erkeklerin lehine anlamlı farklılaşma olması; erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre, arkadaşları veya arkadaş grupları tarafından yapılan önerileri uygulamaya çalışmaları onların arkadaşlarının fikirlerine, düşüncelerine ve hepsinden önemlisi arkadaşlarına önem ve değer verdiklerinin bir göstergesi olduğunu söylemek olasıdır.

Tüm bu bulgulara göre; bayan ve erkek öğrencilerin "anlayış gösterme" boyutuna önem ve değer verdiklerini söylememiz olasıdır. Bunun yanında bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre arkadaşlarıyla ilişkilerinde daha anlayışlı olduklarını, sportif faaliyetlerin yapılmasında daha ben merkezli davrandığını ve arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla ilgilenme davranışını daha çok gösterdiğini söyleyebiliriz. Erkek öğrencilerin ise bayan

öğrencilere göre arkadaşlarının önerilerini daha çok dikkate aldıklarını söylememiz olasıdır.

Dolayısıyla bu araştırmadaki bulgulara benzer bulguların var olduğunu, daha önce yapılan çalışmalarda da görmek mümkündür.

Örneğin; Ohio (1950 ve daha sonraki yıllarda) Üniversitesi tarafından LDBÖ (Liderlik Davranışlarını Betimleme Ölçeği) ölçeği kullanılarak yapılan araştırma sonuçları da elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Ergene (1990), özel ve devlet liselerinde, müdür ve müdür yardımcılarının Liderlik stilleriyle, A-B davranışı arasındaki ilişkileri inceleyen bir araştırma yapmış ve bulgularda özel liselerde “yapıyı kurma” boyutuna daha fazla önem verildiğini saptamıştır. Bu bulgu ise; araştırmamızdaki liderlik davranışlarından “yapıyı kurma” boyutuna ilişkin olarak I.sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılaşmanın olması bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Tabancalı (1995), “İlköğretim okul müdürlerinin yapıyı kurma ve anlayış gösterme boyutuna ilişkin liderlik davranışları hakkında öğretmen görüşleri” adlı çalışmasında okul müdürlerinin “yapıyı kurma ve anlayış gösterme” boyutlarına önem verdiklerini ve “yapıyı kurma” boyutunda en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğinin işaretlendiğini belirtmişlerdir. Elde edilen bu bulgular araştırmamızdaki bulgularla benzerlik göstermektedir.

Önal (1979), “Kara Harp Okulu komutanlarının liderlik algıları ile öğrencilerin liderden beklentileri konusundaki farklılıklar” ını incelediği araştırmasındaki bulguların bir maddesinde; Kara Harp Okulu komutanlarının, lider davranışlarını hangi sıklıkla gösterdiklerine ilişkin gözlemleri ile bu davranışları bir liderin hangi sıklıkla göstermesi konusundaki beklentileri arasında anlamlı farklılıkların olduğunu saptamıştır. Bu çalışmada da benzer bulgular bulunmuş olup, Önal’ın çalışmasıyla benzerlik gösterdiğini söylemek olasıdır.

Can (2002), “Resmi ve Özel Okullardaki Okul Yöneticileri ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Liderlik Davranışı Yönünden Karşılaştırılması” adlı çalışmasında okul

yöneticilerinin ve beden eğitimi öğretmenlerinin “yapıyı kurma ve anlayış gösterme” boyutlarına önem verdiklerini ve “yapıyı kurma” boyutunda en yüksek oran olarak “her zaman” seçeneğinin işaretlendiğini belirtmişlerdir. Elde edilen bu bulgular araştırmamızdaki bulgularla benzerlik göstermektedir.

Turan ve Ebiçoğlu (2002), “Okul Müdürlerinin Liderlik Özelliklerinin Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında cinsiyet değişkenleri açısından liderlik niteliklerini incelemişler ve kadın yöneticilerin yönetsel çevrelerindeki bireylerle olan ilişkilerinde daha hoş görülü, esnek, demokratik bir yaklaşım içerisinde olduklarını erkek yöneticilerin ise bağımsız katı ve yetkici değil ama, kadınlara göre daha az hoşgörülü, esnek ve demokratik bir yaklaşım içerisinde olduklarını saptamışlardır. Bu çalışmada da benzer bulgular bulunmuş olup, Turan ve Ebiçoğlu’nun çalışmasındaki bulgularla örtüşmektedir.

Diğer yandan sonuçlar bir başka açıdan değerlendirildiğinde, araştırmamızdaki I. ve IV.sınıf öğrencilerinin belirlenen liderlik davranışlarına sahip oldukları görülmektedir. Araştırmanın bu sonucu; Can ve Çelikten’in (2000) “Liderlik Davranışları Açısından Kadın ve Erkek Yöneticiler” adlı çalışmasındaki araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Dolayısıyla bu bulgulara göre; I. ve IV. sınıf öğrencileri Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi olarak birer lider olmalı ve gerçek manada liderlik davranışı sergileyebilmelidirler. Ayrıca lider; çağımızda meydana gelen teknolojik değişimlerin ortaya çıkardığı yeni fırsatları görebilen, yakalayabilen, her türlü belirsizlik ve tehlikelere rağmen inancını, başarıya azmini kaybetmeyen ve de bu fırsatları olumlu yönde değerlendirerek kurumuna yeni ufuklar açabilen kişi olmalıdır.

Sonuç olarak, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu I. ve IV. sınıf öğrencilerinin okuldaki ve mesleklerindeki liderlikleri için; eğitim-öğretimin temel üretim birimi ve vazgeçilmez unsuru olan okulda, insan gücünün ve kaynaklarının etkili, yararlı, sağlıklı kullanımını gerçekleştiren, diğer öğretmen ve öğrencilerin karar alma sürecine katılımını sağlayarak; onlardan yardım alan, onları yetkilendiren, kendilerine ve çevrelerine karşı özgüveni olan, başarıyı devamlı hedef edinen, okulun ve öğrencilerin geleceğine yönelik vizyonun oluşmasını, paylaşılmasını, geliştirilmesini sağlayan uygulamalarda herkesçe

kabul gören etik değerleri ön plana alan, okulun ve öğrencilerin başarısını devamlı yükseltip verimin artmasını amaçlayan bir yaklaşım içerisinde olmaları gereklidir.

Dolayısıyla çalışmamızdaki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu I. ve IV. sınıf öğrencilerinin mezun olduklarında birer beden eğitimi öğretmeni olarak gelecekte görev yapacakları göz önüne alındığında; öğrencilerin, okulların başarısı, verimi ve ülkenin geleceği için oldukça önem arz etmektedirler. Bu maksatla beden eğitimi öğretmenlerinin “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutları ile ilgili liderlik davranışlarını öğrencilerin, okulların, mesleğin ve en önemlisi ülkenin geleceği ve başarısı için göstermeleri gerektiği kabul edilmiştir.

Bu bağlamda, “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarının beden eğitimi öğrencilerinin liderlik davranışlarını ölçmek için kullanışlı ve yararlı teknik olduklarını söylemek mümkündür. Ayrıca bu çalışmada ulaşılan değerlerin yapılacak olan benzeri araştırmalara önemli veri kaynağı oluşturacağı ve katkıda bulunacağı düşüncesindeyiz.

6. ÖZET

S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ / KONYA – 2003

Erdil DURUKAN

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Hasan AKKUŞ

Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu I. ve IV. Sınıf Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarının Karşılaştırılması

Bu çalışmanın amacı, eğitim-öğretim sistemimiz içerisinde yer alan beden eğitimi öğretmenlerinin yeri, konumu ve önemi nedeniyle, liderlik boyutlarından “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarının, beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirildiği yer olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’ndaki I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre, gösterilme sıklığını tespit ederek karşılaştırmaktır.

Çalışma, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’ndaki 92 I.sınıf ve 143 IV.sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 235 öğrenciden elde edilen verilerden oluşmuştur.

Veriler, Liderlik Davranışlarını Betimleme Anketi (LBDQ)’nin “Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme” boyutlarında yer alan 30 soruluk liderlik davranışlarından oluşan anket sorularının uyarlanmasıyla elde edilmiştir. Toplanan veriler; frekans, yüzde ve ortalamalar alınarak çözümlenmiş ve ankette beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. I. ve IV.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı “t” testiyle 0,05 önem düzeyinde yorumlanmıştır.

Çalışma sunucunda: "yapıyı kurma" boyutunda sınıflara göre; 2. ve 15. sorularda I. sınıfların, 6. Soruda IV. sınıfların, cinsiyete göre ise; 1. soruda bayanların, 6. soruda erkeklerin lehine anlamlı fark bulunmuştur.

"Anlayış gösterme" boyutunda sınıflara göre; 17., 19., 26., 27., 30. sorularda I. sınıfların, cinsiyete göre ise; 19., 20., 21. sorularda bayanların, 29. soruda erkeklerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Her iki boyuttaki diğer sorularda hem sınıflar arası hem cinsiyete göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Bununla birlikte "anlayış gösterme" boyutunun toplam değerlerinde I. sınıfların lehine anlamlı fark bulunmasını; I. sınıfların IV. sınıflara göre daha ilgili, özverili, saygılı ve yardım sever davranış göstermelerine bağlayabiliriz. Bunun da, IV. sınıfların Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan mezun olduktan sonra, iş bulamama ya da mesleğe atanamama korkusunu, kaygısını taşıdıklarından kaynaklandığını, I. sınıfların ise okulda yeni olmaları ve ilk olarak mezun olmayı hedefliyor olmaları nedeniyle böyle bir farklılaşmanın olduğu söylenebilir.

Ayrıca anketteki sorulara verilen cevaplara göre; öğrencilerin görüşleri arasında, I. sınıflarda en fazla "her zaman", IV. sınıflarda ise "çoğu zaman" görüşleri belirtilmiş olup, gösterilme sıklıkları çeşitlilik göstermektedir.

7. SUMMARY

S.U. Healty Science Institue

Trainer Education

MASTER THESIS / KONYA – 2003

Erdil DURUKAN

Advisor

Assos. Prof. Hasan AKKUŞ

The Comparison of Leadership Behaviors of the First and Fourth Class Students in College of Physical Education and Sport at Selcuk University

The study was conducted to determine the frequency of showing the “initiation of structure” and “consideration” dimensions of leadership in views of the first class and the fourth class students of College of Physical Training and Sport, in which physical education teachers have been trained, and compare them.

The research was based on data obtained from 235 students, consisting of 92 first class, and 143 fourth class students of College of Physical Education and Sport at Selcuk University.

The data was obtained with questionnaire consisting of 30 questions modifying the “initiation of structure” and “consideration” dimensions of leadership behavior questionnaire. The data was evaluated calculating frequency, percent and means. Five-point rating scale was used in questionnaire. The difference between the views of the first and fourth class students were evaluated using “t” test within 0,05 significance limits.

At the end of this study; in the “initiation of structure” there were significant differences between first class and fourth class students in questions of 2, 6, 15.

In addition there were significant differences between male and female students in questions of 1 and 6 at the 0.05 confidence level.

In the “consideration”; there were significant differences between first class student and fourth class student in questions of 17, 19, 26, 27 and 30 and again there were significant differences between male and female students in questions of 19, 20, 21 and 29 at the 0.05 confidence level.

8. KAYNAKLAR

- Açak M, Ilgın A, Erhan S (1997)** *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*, Malatya Dünya Ambalaj San. T.A.Ş. Matbaa Tesisleri, 1, Malatya.
- Akgün N (1982)** *Egzersiz Fizyolojisi*, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yayınları, 1, İzmir.
- Alıç M (1985)** *Okul Müdürlerinin Liderlik Davranışı ve Öğretmenlerin Güdülenmesi*, Yayınlanmış Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, 13, 61, 64, Ankara.
- Arnold JH, Feldman DC (1986)** *Organizational Behavior*, Mc Graw-Hill Inc., New York.
- Avolio BJ, Bass BM (1988)** *Transformational Leadership Charisma and Beyond*, Edit: Hung JG ve Diğerleri, Emerging Leadership Vistas, M.A: Iexington Books.
- Aydın M (1973)** *Role Expectations and Performance of Turkish Training School Principals*, Unpublished Ph. D. Dissertation, Michigan State University, Michigan.
- Aydın M (1994)** *Eğitim Yönetimi*, Hatipoğlu Yayınları, 125, 126, 235, Ankara.
- Aytaç T (2001)** *Okul Merkezli Yönetim*, Nobel Yayınevi, Yayın No:172, 1, 2, Ankara.
- Başaran İE (1982)** *Örgütsel Davranışın Yönetimi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, 111, Ankara.
- Başaran İE (1992)** *Yönetimde İnsan İlişkileri*, Kadioğlu Matbaası, 72, 85, Ankara.
- Başaran İE (1993)** *Türk Eğitim Sistemi*, Kadioğlu Matbaası, 14, Ankara.
- Bennis W, Nanus B (1985)** *Leaders : The Strategies for Taking Change*, Harper and Row, 56, New York.
- Bompa T (1989)** *Theory And Metodology of Training*, The Key to Athletic Performance, Kendal/Hunt Publishing Company, Iowa.
- Brengelmann JC (1995)** *Davranış Psikolojisi Açısından Vizyoncu ve Karizmatik Yönetim*, Sollman U, Heinze R (Eds) Vizyon Yönetimi, Evrim Yayınevi, 26, İstanbul.
- Bursalıoğlu Z (1987)** *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*, Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Yayınları, No:154, 25, 114, 161, Ankara.
- Bursalıoğlu Z (1994)** *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*, Pegem Yayıncılık, 11.Baskı, 35, 105, Ankara.
- Can N (1997)** *Eğitim Öğretimde Etkili Öğretme ve Yönetici Nitelikleri*, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1,3, 1-16, Ankara.
- Can N, Çelikten M (2000)** *Liderlik Davranışları Açısından Kadın ve Erkek Yöneticiler*, IX. Eğitim Bilimleri Kongresi, 27-30 Eylül 2002, Erzurum.

- Can S (2000)** *Öğretmenlik Mesleğine Giriş Ders Notları*, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Erzurum.
- Can S (2002)** *Resmi ve Özel Okullardaki Okul Yöneticileri ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Liderlik Davranışı Yönünden Karşılaştırılması*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 9, 12, 27, Erzurum.
- Campbell RF, Corbally JE and Nystrand RO (1983)** *Introduction to Educational Administration*, Allyn and Bacon Inc., Boston.
- Celkan HY (1993)** *Eğitim Sosyolojisi*, Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. Matbaası, 46,47, Erzurum.
- Coacley JJ (1990)** *Sport in Society Issues and Controversies*, Fourth Edition, Times Mirror-Mosby, College Publishers, 166, Boston.
- Cook DL (1986)** *Leadership Using Creative Tension*, JOPERD, August.
- Çelik V (1999)** *Eğitimsel Liderlik*, Pegem Yayıncılık, 9, 12, 114, 117, 125, 183, Ankara.
- Dalin P (1993)** *Changing The School Culture*, Cassel, 2, London.
- Davis K (1988)** *İşletmede İnsan Davranışı*, Çev: Tosun K, 144, İstanbul.
- Demir İN (1995)** "Ağrı Milli Eğitim Yöneticilerinin Liderlik Davranışlarına İlişkin Bilgileri Hakkında Bir Araştırma", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 13, 68, 69, Erzurum.
- Dereli T (1985)** *Organizasyonlarda Davranış*, 222, İstanbul.
- Drucker PF (1992)** *Gelecek İçin Yönetim: 1990'lar ve Sonrası*, Çev:Üçcan F, Türkiye İş Bankası Yayını, 85, Ankara.
- Dubinsky AJ (1995)** *An Examination of Linkages Between Personal Characteristics and Dimensions of Transformational Leadership*, Journal of Business and Psychology, Vol:9, Spring.
- Duke DL (1988)** *The Normative Context of Organizational Leadership*, Educational Administration Quarterly, Vol:34, No:2.
- Duman T (1996)** *Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Erçetin ŞŞ (1998)** *Lider Sarmalında Vizyon*, Önder Matbaacılık Ltd. Şti., 30, 31, 97, Ankara.
- Eren E (1989)** *Yönetim Psikolojisi*, İstanbul Üniversitesi Yayını, No:3182, 113, 317, İstanbul.
- Eren E (1991)** *Yönetim ve Organizasyon*, İstanbul Üniversitesi Yayını, 357, İstanbul.

- Ergun T (1981)** *Türk Kamu Yönetiminde Liderlik Davranışı*, TODAİE Yayını, 7, Ankara.
- Erkal EM (1986)** *Sosyolojik Açıdan Spor*, M.E.G. ve S.B. Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Milli Eğitim Basımevi, 57, Ankara.
- Erkuş R (1997)** *“İlköğretim Okulları Müdürlerinin Liderlik Davranışları*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk S (1973)** *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara.
- Eskicumalı A (2002)** *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Eğitim, Öğretim ve Öğretmenlik Mesleği, 1.Bölüm, 9-10, Pegem-A Yayıncılık, Başak Matbaası, Ankara.
- Fidan N (1996)** *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Yayıncılık, Ankara.
- Fleishman EA (1953)** *The Description of Supervisory Behavior*, Personal Psychology, 37, 1-67.
- Getzels JW, Libham JM and Campbell RF (1968)** *Educational Administration as A Social Process*, Harper-Row Publishers, 145, New York.
- Gökmen H (1988)** *Gençlerin Gelişiminde Beden Eğitiminin Rolü*, Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları, T.E.D. Eğitim Dizisi, 6, Ankara.
- Groll H (1969)** *İdea und Gestalt Der Leibesersichund Von Heute*, 1.Band 3.Durchgeschere Auflage, Wien Östereichiseher Bunderverlang Für Untarricht, Wissenschaft und Kuts Wien, Munchen.
- Gudknect DB, Miller JR (1990)** *The Organizational and Human Resources Sourcebook*, 2.Ed., University Press of America, Inc:128.
- Gündüz N (1988)** *Beden Eğitiminde Öğrencilerin Değerlendirilmesi*, Türk Eğitim Derneği Tarafından Gerçekleştirilen Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları Konulu VI. Öğretim Toplantısında Sunulan Bildiri (5-6 Mayıs 1988), T.E.D. Yayınları, 6, Ankara.
- Güneş Z (1998)** *Spor ve Beslenme Antrenör ve Sporcu El Kitabı*, Kültür Ofset, 9, Ankara.
- Güneş A (2001)** *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğrenimi*, Pegem Yayıncılık, 2, Ankara.
- Güven Ö (1996)** *Türkiye’de Cumhuriyet Döneminden Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar*, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bdedn Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 2, 80, Ankara.
- Güven Ö (1999)** *Türklerde Spor Kültürü*, Atatürk Kültür Merkezi Yayını :172, Türk Kültüründen Görüntüler Dizisi :44, 2, Ankara.

- Halpin W, Winer BJ (1957)** “*A Factorial Study of The Leader Behavior Description*” in R.M. Stogdill and A.E. Coons (Eds.) *Leader Behavior in Description and Measurement* Columbus, OH: Bureau of Business Research The Ohio State University.
- Hasip AA (1958)** *Orta Dereceli Okullarda Öğretmenlik Problemleri*, Ankara.
- Hemphill JK, Coones M (1950)** *Leader Behavior Description Questionnaire Columbus, Personel Research Board*, Ohio State University, Ohio.
- Himmetoğlu B (1989)** *Rekreasyon Nedir*, Turizm Yıllığı 1988-1989, TKB Yayını, 38, Ankara.
- Hoy WK, Miskel CG (1978)** *Educational Administration: Theory, Research and Practice*, Random House, 179, New York.
- Hoy WK, Miskel CG (1991)** *Educational Administration*, Mc Graw-Hill Inc., 252, 280, New York.
- Jagues E, Clement SD (1991)** *Executive Leadership*, Cason Hall, Co. Publishers Co., Arlington:4.
- Kabadayı R (1982)** *Okul Müdürlerinin Liderlik Davranışları ve Öğretmenlerin Güdülenmesi*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, 94, Ankara.
- Kane JE (1964)** *Personality And Pysical Ability*, International Congress of Sports Science, Tokyo.
- Karaküçük S, Yetim A (1996)** *Rekreasyon Etkinliklerinde Liderlik ve Fonksiyonları*, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 1, 64-76, Ankara.
- Karasar N (1998)** *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, 77, Ankara.
- Kaya YK (1979)** *Eğitim Yönetimi*, Kuram ve Türkiye’deki Uygulama, Doğan Basımevi, 101, Ankara.
- Kaya YK (1983)** *Eğitim Yönetimi*, Kuram ve Türkiye’deki Uygulama, Bilim Yayınevi, Set Ofset Matbaacılık, 139, Ankara.
- Kaya YK (1986)** *Eğitim Yönetimi*, Bilim Yayınları, 107, Ankara.
- Keith S, Girling SH (1991)** *Education, Management and Participation New Directions in Educational Administration*, Allyn-Bacon.
- Kırım A (1998)** *Yeni Dünyada Strateji ve Yönetim*, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Konter E (1996)** *BirLider Olarak Antrenör*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1, 56, İstanbul.

- Koç Ş (1988)** *Ortaöğretimde Beden Eğitimi Etkinlikleri ve Genel Bakış, Yeni Yaklaşımlar ve Uygulamalar (Amaç, Yöntem ve Teknikler)*, T.E.D Tarafından Gerçekleştirilen Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları Konulu VI. Öğretim Toplantısında Sunulan Bildiri (5-6 Mayıs 1998), T.E.D Yayınları, 6, Ankara.
- Krech D, Crutcnfield DS ve Ballachey AL (1983)** *Cemiyet İçinde Fert*, Çev: Turhan M, MEB Yayını, 2.Baskı, C.2, 249, İstanbul.
- Lunenburg FC, Orstein AC (1991)** *Educational Administration*, Belmont: WadsWorth Publishing Company.
- Manz CC, Sims HP (1991)** *Superleadership: Beyond the Myth of Heroic Leadership*, Organizational Dynamic, Spring.
- Martens R (1987)** *Coaches Guide to Sports Psychology*, Human Kinetics Publishers, 3-14, Illionis.
- Martens R (1990)** *Successful Coaching*, Second Edition, Leisure Press, Champaign, 1-34, Illinois.
- Monohan WG, Hengst HR (1982)** *Conteporary Educational Administration*, Mc Milan Pub. Co. Inc., 3, 254, New York.
- Moorthy D (1992)** *Manageror Instructional Leaders or Both*, Education Canada, 8, Canada.
- Mucchielli R (1982)** *Psychologie de la Selahian d' Autonite*, Les Edidaus ESF, Paris.
- Nietzcshe F (1997)** *Tan Kızullığı*, Çev: Salihoğlu H, Özdağ Ü, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Nixon JJ (1980)** *H.A. An Incrodution to Physical Education*, Allyn and Bacon, Boston.
- Oğuzkan F (1981)** *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, 2.Baskı, TDK Yayınları, Ankara.
- Onart H (1982)** *Askeri Liderlik*, Hv.Bas. ve Neş. Müdürlüğü, 502, Ankara.
- Osmay N (1985)** *İnsan Mühendisliği*, DKD Yayını, 326, Ankara.
- Osmay N (1989)** *İnsan Mühendisliği*, Hayat Karşısında İnsanın Kendisi ve Çevresi, Fahrettin Telseren Yayınları, Ankara.
- Önal A (1979)** *Kara Harp Okulunda 1978-1979 Akademik Yılında Seçilmiş Bir Subay ve Öğrenci Örnekleme Üzerinde Lider Beklenti ve Uygulamaları Konusunda Yürütülen Bir Bilimsel Araştırma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Özbaydar S (1983)** *İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi*, Altın Kitaplar Yayınevi, Ankara.
- Özden Y (1999)** *Eğitimde Yeni Değerler*, Pegem Yayıncılık, 2.Baskı, 46, 116, Ankara.

- Özener R (1988)** *Beden Eğitiminde Tesis Araç ve Gereçlerinin Yeri ve Önemi*, Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları, T.E.D. Eğitim Dizisi, 6, Ankara.
- Saluman K (1990)** *Felsefe ve Toplum Bilim Açısından Spor*, Çev: Orhun A, Spor Bilimleri Bülteni, 1, 3-4.
- Sashkin M (1988)** *Visiorary Leader, Charismatic Leadership: The Elusive Factor in Organizational Effectiveness*, Eds: Conger JA, Kanungo RN, Jossey Bassey, San Francisso.
- Senemoğlu N (1997)** *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*, Spot Matbaacılık, 33, Ankara.
- Senge P (1996)** *Beşinci Disiplin*, Çev: İldeniz A, Doğukan A, İstanbul Yapı Kredi Yayınları, 379, İstanbul.
- Sergiovanni TJ, Starratt RJ (1988)** *Supervision Human Perspectives*, Mc Graw-Hill, Inc.
- Simon RL (1985)** *Sport And Social Valve*, Engle Wood Clifts, Prentice-Hall, Inc., New Jersey.
- Stogdill R (1974)** *Handbook of Leadership*, The Free Pres:7-16, 1, New York.
- Şen Ş (1981)** *İşletme Yönetimi*, 168, Ankara.
- Şerif M, Şerif CW (1996)** *Sosyal Psikolojiye Giriş I*, Sosyal Yayınlar, Baba Matbaası ve Mücellithanesi, Çev: Atalay M, Yavuz A, 209, İstanbul.
- Tabancalı E (1995)** *İlköğretim Okul Müdürlerinin Yapıyı Kurma ve Anlayış Gösterme Boyutlarına İlişkin Liderlik Davranışları Hakkında Öğretmen Görüşleri*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 8, Ankara.
- Tamer K (1987)** *Beden Eğitimi ve Oyun Öğrenimi*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 101, Eskişehir.
- Tayman H (1989)** *Uygulamalı Okul Yönetimi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, 2, Ankara.
- Tekarslan E (1989)** *Sosyal Psikoloji*, 103, 104, İstanbul.
- Terry P (1991)** *The Psychology of the Coach-Athlete Relationship*, Bull. S.J. Sport Psychology, Self-Help Guide, The Crowoode Press, 103-120, London.
- Thomson SD (1992)** *School Leadership*, Corwin Press Inc., 3, Newbury Park, California.
- Torrington CJ (1983)** *Personnel Management*, Prentice-Hall, International, 249, London.
- Tortop N (1983)** *Halkla İlişkiler*, Yargı Yayınları, Ankara.
- Turan S, Ebiçoğlu N (2002)** *Okul Müdürlerinin Liderlik Özelliklerinin Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi*, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 8, 31, 444-458, Ankara.
- Türkmen M (2001)** *Liderlik ve Ekip Çalışması*, Jandarma Dergisi, Mart, İstanbul.

- Üstündağ M (1975)** *Ticaret Lisesi Müdürlerinin Okul ve Yönetimindeki Liderlik Davranışları*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Varış F (1985)** *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara Üniversitesi Basımevi, 5, Ankara.
- Varış F (1994)** *Eğitimde Program Geliştirme, Eğitimde Program Geliştirme*, Alkım Yayıncılık, 23, Ankara.
- Yalçın HF (1995)** *Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*, Güler Ofset, 2.Baskı, 1, Ankara.
- Yavaş M, İlhan A (1997)** *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, Melisa Matbaacılık, 23, Bursa.
- Yetim A (1998)** "Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi Öğretmenliğinin Sosyal Görevleri", Atatürk Üniversitesi 1.Spor Kongresi Bildirileri, Erzurum.
- Yıldıran İ, Yetim AA (1996)** *Ortaöğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma*, Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 3, 42, Ankara.
- Yıldırım R (1998)** *Öğrenmeyi Öğrenmek*, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Yumurtacı K (1984)** *Ankara Merkez Liseleri Yönetici ve Velilerin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

9. ÖZGEÇMİŞ

01.04.1978 yılında Erzincan'da doğdu. İlkokulu Ankara/Sincan 100.Yıl İlköğretim Okulu'nda, Orta Öğrenimini Ankara / Yenimahalle Mustafa Kemal Lisesi'nde (1995 yılında) tamamladı.

1994-1995 Öğretim yılında Atatürk Üniversitesi'nin kendi bünyesinde yapmış olduğu Beden Eğitimi Özel Yetenek Sınavından Erzurum Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nu kazandı. Aynı dönemde Ankara'da yapılan Merkezi Sistem Beden Eğitimi Özel Yetenek Sınavından da Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nu kazandı. Ancak ailevi nedenlerden dolayı Erzurum Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda yüksek öğrenimine başladı. Okuduğu dönemlerde Erzurum Fen Lisesi Basketbol takımını bir dönem çalıştırdı ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu okul takımlarında da Masörlük yaptı. Çeşitli kulüplerde amatör olarak Futbol oynadı (Ankara Yeni Sincan Spor alt yapısında başladı, en son Erzurumspor Amatör). 1998-1999 Öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nu Uzmanlık Dalı Futbol – Yardımcı Uzmanlık Dalı Spor Masajı olarak Bölüm 2.si olarak tamamladı.

1999-2000 Öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Eğitimine başladı. Halen Yüksek Lisans Eğitiminde Tez Aşamasında olup öğrenimini sürdürmektedir.

Mart – 2001 döneminde Sağlık Bilimleri alanından Üniversiteler Arası Dil Sınavı'ndan (ÜDS) 52.5 puan aldı.

Uzmanlık Dalı olan Futbol'da Futbol Federasyonu'nca verilen (B) Lisanslı Futbol Antrenörü belgesine ve Yardımcı Uzmanlık Dalında ise Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca verilen Spor Masörü Belgesine sahiptir.

2001 Aralık döneminde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün açmış olduğu Sözleşmeli Spor Uzmanı Sınavını (Yabancı Dil Sınavı) kazanarak, Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde Sözleşmeli Spor Uzmanı olarak 28.12.2001 tarihinde göreve

başladı ve bu görevinden 18.11.2002 tarihinde; Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Araştırma Görevlisi kadrosunu, yapılan sınav sonucu kazanarak 19.11.2002 tarihinde göreve başladı.

Ayrıca 2002 - Ulusal ve Uluslar Arası Gençlik Kamplarında Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün görevlendirmesi ile Gençlik Liderliği yapmış ve Futbol Federasyonu'nun 30 Eylül 2002'de Balıkesir'de düzenlenen Bölgesel Futbol Antrenörleri Gelişim Seminerine katılmıştır.

Halen Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır.

Arş.Gör.Erdil DURUKAN

11. TEŞEKKÜR

Tez anketlerinin uygulanmasında Arş.Gör. Halil TAŞKIN'a ve Arş.Gör. Nurtekin ERKMEN'e, tezin istatistiksel analizlerin çözümlenmesinde Yrd.Doç.Dr. Hasan ŞEKER'e, tezin yazımında Yrd.Doç.Dr. Süleyman CAN ve Arş.Gör. Şendil CAN'a, manevi desteklerini gördüğüm Prof.Dr. Bedriye Tunçsiper'e Yrd.Doç.Dr. Ali Naci ARIKAN ve Yrd.Doç.Dr. Zekeriya GÖKTAŞ'a, ayrıca maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

EK 1. ANKET FORMU

Sevgili öğrenciler:

Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapmakta olduğum "Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu I. ve IV.Sınıf Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarının Karşılaştırılması" başlıklı tez çalışmam için yardımlarınıza ihtiyaç duymaktayım.

Elinizdeki anket formu iki ana bölümden meydana gelmektedir: Bilgi formu ve Liderlik Davranışlarını Betimleme Ölçeğidir. Bilgi formumuz, liderlik algılarında etkili olduğu düşünülen bazı değişkenler hakkında bilgi toplamaya; ölçeğimiz ise liderlik davranışlarını belirlemeye yöneliktir.

Araştırmamızın sonunda elde edilecek bilgiler, kişisel değerlendirme amacıyla kesinlikle kullanılmayacağından isim belirtmenize gerek bulunmamaktadır. Bundan dolayı, istenilen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmanın sağlıklı ve doğru sonuçlar vermesi açısından çok önemlidir.

Destekleriniz ve katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Arş.Gör. Erdil DURUKAN

BAÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Bilgi Formu

- 1) Yaşınız :.....
- 2) Spor Yaşınız :.....
- 3) Cinsiyetiniz :.....
- 4) Branşınız :.....
- 5) ÖSYM Puanınız (En yüksek sayısal, sözel veya eşit ağırlık) :.....
- 6) Lise veya dengi okuldan mezun olduğunuz alan :
a) Spor b) Türkçe-Matematik c) Türkçe-Sosyal d)Eşit ağırlık e) Fen
- 7) Lisanslı sporcu musunuz?
a) Evet b) Hayır
- 8) Cevabınız "Evet" ise; kaç yıldır ve hangi branşta? :.....
- 9) Oturduğunuz yer :
a) Şehir b) İlçe c) Nahiye d) Köy
- 10) Ailenizin aylık geliri :
a) 200 milyon ve altı
b) 201 – 250 milyon
c) 251 – 300 milyon
d) 301 – 351 milyon
e) 351 milyon ve üzeri
- 11) Kardeş sayısı :.....

Liderlik Davranışlarını Betimleme Ölçeği

Aşağıda bir Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencisi olarak kendi davranışlarınızı nasıl algıladığınızla ilgili olarak bazı ifadeler bulacaksınız.

Bu ifadelerin herkes için ortak ve doğru cevabı yoktur. Her ifadeyi okuduktan sonra hemen yanındaki kısımda bulunan beş seçenektен sizin görüş ve duygularınıza en yakın olanı "X" şeklinde belirtiniz. Lütfen bütün ifadeleri içtenlikle cevaplayınız. Dolayısıyla soruda belirlenen davranışı her zaman yapıyorsanız (A) şikkını, her zaman değil de çoğu zaman yapıyorsanız (B) şikkını, ara sıra yapıyorsanız (C), nadiren yapıyorsanız (D) şikkını ve hiçbir zaman yapmıyorsanız (E) şikkını işaretleyiniz.

Sizden isim alınmayacağını, araştırma sonuçlarının kişisel ve okulunuz açısından kesinlikle aleyhinizde kullanılmayacağını göz önünde bulundurarak, lütfen tüm samimiyetinizle cevaplandırınız.

ÖRNEK :

"Arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla ilgilenirim"

Her zaman Çoğu zaman Ara sıra Nadiren Hiçbir zaman
A B C D E
() (X) () () ()

		Her Zaman	Çoğu Zaman	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir Zaman
1.	Kişisel tutumlarımı açıkça ortaya koyarım.	()	()	()	()	()
2.	Yeni fikirlerimi arkadaşlarımla birlikte denerim.	()	()	()	()	()
3.	Tek söz sahibi kendimi götürürüm.	()	()	()	()	()
4.	Eksik ve yetersiz işleri eleştiririm.	()	()	()	()	()
5.	Fikirlerimi tereddüte yer bırakmayacak biçimde ifade ederim.	()	()	()	()	()
6.	Sınıfta sporla ilgili görevleri kimlerin yapması gerektiğine ben karar veririm.	()	()	()	()	()
7.	Plan yapmaksızın çalışırım.	()	()	()	()	()
8.	Yapılacak işlerin belirli standartlara uygun olmasına dikkat ederim.	()	()	()	()	()
9.	Ödevlerimin belirtilen zaman içinde tamamlanmış olmasına dikkat ederim.	()	()	()	()	()
10.	İşlerin yapılmasında birbirine benzer yolların takip edilmesini teşvik ederim.	()	()	()	()	()
11.	Beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olarak okuldaki ve sınıftaki yerimin, rolümün, arkadaşlarım ve öğretmenlerimce anlaşılmasını sağlamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
12.	Arkadaşlarının mevcut yönetmelik, kural ve emirlere uymalarını isterim.	()	()	()	()	()
13.	Arkadaşlarıma görevleri konusunda kendilerinden neler beklediğimi açıkça belirtirim.	()	()	()	()	()
14.	Arkadaşlarının kendilerini tamamen görevlerine vermeleri için gerekeni yaparım.	()	()	()	()	()
15.	Arkadaşlarının uyumlu bir işbirliği içinde çalışmalarını için gereken her şeyi yaparım.	()	()	()	()	()
16.	Arkadaşlarıma kişisel yardımda bulunurum.	()	()	()	()	()
17.	Arkadaşlarının okulumuzda ve aynı sınıfta öğrenim görmekten memnun olmalarını sağlamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
18.	Kolay ve anlaşılır bir beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi olduğuma inanırım.	()	()	()	()	()
19.	Arkadaşlarımı dinlemeye zaman ayırırım.	()	()	()	()	()
20.	Okulda sportif faaliyetleri yaparken arkadaşlarıma herhangi bir açıklama yapma gereği duymam.	()	()	()	()	()
21.	Arkadaşlarının kişisel sorunlarıyla ilgilenirim.	()	()	()	()	()
22.	Hareketlerimin nedenlerini açıklamam.	()	()	()	()	()
23.	Beden eğitimi ile ilgili derslerde arkadaşlarıma danışmadan faaliyete geçebilirim.	()	()	()	()	()
24.	Yeni fikirleri kolay kabullenemem.	()	()	()	()	()
25.	Bütün herkese arkadaş gibi davranırım.	()	()	()	()	()
26.	Değişiklikler yapmaya istekliyimdir.	()	()	()	()	()
27.	Diğer insanların benimle kolaylıkla ilişki kurmasına yatkınyım.	()	()	()	()	()
28.	Görüşlerimde, arkadaşlarının kendilerini rahat hissetmelerini sağlarım.	()	()	()	()	()
29.	Arkadaşlarım tarafından yapılan önerileri uygulamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
30.	Beden eğitimi ile ilgili konularda işe başlamadan önce arkadaşlarımla ve öğretmenlerimle onayını alırım.	()	()	()	()	()